

Dr. H.M.G. Doeglas

Genealogie Familie Doeglas

Eelde 1989

Copyright © 1995 Klaas van Slooten Uitgeverij, Groningen

ISBN 90 75539 01 1

Volgens van Dale zijn mythen: 'als juist aanvaard maar ongefundeerde voorstelling omtrent een persoon, zaak of toedracht'. Henk was gefascineerd door het verhaal van zijn ouders over de herkomst van de naam Doeglas. Er zou, lang geleden, een Schotse voorouder geweest zijn met de naam Douglas. Doeglas zou hier een verbastering van zijn. Deze voor de hand liggende conclusie zou het resultaat zijn van een, al voor de Tweede Wereldoorlog uitgevoerd onderzoek naar de herkomst van de naam Doeglas. Dit onderzoek is onvoltooid gebleven. Volgens dit onderzoek moest er verder gezocht worden in archieven in Schotland. Kennelijk werd dit te kostbaar gevonden en het onderzoek stakte. Zo werd het geloof in de familiemythe over mogelijke Schotse afkomst versterkt. De documenten die dit zouden kunnen bewijzen zijn tijdens de Tweede Wereldoorlog verloren gegaan.

Na de dood van zijn ouders begon Henk op een gepassioneerde wijze de geschiedenis van de familie Doeglas te onderzoeken. Henk heeft in zijn jonge jaren overwogen geschiedenis te gaan studeren. Het werd toch geneeskunde maar hij hield grote belangstelling voor geschiedenis. Intuïtief voelde Henk dat er iets niet klopte in het familie-verhaal over de naam Doeglas. Met veel enthousiasme ging hij, naast zijn drukke werkzaamheden aan het Academisch Ziekenhuis Groningen, aan het werk om de echte geschiedenis van de familie Doeglas te ontdekken.

Dit proces had veel voeten in aarde. Veel gereis om in diverse archieven in Nederland onderzoek te doen, het volgen van cursussen om oud Nederlands te leren ont-cijferen. Het was voor Henk een mooi avontuur: het ontdekken van het verleden.

Nadat zich bij Henk een ernstige ziekte openbaarde besloot hij zijn bevindingen neer te leggen in een boek zodat het materiaal voor iedereen die geïnteresseerd was, maar vooral voor familieleden toegankelijk zou zijn. Toen bleek dat hij ongeneeslijk ziek was heeft Henk veel moeite gedaan het boek toch te voltooien.

Het was een grote troost voor mij en voor Henk toen onze schoonzoon Klaas van Slooten zijn hulp aanbood bij het vormgeven van het boek. Henk heeft tot enkele dagen voor zijn dood nog aan het boek gewerkt. Ik ben Klaas zeer dankbaar dat hij de tijd heeft kunnen vinden Henk's boek vorm te geven en tastbaar te maken.

Henk wilde met het uitbrengen van dit boek het plezier en de voldoening, welke hijzelf tijdens het ontrafelen van de mythe rond de naam Doeglas gevoeld heeft, delen met zijn familieleden en vrienden.

Audrey Doeglas-Lester
Eelde, april 1995

Voorwoord

De auteur van dit boek, dr. H.M.G. Doeglas, heeft de gegevens die erin werden verwerkt, verzameld in een aantal jaren voorafgaande aan zijn dood in 1989.

De basis voor deze uitgave, was een eerste manuscript, waaraan dr. Doeglas tot aan zijn dood heeft gewerkt. Hoewel dat zeer zijn wens was is het hem niet gelukt het werk te voltooien. Een eerste tekst van het manuscript was klaar, echter alleen het eerste gedeelte heeft hij kunnen voorzien van correcties en verdere detailleringen. Voor de verbetering en uitwerking van het tweede gedeelte (vanaf pagina 60) ontbrak hem de tijd.

De uitgave van dit boek is tot stand gekomen door de inspanningen van zijn weduwe A.A. Doeglas-Lester en zijn schoonzoon K. van Slooten. De laatste is verantwoordelijk voor de lay-out en het typografische werk.

Het is te hopen dat latere generaties van de familie Doeglas het werk zullen voort zetten en aanvullen en dat dit in verdere publikaties zal resulteren.

Een uitgebreide levensbeschrijving van de auteur is als bijlage van dit boek te vinden op pagina 93.

Max Doeglas

Ten geleide 8

Inleiding 9

Familie Doeglas: Schotten of Friezen 10

Conclusies 17

Genealogie familie Doeglas 20

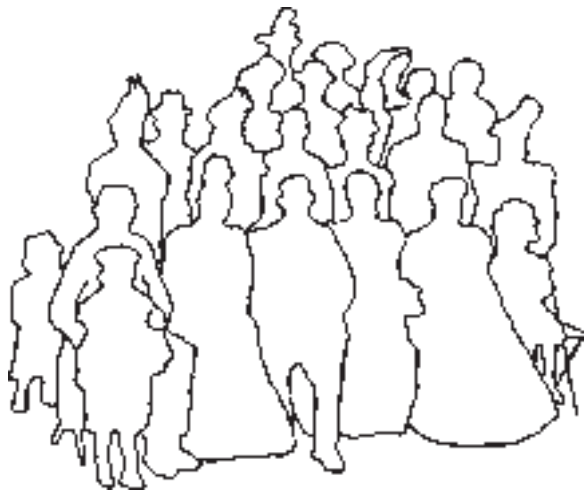
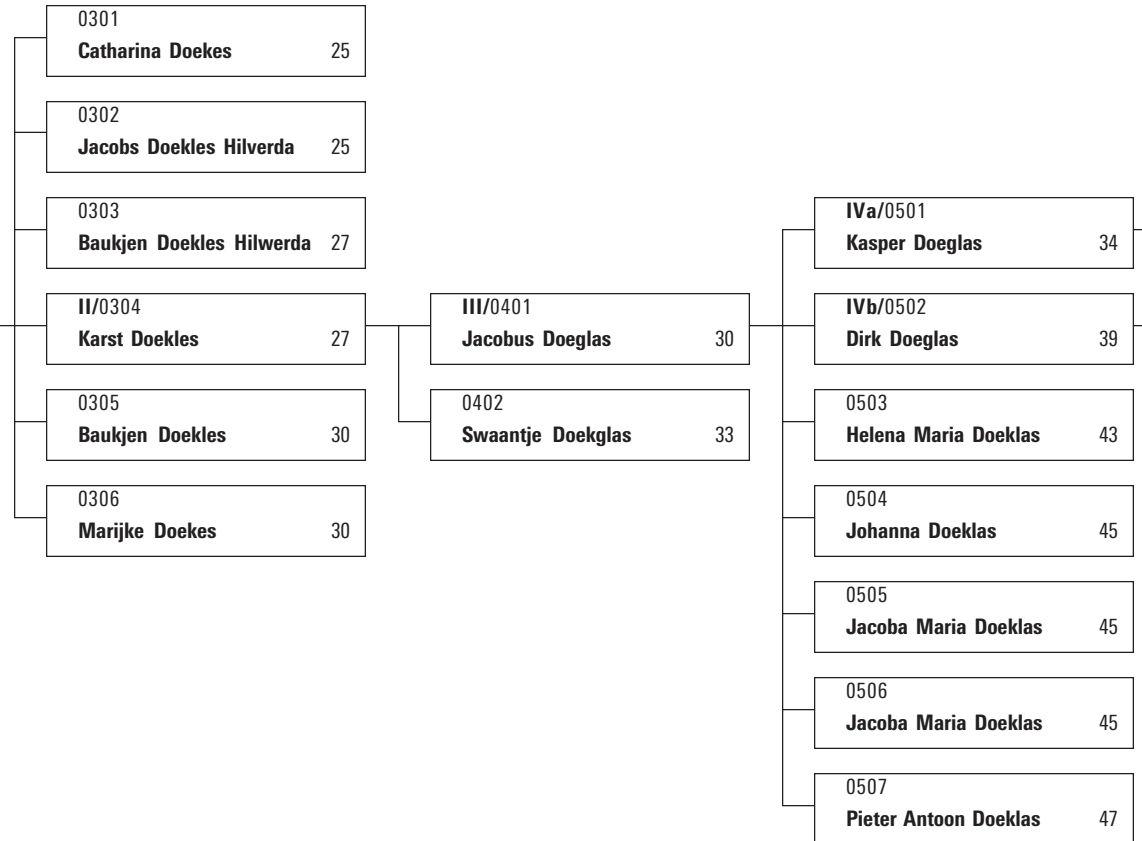
0101
Jacob Doekles Hilverda 20

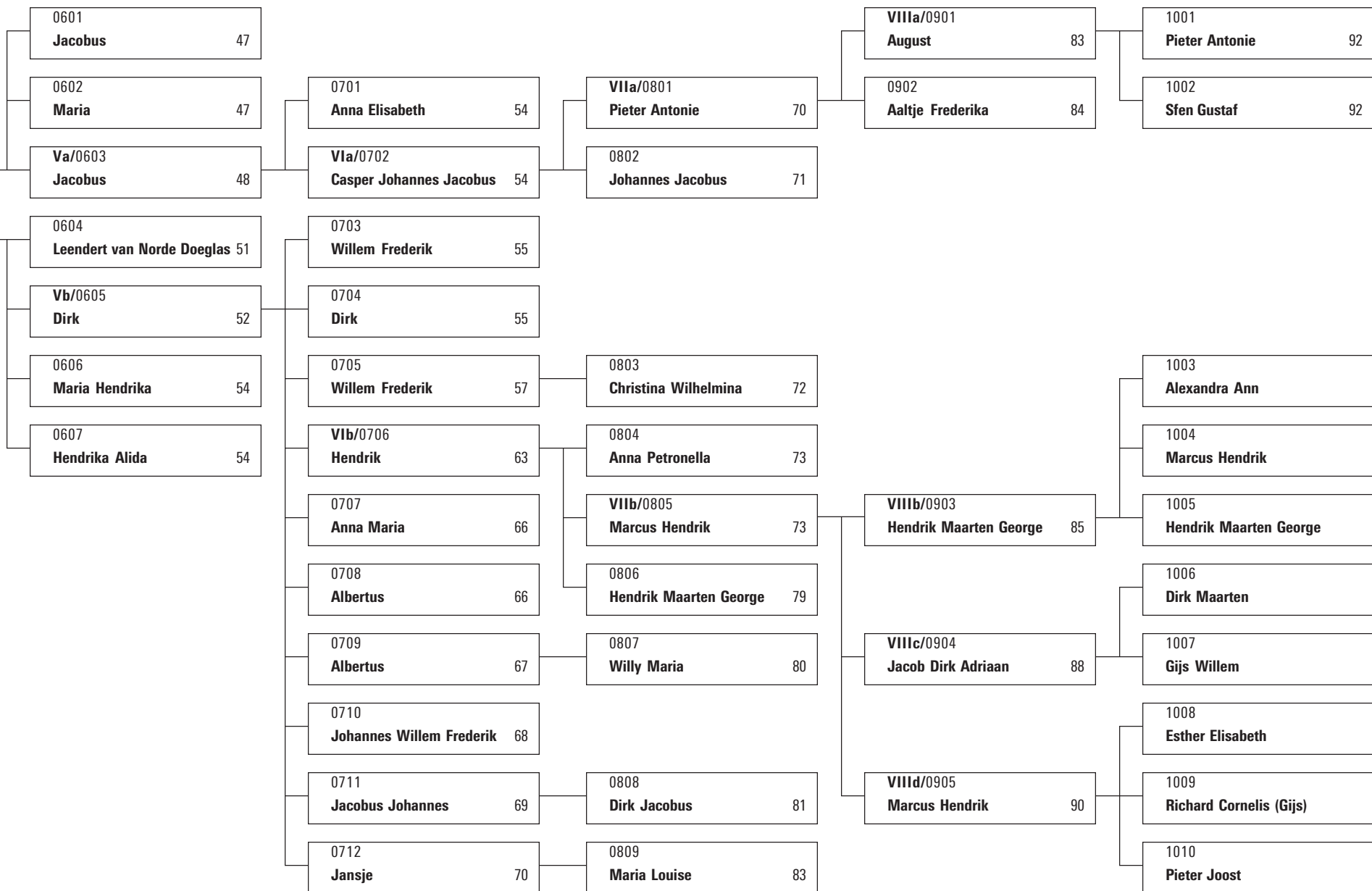
I/0201
Doekle Jacobs Hilverda 22

Hendrik Maarten George Doeglas 93

Lijst van afkortingen en begrippen 101

Colofon 103

Vanaf deze 6e generatie wordt de achternaam steeds als **Doeglas** geschreven.

Ten geleide

Belofte maakt schuld. Het genealogisch onderzoek van Henk zou in boekvorm verschijnen. Wat ik had was het ruwe manuscript, hier en daar voorzien van correcties en opmerkingen. Verspreid stonden nog opmerkingen als ‘nazoeken’, ‘checken’. Die opmerkingen staan er nog. We hebben er voor gekozen het zo te laten. Dit is Henk zijn boek, voor zover hij gekomen is. Dat wil zeggen, de typefouten zijn zo veel mogelijk gecorrigeerd en de laatste aanpassingen zijn verwerkt. Echter, er is geen verder onderzoek gedaan. Ik heb geprobeerd is de ‘Doeglas-geschiedenis’ wat betreft de opmaak en typografie tot een *boekvorm* te krijgen.

Losse opmerkingen en commentaar van de schrijver, dan wel merk- en wetenswaardigheden zijn aangeduid met een ander lettertype: (nazoeken).

Het eerste hoofdstuk, ‘Familie Doeglas, Schotten of Friezen’, diende in oktober 1989 als basis voor een artikel in *Gens Nostra*, maandblad der Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV).

De gebruikte nummering in het 2e deel –‘Genealogie Familie Doeglas’– is, anders dan in de inleiding aangegeven, behalve volgens het NGV-systeem ook volgens een door Henk gebruikt systeem, waarbij elk persoon een eigen nummer krijgt.

Op pagina 100 is een lijst van afkortingen en begrippen opgenomen.

Rest de hoop dat u dit boek met plezier zult inkijken.

Klaas van Slooten

Inleiding

Dit geschrift vormt de neerslag van de sinds 1980 verzamelde gegevens betreffende de genealogie Doeglas. Het is een basis document, waaruit op eenvoudige wijze een genealogie te construeren valt.

Er is uitgegaan van alle 15 dragers van de naam Doeglas (nogmaals checken) voorkomend in de volkstelling 1947. Deze gegevens zijn gepubliceerd per provincie, in het Nederlands Repertorium van Familienamen. Daarbij bleek dat er in 1947 slechts 1 persoon met de naam Doeglas in Nederland leefde, die niet tot onze familie behoorde. De naam Douglas is vertegenwoordigd met 26 naamdragers, er is geen enkele affiliatie met deze familie aantoonbaar gebleken.

Voor alle 15 naamdragers zijn de voorouders in mannelijke lijn getraceerd door persoonlijk onderzoek in de archieven. Van alle verwante dragers van de naam Doeglas, is per persoon een chronologisch overzicht gemaakt van de feiten. Aan het einde van de onder een bepaalde datum vermelde gegevens, staat tussen rechte haakjes de bron. Er zijn uitsluitend verifieerbare gegevens opgenomen, zoals uit archieven, gedrukte bronnen of bewaard gebleven documenten in prive bezit. Voor enkele recente figuren zijn wat anecdotische gegevens toegevoegd, herkenbaar door het ontbreken van een bron.

De nummering geschiedt volgens het systeem van de NGV. Elke generatie krijgt een Romeins cijfer, beginnend met de oudst bekende. (Er is 1 generatie waarvan de aansluiting nog niet bewezen is. Hieraan is het cijfer 0 gegeven).

Vervolgens worden per gezin de kinderen genummerd, beginnend met de oudste 1, 2, 3. De zoons die het geslacht voortzetten krijgen het generatie cijfer plus een kleine letter. Deze lettering is doorlopend over de gehele generatie, los van tak of gezin. Vrouwen en mannen zonder kinderen tellen hierbij niet mee. Ze hebben alleen het volgnummer van het gezin waarin ze geboren zijn.

Er bleken 2 takken van de familie te zijn ontstaan, die het contact omstreeks 1840 al verloren moeten hebben. Wel waren beide groepen zich tot in onze tijd bewust van het feit dat er 'nog een andere familie' met dezelfde naam in Nederland bestond. Enkele schuchtere pogingen tot contact in het verleden liepen op niets uit.

Overigens was bij beide takken de gedachte ontstaan dat er wel een Schotse voorouder geweest moest zijn.

Tenslotte bleek er bij ons onderzoek nog een niet verwante familie Doeglas geweest te zijn, waarvan het laatste vrouwelijke lid te Amsterdam is overleden in 1954. Zij maakte deel uit van een familie afkomstig uit Nijmegen, die sinds de 19e eeuw een aanzienlijk aantal vertegenwoordigers in Amsterdam telde. Deze familie heette inderdaad oorspronkelijk Douglas maar door een aangetoonde fout van de burgerlijke stand is dit Doeglas geworden. De oudst bekende leden (rond 1800) zijn militairen. Een Schotse afstamming kon in het Gemeente Archief Nijmegen niet gevonden worden. Nijmegen was een garnizoensplaats waar veel Schotse militairen voorkwamen. Een Schotse origine is dus voor deze familie zeker niet onwaarschijnlijk. Het verslag van dit onderzoek is tot nu toe alleen in manuscript aanwezig.

Er is onomstotelijk komen vast te staan, dat generatie I: Doekle Jacobs Hilverda en Petronella Karstens van der Stoep, de voorouders zijn van alle in deze genealogie beschreven personen.

Dit houdt in dat de naam Doeglas afgeleid is van het Friese patronymicum Doekle (een patronymicum is een achternaam afgeleid van een voornaam) en dat er geen aanwijzingen bestaan voor Schotse voorouders. Het is misschien droef om afstand te doen van een geliefde mythe. Toch geloof ik dat de hier beschreven familiegeschiedenis geen aanleiding geeft tot treurnis. Het is een vaak spannend verhaal van successen en teleurstellingen, van op- en neergang in sociaal aanzien en welstand, dat behalve door eigen verdiensten in sterke mate bepaald wordt door de economische op- en neergang van ons land. Tenslotte moet men in gedachte houden dat in deze genealogie slechts een zeer klein gedeelte van onze voorouders onderzocht is. Alleen de 2 voorouders die verantwoordelijk zijn voor de familienaam en hun afstammelingen in de mannelijke lijn worden beschreven. Elk van ons heeft evenwel 9 generaties terug niet 2, maar 512 voorouders.

Om erachter te komen wie dat waren, is een zg. kwartierstaat nodig. In biologisch-genetische zin zijn dat evenzeer de mensen die onze huidige eigenschappen bepalen, als de kleine selectie die in dit opstel aan bod komt.

Familie Doeglas: Schotten of Friezen?

De aanleiding tot het samenstellen van deze genealogie was de veelgestelde vraag of de naam Doeglas een verbastering is van Douglas. In dat geval zou het misschien mogelijk zijn afstamming van Schotse voorouders aan te tonen. Ook deed zich de vraag voor of de twee momenteel in Nederland voorkomende families Doeglas aan elkaar verwant zijn.

De eerste stap in het onderzoek was naar Haarlem dat bekend stond als de bakermat van de familie. De verwachte spelfout bij de Burgerlijke Stand was niet aantoonbaar. De oudste Haarlemse voorvader, de betovergrootvader van de auteur, bleek de naam Doeglas al te dragen vóór de invoering van de Burgerlijke Stand. Hij was geboren te Amsterdam in 1777.

Ook in de DTB-boeken in het Gemeente Archief Amsterdam was de spelling die de leden van de familie gebruikten, steeds die met 'o-e'. Oudere varianten die wél optraden waren Doeklas of Doekles, met een 'k' in plaats van een 'g'.

De naam Doeglas werd het eerst gebruikt in Amsterdam bij twee broers afkomstig uit Bolsward, die zich daar omstreeks 1740 vestigden. De naam van hun vader luidde 'Doekle Jacobs Hilverda'. De naam Doeglas zou dus ontstaan kunnen zijn uit het patroniem Doekles. Doekle is een verkleinwoord van de Friese voornaam Doeke.

Onderzoek in het Rijksarchief in Friesland leverde het huwelijk op van de ouders Hilverda in Bolsward en de dopen van hun kinderen. Een aansluiting met de omvangrijke Hilverda-familie was moeilijker. Over deze oude Friese fa-

milie is tot nu toe weinig gepubliceerd. Zij komt voor in de genealogie van Grote Pier, de beruchte Friese zeerover¹. In de Hervormde kerk van Minnertsma herinnert een fraaie Renaissance-grafsteen van Jan Jansen Hilverda uit 1665 aan zijn status als eigenerfde.

Een tweede uitgangspunt was de volkstelling van 1947, daarbij bleken er slechts veertien naamdragers Doeglas in Nederland te zijn en 24 met de naam Douglas. De naam Doeglas kwam hoofdzakelijk voor in twee families met resp. acht en vijf leden. Deze twee groepen waren zich bewust van elkaars bestaan doch niet van enige verwantschap en onderhielden in onze tijd geen contacten meer. Zij zijn de nakomelingen van Kasper (IVa) en Dirk (IVb).

Tenslotte was er één naamdraagster Doeglas in Amsterdam, de laatste representante van een Nijmeegse familie die oorspronkelijk wél Douglas heette. Door een fout van de Nijmeegse Burgerlijke Stand kreeg een tak van deze familie de naam Doeglas. De Schotse origine van dit geslacht kon niet worden aangetoond doch is wel waarschijnlijk. In de 19de eeuw woonden er vele leden van deze Nijmeegse familie in Amsterdam, van aantoonbare contacten met de andere families is niets gebleken.

De namen Doekles en Doeklas bleken in Nederland bij de volkstelling van 1947 als familienaam niet voor te komen. In dit artikel wordt veel aandacht besteed aan spellingsvarianten. Het feit dat tot nu toe de naam Doeglas haast als vanzelfsprekend gerekend werd van Schotse origine te zijn, maakt dit onvermijdelijk².

De meeste gegevens voor deze genealogie zijn afkomstig uit het Rijksarchief van Friesland [RAF], het Gemeentearchief te Leeuwarden [GAL], het Rijksarchief van Noord-Holland [RANH], het Gemeentearchief te Amsterdam [GAA], het Gemeentearchief te Haarlem [GAH] en het Centraal Bureau voor Genealogie te 's Gravenhage [CBG].

Genealogie

I Doekle Jacobs Hilverda, van Bolsward, geb. ca. 1680, j.m., soldaat, begr. Leeuwarden (Galileëkerk) 16-03-1752, otr./tr. Bolsward 29-12-1709 – 14-01-1710 Petronella Karstens van der Stoep, j.d. van Bolsward, geb. 1684, begr. Leeuwarden (Galileëkerk) 28-10-1750.

Bij zijn huwelijk werd hij vermeld als 'Doeke Jacobs Hilverda, sargiant onder de compagnie van Heer Aysma van Lauta, onder het regiment van Heer Hartogh van Saxen-Eysenagh³, jongman'. Noch de doop van Doekle, noch die van Petronella is in Bolsward te vinden. De naam Van der Stoep werd vaak gegeven aan vondelingen, maar Petronella komt niet voor in de registers van het Weeshuis in Bolsward.

Zijn ouders waren mogelijk Jacob Doekles Hilverda, van Rauwerd, otr./tr. voor het Gerecht van Rauwerderhem 21-3 / 30-05-1677 met Trijntje Takes, van Oosterwierum. De naam, van Doekle Jacobs, alsmede het feit dat deze zijn eerste dochter Catharina noemde en zijn eerste zoon Jacobus, pleiten hiervoor. De doopregisters van Rauwerd zijn onvolledig over deze periode.

Petronella Karstens op de Hoogstraat deed op 06-02-1710 geloofsbelijdenis te Bolsward. In 1719 verkochten Namkien Andries, weduwe van burgemeester Sijne Algra en haar zusters een huis op de Hoogstraat, met als burens: Doekle Jacobs ten Oosten en Harmen Jans ten Westen ⁴. Op 11-05-1723 leenden Doekle Jacobs onder de Garde de Voet en Petronella Carstens 150 Caroliegulden van Meinert Foppes, mr. timmerman, met hun beider huis als onderpand. Kort daarop verhuisden zij naar Leeuwarden ⁵. Op 19-07-1724 werd Petronella daar lidmaat. Op 26-7-1727 verklaarde Petronella, oud 43 jaar, onder ede, hoe zij buiten de Vrouwenpoort in Leeuwarden getuige was van de belediging van de chirurgijn Onaeus Atsma. De kleermaker Adam Duyff, achtervolgde Atsma omdat hij meende door hem te zijn betoverd. Hij maakte Atsma uit voor dief, schelm en moordenaar en sloeg hem de hoed en pruik van het hoofd. Duijff werd verbannen ⁶. In de volgende 20 jaren ontbreekt elk spoor van Doekle en Petronella. In 1744 en 1749 woonden zij omringd door soldatengezinnen aan de Nieuwe Buren in Leeuwarden ⁷. In 1749 blijkt de huisman Doekle Jacobs al sinds 1738 200 Carolieguldens schuldig te zijn aan de nalatenschap van Caesar Eisma. De koekebakker Cornelis Domna staat garant. Doekle tekent met een huiskerk: een Sint Andrieskruis waarvan de boven- en onderpoten horizontaal verbonden zijn ⁷. Het is niet bekend of hij de schuld vóór zijn overlijden in 1752 afbetaalde. Waarom de twee zoons evenals zoveel andere Friezen hun heil zochten in de grote koopstad Amsterdam is onbekend. Misschien waren er economische motieven ⁹.

Uit dit huwelijk:

- 1 Catharina Doekles, geb./ged. Bolsward 12/13-09-1711. Klaarblijkelijk was zij ongehuwd want op 02-06-1733 werd in de Leeuwarder Jacobijnerkerk een kind begraven van Catharina Doekles, die toen evenals haar ouders op de Nieuwe Buren woonde.
- 2 Jacobus Doekles (Hilverda), geb./ged. Bolsward 9/11-10-1713, begr. Amsterdam (Nieuwekerk/NK) 05-09-1763, otr./tr. (1) ald. (NK) 21-4 / 07-05-1741 Alida de Vries, van Bremen, begr. Amsterdam (Oudekerk/OK) 17-07-1743; otr./tr. (2) Amsterdam (NK) 24-04 / 10-05-1744 Geertruy Blijenburg, ged. Zutphen 11-11-1714, begr. Amsterdam (Westerkerk/WK) 01-09-1767, dr. van Egbert Blijenberg en Geertruit Hendriks. Uit beide huwelijken van Jacobus geen nageslacht. Het is niet gelukt Jacobus te identificeren met de wijnkooper Jacobus Doekes, of met de grutter Jacobus Douglas die beiden voorkomen in de Quotisatiekohieren van 1742 ¹⁰.
- 3 Baukjen, geb./ged. Bolsward 29/30-08-1716.
- 4 Karst (Caspar) volgt II.
- 5 Baukjen, geb./ged. Bolsward 1/4-04-1720, begr. Leeuwarden (Jacobijnerkerk) 06-11-1746.
- 6 Marijke, ged. Leeuwarden 24-11-1724, begr. ald. (Galilerkerk) 27-11-1763.

Opvallend is dat in Bolsward behalve bij het derde kind, de 'vroedtsmansche' ¹¹ Antje Lantinga, als doophefster optrad. Gebruikelijk was dat de vader dit deed. Wellicht was vader Doekle als soldaat in 1711, 1713, 1718 en 1720 afwezig.

II Karst (Caspar) Doekles (Doeklas, Doeglas), geb./ged. Bolsward 30/31-07-1718, mr. kastenmaker, koopt 10-07-1759 het poorterschap van Amsterdam, begr. ald. (St. Anthoniekerkhof/SAK) 24-09-1768, otr./tr. Amsterdam (NK) 23-4 / 09-05-1745 Helena Meuke(ns) (Muijkens) geb. Velthuysen, ca. 1716/17, begr. Amsterdam (SAK) 05-12-1788.

Casper Doeglas legt op 23-10-1759 de kastenmakersproef af ¹². Bij zijn overlijden woont hij op de Zeedijk. Zijn weduwe heet bij haar overlijden 'Hilletje Meuken, afgeleefd, uit het Besjeshuis'.

Uit dit huwelijk:

- 1 NN, begr. Amsterdam (SAK) 29-05-1746.
- 2 Jacobus, volgt III.
- 3 Swaantje Doeglas (Doekglas), ged. Amsterdam (OK) 06-02-1750, begr. ald. (SAK) 04-03-1774, otr./tr. ald. (NK) 14/30-06-1771 Nicolaas Preysselinger, ged. ald. 26-11-1745, zn. van Hendrik Preyselinger en Aaltje Voskuyl; hij otr./tr. (2) ald. 27-4 / 14-05-1775 Anna Louwerens.

III Jacobus Doeglas (Doeklas), ged. Amsterdam (WK) 13-10-1747, (get. Jacobus Doeglas, Gerriette Blijenburg), timmerman, poorter van Amsterdam (27-04-1774), overl./begr. Z. Akendam (gem. Schoten) 30-7 / 01-08-1828, otr./tr. Amsterdam (NK) 13-7 / 28-11-1775 Maria Spruit, ged. ald. (RK, 't Vrededuijfe) 01-01-1748, overl. Amsterdam, 13-03-1836, dr. van Pieter Spruit en Jannetje Dirkse Dorland.

De geboorte van Jacobus is de eerst bekende vermelding van de naam Doeglas. Jacobus en Maria wonen bij hun huwelijk in de Foeliestraat, later op de Hoogte Cadijk. De bij gemengde huwelijken gebruikelijke dubbele afkondiging levert op één dag twee verschillende handtekeningen op van Jacobus: éénmaal als Jacobus Doeklas (pui stad-huis) en éénmaal als Jacobus Doeglas (kerk). Jacobus aarzelde kennelijk nog tussen de traditionele 'k', en de bij zijn geboorte ingevoerde 'g'.

Uit dit huwelijk:

1 Kasper, volgt **IVa** (tak A).

2 Dirk, volgt **IVb** (tak B).

3 Helena Maria Doeklas (Doeglas), ged. Amsterdam (Zuiderkerk/zk) 29-09-1779 (get. Petrus Walle, Helena Meuke), overl. ald. 09-12-1849, otr./tr. Amsterdam, 20-4 / 05-05-1810 Johannes Otjes, ged. ald. (Luthers) 24-07-1774, loodgieter, woont Prinsengracht 67, overl. ald. 30-12-1836, wedr. van Catharina Blom, zn. van Gerrit Otjes en IJda Kamerling.

4 Johanna Doeklas, ged. Amsterdam (zk) 09-12-1781 (get. Petrus Wallen, Helena Meuken), begr. ald. (sAK) 12-07-1796.

5 Jacoba Maria Doeklas, ged. Amsterdam (zk) 17-03-1784 (get. Petrus Waller, Helena Meuken), tr. ald. 02-11-1831 Hendrik Gerardus van Stenis, ged. Buren 1788, koetsier, weduenaar van Margaretha Burger, zn. van Martinus van Stenis en Gerrigje de Haas. Zij tekent als J.M.Douglas.

6 Pieter Antoon Doeklas, ged. Amsterdam (zk) 30-12-1789 (get. Pieter Antoon Preyselinger, Arendiena Lebbing) begr. ald. (sAK) (als Jan Antoon Doeklas) 05-02-1790.

IVa Kasper Douklas, ged. Amsterdam (zk) 28-07-1776 (get. Adrianus Wallis, Helena Meuke), chirurgijn, overl. Bloemendaal 16-04-1837, tr. (1) Winkel 09-05-1802, Neeltje Pieters Fijnheer, ged. ald. 17-10-1773, overl. ald. 1803, dr. van Pieter Arisz Fijnheer en Grietje Pieters Hauwert, otr./tr. (2) ald.

03/18-03-1804 Casper Doeglas en Lijzabet Jans Kuiper, ged. ald. 21-08-1774, overl. Oude Sluis 27-06-1819, wed. van Dirk Beeltman, dr. van Jan Klaasz Kuijper en Dieuwertje Pieters Grootes.

Casper Doeklas werd chirurgijnsleerling. Op 21-01-1793 werd hij in Amsterdam ingeschreven als 'leerknecht' voor drie jaar bij de chirurgijn Mr. A. Sijbers en op 17-10-1796 als 'knecht' voor twee jaar bij Mr. J. van Gaalen¹³. Hij praktiseerde al vanaf 1799 in Winkel (NH). In 1805 vestigde hij zich in Oude Sluis, na examen gedaan te hebben als chirurgijn bij het Collegium Chirurgicum in Alkmaar op 19-02-1805¹⁴. Na de dood van zijn tweede echtgenote in 1820 begon hij een praktijk in Bloemendaal. Uitvoerige gegevens over zijn loopbaan als chirurgijn zijn bewaard gebleven¹⁵. Op 16-08-1824 testeerde hij ald.¹⁶ Zijn huishoudster Sara Schipaanboord kreeg een legaat, huisraad en de geschilderde portretten van hem en zijn zoon en haar en haar vader. Enig erfgenaam was zijn zoon Jacobus. Zijn broer Dirk Doeglas, steenhouwer te Haarlem zou voogd en executeur zijn. Caspar overleed 16-4-1837, 'na langdurig sukkelen en bijkomende verzwakking'¹⁷. Uit de memorie van aangifte van 18-08-1837¹⁸ blijkt zijn huis in Bloemendaal kadastraal te liggen sectie A 751, 753 en 754. Dit gebied

ligt in het dorp, aan de Bloemendaalseweg tussen de huidige Zomerzorglerlaan en de Potgieterlaan. De Amsterdamse koopman L.P. Bienfait, schoonvader van de dichter-dominie De Genestet, kocht het en bouwde er zijn buitenverblijf Welgelegen¹⁹. Nu is er een vestiging van Albert Heyn.

Uit dit huwelijk, geboren te Oude Sluis in de Zijpe:

1 Jacobus Doeglas, geb./ged. 30-06 / 07-07-1805, (get. Maria Spruyt), overl. ald. 29-08-1805.

2 Maria Douglas, geb./ged. 8/15-11-1808, begr.(imp.) Oude Sluis 15-12-1808 als Maria Doeglas.

3 Jacobus Doeglas, volgt **Va**.

Va Jacobus Doeglas, geb./ged. Oude Sluis 9/18-05-1812, scheepsheermeester, barbier, overl. Amsterdam (Blauwburgwal) 20-12-1849, tr. Bloemendaal 22-04-1838 Anna Sophia Butger (Bötger), geb. Zierikzee 15-10-1812, naaister, huisbewaarster, overl. Amsterdam (Spuistraat) 13-06-1878, dr. van Johannes Gottfried Bötger, winkelier, brievengaarder en Anna Elisabeth Bergman.

Twee weken na zijn huwelijk monsterde Jacobus aan als scheepsheermeester voor de eerste reis naar Batavia van het houten fregatschip Prins Frederik der Nederlanden (zie foto naar tekening van J. Spin, 1861)²⁰. Zijn gage was 55 gulden per maand²¹, een bedrag dat ligt tussen dat van de 1e en de 2e stuurman. Voor het vertrek werd hij op het matje geroepen door de Plaatselijke Commissie voor Geneeskundig Toezicht in Amsterdam, omdat hij had

verzuimd zijn medicijnkist te laten inspecteren. Hij deelde mee dat de kapitein dat niet nodig vond ²². De uitreis duurde 125 dagen ²³. Daardoor was hij niet aanwezig bij de geboorte van zijn dochter op 07-02-1839. Op 08-12-1842, bij de geboorte van zijn zoon treffen we hem in Amsterdam aan als barbier op de Blauwburgwal; blijkbaar lukte het hem niet meer als chirurgijn in Amsterdam aan de slag te komen. Hij overleed op de jeugdige leeftijd van 37 jaar. Merkwaardig is dat hij in de overlevering van deze tak van de familie de bijnaam 'zeerover' had.

Uit dit huwelijk:

1 Anna Elisabeth Doeglas, geb. Bloemendaal 07-02-1839, overl. Kampen 04-08-1882, tr. Amsterdam 10-02-1864 Arend Jan van der Weerd, geb. Kampen 06-08-1839, sergeant majoor, 7e Regiment Infanterie, Den Helder, overl. 's Gravenhage 18-11-1905, zn. van Jan van der Weerd en Margje Bartels.
2 Casper Johannes Jacobus Doeglas, volgt **VIa**.

VIa Casper Johannes Jacobus Doeglas, geb. Amsterdam 08-12-1842 (Nieuwe Brugsteeg), bronswerker, overl. ald. 24-02-1877, tr. ald. 21-07-1870 Auguste Oelrichs, geb./ged. Helgoland (Groot-Brittannië) ²⁴, Evang. Luthers, 07-4 / 7-7-1844, overl. Kampen 26-12-1893, dr. van Peter Andreas (Andresen) Oelrichs en Elisabeth Nickels.

Uit dit huwelijk geboren te Amsterdam:

1 Pieter Antonie, volgt **VIIa**.
2 Johannes Jacobus Doeglas, geb. 24-04-1877 (Spuistraat), overl. ald. 04-06-1877.

VIIa Pieter Antonie Doeglas, geb. Amsterdam 18-03-1874 (Wolvenstraat), leraar wiskunde, overl. 's Gravenhage 18-03-1949, tr. Deventer 30-08-1899 Berendina Hendrika Hogenkamp, geb. Deventer 24-06-1873, overl. 's Gravenhage 13-10-1954, dr. van Frederik Hogenkamp en Aaltjen Robberts.

Hij vertrok in 1900 naar Indië waar hij onderwijzer werd aan de 'Pupillenschool' in Gombong, Midden Java ²⁵, hij keerde terug naar Nederland van 1910 – 1912 om te studeren voor de acte MO Wiskunde. Van 1912 tot 1930 was hij leraar wiskunde aan de Koningin Wilhelminaschool, de MTS in Batavia. Hij was daar zeer actief in de Vrijmetselarij.

Uit dit huwelijk geboren in Gombong:

1 August, volgt **VIIIa**.
2 Aaltje Frederika Doeglas, geb. 15-03-1904, tr. Batavia 17-09-1926 Gerard Anton van Putten, geb. Cheribon 24-03-1898, Administrateur Pandhuisdienst in Nederlands Indië, overl. De Bilt 16-11-1988, zn. van Gerardus Antonius van Putten en Catharina Reeling Brouwer.

VIIIa August Doeglas, geb. Gombong, 03-05-1902, veearts, overl. Utrecht 18-07-1964, tr. Utrecht 01-03-1927 Ada Wilhelmina Jochman, geb. Utrecht 06-09-1904, overl. De Bilt 06-08-1983, dr. van Johan Erik Gustaf Frederik Jochman en Wilhelmina Veltman (Vjeltman).

Hij studeerde veeartsenijkunde in Utrecht en promoveerde in 1927 op de dissertatie 'Over de curatieve en preventieve waarde van den bacteriophage (d'Hérelle) bij enkele infectieziekten der dieren'. Hij vertrok als gouvernementsveearts naar Indië, van 1927 – 1930 op Soembawa, 1931 – 1933 in Soekaboemi, van 1934 tot 1938 in Waingapoe op het eiland Soemba, later nog in Padang. In de 2e wereldoorlog was hij reserve te luitenant, paardenarts op Bali. Als krijgsgevangene werkte hij aan de Birma spoorweg. Na zijn repatriëring (waarbij het gezin herenigd werd) was hij van 1946 tot 1958 werkzaam als wetenschappelijk medewerker aan de kliniek voor kleine huisdieren bij de faculteit Diergeneeskunde van de Rijksuniversiteit te Utrecht ²⁶.

Uit dit huwelijk:

1 Pieter Antonie Doeglas (Douglas), geb. Soekaboemi 24-04-1931, mijnbouwkundige, tr. Utrecht 07-10-1954 Carolina Catharina van der Wilt (Linda), geb. Utrecht 08-05-1932, dr. van Gerrit van der Wilt en Carolina Catharina van Reenen.

Zij vertrokken 13-10-1954 naar West-Australië waar hij in Daniëlla in de mijnbouw werkzaam is en de naam Douglas aannam. Uit dit huwelijk nageslacht (Peter Anthony en Carolyn).

2 Sven Gustaf Doeglas, geb. Waingapoe (Soemba) 03-08-1937, medewerker buitendienst bij de Inspectie Arbeidsverhoudingen van het Departement van Sociale Zaken en Werkgelegenheid te 's Gravenhage.

IVb Dirk Doeklas (Doeglas), ged. Amsterdam 12-12-1777 (get. Petrus Wallen, Helena Meuken), steenhouwer, overl. Haarlem 30-01-1847, otr./tr. (1) Amsterdam (Comité van Justitie) 16-07 / 18-08-1802 als Dirk Douglas op 't Amstelveld, in de Blaauwe Druyff over de kerk met Catharina Bruuns, ged. Amsterdam 30-06-1765, overl. Haarlem 18-07-1830, gesch. van Willem van Hoorn, dr. van Catharina van Eden; otr./tr. (2) Amsterdam 16-09 / 06-10-1830, als Dirk Doeklas (hij tekende Dirk Doeglas) met Maria Anna van Norde, geb./ged. Haarlem 27-02 / 01-03-1807, overl. Landsmeer 28-12-1834, dr. van Dirk van Norde, tui- nier en Hendrina Welsenaar; tr.(3) Amsterdam 6-05-1835 Catharina Elisabeth de Waal, geb. Amsterdam, 1794, uit onbekende ouders (Aalmoezeniersweeshuis), overl. ald. (Kerkstraat 441, nu nr. 384) 27-05-1844, wed. van Tijmen Lubertus Mulder, overl. ald. 05-05-1831. In de trouwacte verklaart de bruidegom 'als vooren' dat zijn naam is Doe- glas en niet Doeklas zoals abusievelijk in zijn geboorteakte is vermeld. Waarmee, bewust of onbewust, de laatste spo- ren van de Friese afkomst opgeruimd worden. Uit dit hu- welijk geen nageslacht.

Sinds 1805 was hij gevestigd als steenhouwer in Haar- lem ²⁷. Hij bouwde in 1817 voor D.J. van Lennep een mo- nument bij diens huis aan het Manpad in Overveen ²⁸ en in 1824 het Coster monument in de Haarlemmerhout ²⁹. Volgens de Memorie van Successie bij de dood van zijn eerste vrouw was hij eigenaar van woningen en een pak- huis in Haarlem aan de Koude Horn, nrs. 433, 435, 436, 438 en 439. Kort daarna deed hij de steenhouwerij van de hand aan L. Sabelis jr. ³⁰ en vertrok naar Landsmeer.

Uit de verbintenissen, later tweede huwelijk met Maria Anna van Norde:

1 Leendert Doeglas (van Norde), geb. Amsterdam 5 11 1827, smid, overl. ald. 31-05-1904, tr. ald. 24-05-1854 Char- lotte Brinkman, geb. Haarlem 04-08-1831, overl. ald. 02-03-1905, dr. van Gerardus Brinkman, mandemaker en Cornelia Paulina Pelgrim.

Hij werd door de vroedvrouw Euphemia Matthijsen en twee getuigen aangegeven als zoon van Maria 'Doeglas', 22 jaar, Reguliersdwarstraat 4. Evenwel, op 07-02-1851 wij- zigde de Burgerlijke Stand te Amsterdam na zijn verzoek aan de rechter de naam van zijn moeder in Maria Anna van Norde. Hij was een kind van Maria Anna van Norde vóór haar huwelijk met Dirk Doeglas. Er was dus een on- juiste geboorteaangifte gedaan, en hij is nimmer door zijn (waarschijnlijke) vader wettelijk erkend. Onder de naam van Norde had hij 10 kinderen, waaruit nageslacht. Daar Dirk Doeglas zeer waarschijnlijk zijn vader is, is hij toch opgenomen in deze genealogie.

2 Dirk, volgt **Vb**.

3 Maria Hendrika Doeglas, geb. Landsmeer 27-03-1833, naaister, overl. Haarlem 28-12-1913, tr. Haarlem 12-09-1855 Antonie Boéré, geb. ald. 29-05-1839, overl. ald. 18-02-1917, kamer-behanger, zn. van Jan Boéré, kamerbehangen en Maria van Maas ³¹.

4 Hendrika Alida Doeglas, geb. Landsmeer 15-01-1834, overl. ald. 18-12-1834.

Bij haar geboorte is vermeld dat zij dochter is van de vroedvrouw Maria Anna van Norde. Van dit beroep kon

geen bevestiging worden gevonden in het Archief van de Plaatselijke Commissie voor Geneeskundig Toezicht in Amsterdam, waar de toelatingsexamens van de aldaar opgeleide vroedvrouwen vermeld zijn.

Vb Dirk Doeglas, geb. Haarlem 13-04-1831, steenhouwer, overl. ald. 11-07-1883, tr. ald. 05-05-1858 Anna Louisa Homborg, geb. ald. 22-07-1835, overl. ald. 17-7-1888, dr. van Willem Frederik Homborg, ambtenaar en Maria van Dantzig. Zij tr. (2) Haarlem 22-01-1887 met de steenhou- wer Ferdinand Bouman, geb. Haarlem 03-04-1836, overl. ald. 08-07-1891, wedr. van Elisabeth Serné. De drie jongste kinderen kwamen op 04-01-1888 in het Burgerweeshuis.

De vier getuigen Homborg bij het huwelijk tekenden met ö. In 1849 verbleef Dirk nog met zijn zuster in het Geref. Weeshuis op het Heilige Land, in 1854 was hij als steen- houwer gevestigd op de Spaarnwouderstraat, later aan de Turfmarkt, de Burgwal en tenslotte kocht hij in 1880 het huis St. Anthoniestraat 21. Toen hij in 1883 overleed bleef zijn echtgenote achter met zeven minderjarige kinderen en 6000 gulden schuld. Zij zette de steenhouwerij zelfstandig voort tot haar tweede huwelijk.

Uit dit huwelijk geboren te Haarlem:

1 Willem Frederik, geb. 08-07-1859, overl. 01-08-1859.

2 Dirk Doeglas, geb. 23-03-1861, steenhouwer, overl. ald. 15-03-1944, tr. ald. 24-12-1896 Hendrika Mossinkoff, geb. ald. 24-12-1868, overl. ald. 31-03-1942, dr. van Hendrikus Mossinkoff, timmerman en Margaretha de Klerk.

Uit dit huwelijk behoudens een levenloze zoon, geb. ald. 26-04-1900, geen nageslacht.

3 Willem Frederik Doeglas, geb. 30-03-1863, architect, overl. Heemstede 11-05-1923, tr. ald. 26-11-1896 Anna Sophia Christina van Zalen, geb. ald. 20-11-1877, overl. Groningen 04-02-1949, dr. van Daniel van Zalen, spekslager en Christina Elisabeth Schilling; zij tr. (2) Haren 05-01-1929, Benedictus Henricus Mekel, geb. Winsum 27-02-1873, directeur tricotagefabriek Mekel en Co te Groningen, overl. Groningen 12-12-1939.

Willem was actief als architect in de periode 1890 – 1920. Hij ontwierp en bouwde een groot aantal huizen te Haarlem, waaronder een Synagoge en villa's in Zandvoort (oa aan de boulevard) waarvan helaas veel ten prooi viel aan de Tweede Wereldoorlog.

Uit het eerste huwelijk:

a Christina (Tine) Wilhelmina Daniëlla Doeglas, geb. Heemstede 12-02-1899, overl. Groningen 14-08-1968, tr. ald. 12-08-1924 Joost Siebe Jan Govert Zwart, stuurman ss. Amstelland, later directeur tricotagefabriek Mekel en Co, Groningen, geb. Haarlem 14-08-1898, zn. van Govert Zwart, schoenmaker en Aaltje Arendsen.

4 Hendrik, volgt **VIIb**.

5 Anna Maria Doeglas, geb. 03-11-1867, overl. Berlikum (Menaldumadeel) 27-08-1889, tr. Haarlem 03-10-1888 Willem Berend Kroeze, geb. Kampen 17-05-1862, schoolhoofd te Berlikum, overl. Kampen 03-12-1955, zn. van Hendrik Kroeze en Geertrui Voerman. Hij tr. (2) Middelburg 04-08-1926, Tjitske Schreuder geb. Delfzijl 08-05-1872, overl. Kampen 20-09-1950.

6 Albertus, geb. 02-07-1870, overl. ald. 17-11-1871.

7 Albertus Doeglas, geb. 17-11-1872, steenhouwer, overl. Malmö (Zweden) 02-08-1914, tr. Bremen (Duitsland), woiend Weinhanserstr. 9, 29-12-1900 Maria Svensson, geb. Illestorp, (Kristianstads län, Zweden) 15-04-1873 dr. van Nils Svenson, smid en Kersti Olsdotter. Uit dit huwelijk geen nageslacht.

Het paar vestigde zich in Malmö 18-06-1908 vanuit Duitsland. Ze namen de zorg op zich van een meisje van 8 maanden, Willy Maria uit onbekende ouders, geb. Malmö 14-11-1910. Maria Doeglas-Svensson adopteerde haar 12-03-1928. In 1985 woonde Willy Maria Doeglas nog in Stockholm onder die naam ³². Albertus was als 'onderbaas' in dienst bij het steenhouwersbedrijf Frans Hause in Malmö. Hij overleed aan een longziekte.

8 Johannes Willem Frederik, geb. 02-05-1875, overl. 06-08-1876.

9 Jacobus Johannes, volgt **VIc**.

10 Jansje Doeglas, geb. 01-06-1881, naaister, overl. 's Gravenhage 28-10-1943, tr. 's Gravenhage 12-02-1908 Karel Joseph Mulder, geb. Amsterdam 05-11-1869, kleermaker, overl. Utrecht 30-12-1944, zn. van Johannes Carolus Gerardus Mulder en Maria Wilhelmina van Druuten. Zijn ouders erkenden hem bij hun huwelijk (Amsterdam 16-7-1874).

Uit dit huwelijk geen nageslacht.

Jansje had voor haar huwelijk een kind, Maria Louise Doeglas, geb. 's Gravenhage 11-06-1907, overl. Rotterdam 19-06-1939, tr. 's Gravenhage 7-9-1938 Gerrit Jan Kloppert,

geb. ald. 12-09-1907, verkoopleider, overl. Leiden 30-12-1982, zn. van Gerrit Jan Kloppert en Jannetje Heines. G.J. Kloppert was eerder gesch. van Fenna Berendina van Essen, geb. Rotterdam 27-03-1904, hij tr. (3) Rotterdam 07-01-1947 Geertruida Johanna Geene, geb. Rotterdam 08-02-1917.

VIIb Hendrik Doeglas, geb. Haarlem 25-09-1865, portier Kon. Ned. Gist en Spiritus Fabriek, Delft, overl. Delft 12-12-1949, tr. Haarlem 24-09-1891 Gezina Lobel, geb. ald. 31-05-1863, overl. Delft 23-11-1949, dr. van Marcus Lobel, bakker en Anna Petronella Brinkman.

Uit dit huwelijk geboren te Delft:

1 Anna Petronella, geb. 22-08-1892, overl. ald. 02-03-1893.

2 Marcus Hendrik, volgt **VIIIb**.

3 Hendrik Maarten George Doeglas, geb. 11-12-1895, meesterbrander Kon. Ned. Gist en Spir. Fabriek, Delft, overl. Leiden 23-06-1972, tr. Delft 27-7-1926 Dirkje Martine Poelman, geb. ald. 04-10-1900, overl. Leidschendam 30-06-1979, dr. van Jacob Dirk Adrianus Poelman, slager en Martine Hermine Houtman.

Uit dit huwelijk geen nageslacht.

VIIIb Marcus Hendrik Doeglas, geb. Delft 17-02-1894, procuratiehouder BPM, Amsterdam, overl. Eelde 26-10-1979, tr. Delft 17-06-1924 Johanna Hendrika Simonda Poelman, geb. ald. 17-06-1897, overl. Leidschendam 20-12-1978, dr. van Jacob Dirk Adrianus Poelman en Martine Hermine Houtman.

Uit dit huwelijk:

- 1 Hendrik Maarten George, volgt **VIIIb**.
- 2 Jacob Dirk Adriaan, volgt **VIIIc**.
- 3 Marcus Hendrik, volgt **VIIIId**.

VIIIb Hendrik Maarten George Doeglas, geb. Amsterdam 30-06-1928, huidarts, tr. Poughkeepsie, NY, USA, 03-07-1954, Audrey Joan Lester, geb. 27-09-1932 Jersey City, NJ, USA, schoolverpleegster, dr. van Peter Paul Lester (Lesniewski), administratief medewerker IBM, en Nora Foster (Fersterowski).

Na studie in de geneeskunde aan de RU Leiden, was hij van 1952 – 54 werkzaam als ‘intern’ in Albany Hospital, Albany, NY. In 1956 in opleiding tot huidarts in het Boston City Hospital, Boston, Mass. en later in Rotterdam bij de Centrale Organisatie tot Bestrijding van Huid en Geslachtsziekten. Hij vestigde zich als huidarts te Rotterdam, was verbonden aan de Stichting Klinisch Hoger Onderwijs aldaar en werd in 1986 hoofd van de afdeling dermatologie van het Sint Franciscus Gasthuis. Sinds 1971 werkzaam bij de RU Groningen (universitair hoofddocent) waar hij in 1975 promoveerde op de dissertatie ‘Chronic urticaria, clinical and pathogenetic studies in 141 patients’.

Uit dit huwelijk:

- 1 Alexandra Ann, geb. Scheveningen (Oranjekliniek) 14-05-1956, secretaresse, vakgroep gezondheidswetenschappen RU Groningen, tr. Groningen 08-07-1987 Klaas Harm van Slooten, geb. Groningen 14-03-1956, grafisch vormgever, zn. van Harm van Slooten en Neeltje de Winkel.

Uit deze verbintenis, later huwelijk:

- a Vegter Harmen van Slooten, geb. Groningen 23-11-1984.
- b Lester Maarten van Slooten, geb. ald. 16-09-1986.
- 2 Marcus Hendrik, geb. Scheveningen (Oranjekliniek) 04-11-1958, student HEAO (1989).
- 3 Hendrik Maarten George, geb. Rotterdam (Vroedvrouwenschool) 18-07-1961, drummer van de popgroep ‘de Boegies’, meest recente LP: ‘Boegies, a perfect swine disease’ (1989).

VIIIc Jacob Dirk Adriaan Doeglas, geb. Velsen 30-04-1932, psycholoog, tr. Naarden 20-08-1960 Johanna Maria Jansen, geb. Haarlem 23-12-1933, maatschappelijk werkende, gezins-, en groepstherapeut RIAGG Eindhoven, dr. van Willem Jansen, procuratiehouder Borsumij, NOI, en Elisabeth Maria Luytjes.

Na de studie aan de RU Leiden met de afstudeerrichting klinische psychologie en psychopathologie, is hij sinds 1959 werkzaam bij de Medische Dienst Philips Eindhoven, met een functie op het raakvlak van geestelijke gezondheidszorg en personeelbeleid. Medeoprichter en voorzitter International Committee Occupational Mental Health en kliniek voor abortushulpverlening Eindhoven (Stimezo). Gastdocent opleiding tot bedrijfsarts RU Leiden, Nijmegen, Amsterdam.

Uit dit huwelijk:

- 1 Dirk Maarten, geb. Eindhoven 29-03-1961, student Sociologie RU Groningen (1989).
- 2 Gijs Willem, geb. Eindhoven 24-02-1966, student Milieukunde, Prof. H.C. Van Hall Instituut, Rijks Agrarische Hogeschool, Groningen (1989).

VIIIId Marcus Hendrik Doeglas, geb. Velsen 23-11-1936, werktuigbouwkundig ingenieur (ing), directeur beheer Faculteit der Psychologische-, Pedagogische- en Sociologische Wetenschappen, RU Groningen, tr. Amsterdam 16-03-1962 Elisabeth Charlotte Boeke, geb. ’s Gravenhage 22-09-1940, maatschappelijk werkende in de psychiatrische kliniek Academisch Ziekenhuis Groningen, dr. van Cornelis Benjamin Boeke (huisarts te Valthermond) en Maria Wils, onderwijzeres.

Na de studie aan de HTS in Haarlem trad hij in dienst bij de Kon. Ned. Zwavelzuurfabriek vh. Ketjen NV. Binnen dit bedrijf werd hij technisch commercieel medewerker voor de verkoop van ‘carbon black’ aan de rubberindustrie, bij Ketjen Carbon.

Uit dit huwelijk:

- 1 Esther Elisabeth, geb. Amsterdam 16-01-1963, student geneeskunde RU, Groningen.
- 2 Richard Cornelis (Gijs), geb. Amsterdam 13-03-1964, na HTS opleiding (ing. werktuigbouwkunde), student lucht- en ruimtevaarttechniek TU Delft.
- 3 Pieter Joost, geb. Amsterdam 06-12-1967, scholier.

Conclusies

VIc Jacobus Johannes Doeglas, geb. Haarlem 17.8-1878, kassier, overl. ald. 27-12-1967, tr. ald. 03-11-1904 Christina Cornelia van Kampen, geb. ald. 02-12-1881, overl. ald. 17-04-1975, dr. van Johannes van Kampen en Elisabeth Hartbrecht.

Uit dit huwelijk:

I Dirk Jacobus Doeglas, geb. Haarlem 14-09-1905, hoogle-
raar geologie, overl. Ede 02-01-1974, tr. (1) Haarlem
18-05-1933 Elizabeth Maria Verdel, geb. Haarlem
31-03-1906, overl. Bloemendaal 26-03-1945, dr. van Hen-
drik Nicolaas Verdel en Dorothea Elisabeth Benraadt, tr.
(2) Houston, Texas, USA 31-05-1946 Wilhelmina Rose-
boom Ely, geb. New York City, NY 12-08-1912 als Louise
Boras (in 1914, New York City, geadopteerd door Robert
Irskine Ely, filantroop en Hermine Maria Rudolphine
Scheffer, actrice 33), gesch. echtgenote van Robert Jan Zie-
geler, overl. Arnhem 16-03-1983.

Na zijn studie tot geoloog aan de RU Leiden, promoveerde
hij ald. in 1930 bij prof. dr. B.G. Escher op de dissertatie
'Die Geologie des Monte San Georgio und des Val Mara'.
Hij werd hoofd van een sediment petrografisch laborato-
rium bij de BPM. Met prof. dr. C.H. Edelman ontwikkelde
hij de zg. zware mineralen analyse van sedimentpakketten.
In 1946 werd hij lector, vanaf 1955 hoogleraar in de geolo-
gie bij de Landbouwhogeschool in Wageningen. Sinds
1955 was hij tevens bijzonder hoogleraar in de sedimentolo-
gie te Utrecht. Hij was president van de International So-
ciety of Sedimentologists en oprichter van het tijdschrift

Sedimentology. In 1970 was hij nog voorzitter van een re-
geringscommissie die de Minister van Onderwijs moest
adviseren over herstructurering van de aardwetenschappen
in Nederland. Bij zijn afscheid van Wageningen in 1970
werd hij benoemd tot Ridder in de Nederl. Leeuw.

De beschreven genealogie laat de volgende conclusies toe:

- 1** De in Nederland wonende naamdragers Doeglas stammen allen af van de infanteriesoldaat Doekle Jacobs Hilverda en Petronella Carstens van der Stoep, die op 21-01-1710 trouwden in Bolsward.
- 2** De naam Doeglas is afgeleid van het Friese patroniem Doekles en is in gebruik sinds tenminste 1747.
- 3** Hoewel door autoriteiten soms de spelling met 'ou' gehanteerd wordt, is dit vrijwel nimmer het geval bij leden van de familie.
- 4** Doeglas als foutieve spelling van Douglas komt regelmatig voor in DTB boeken. Bij de Burgerlijke Stand is het éénmaal waargenomen bij een inmiddels uitgestorven familie.
- 5** Bij alle negen generaties bestaat een opmerkelijke neiging tot het uitoefenen van 'ambachtelijke' beroepen in een stedelijk milieu.

Noten

¹ R.S.Roorda: *Ut it selde skeai as Greate Pier*, Leeuwarden, 1961, Fryske Akademy, nr. 198.

² Johan Winkler, *De Nederlandsche Geslachtsnamen*, Haarlem, Tjeenk Willink, Zaltbommelse herdrukken 1971, p. 535, Douglas (ook verhollandscht tot Doeglas).

³ Het regiment stond sinds 1691 onder bevel van Johan Willem II, hertog van Saxe-Eisenach (17-10-1666 tot 04-01-1729), J.W. Wijn, *Het Staatsche Leger, 1568-1795*, dl. VIII, M. Nijhoff, s'-Gravenhage, 1964 en H. Ringoir, *Hoofdofficieren der Infanterie van 1568 tot 1813. Bijdragen van de sectie militaire geschiedenis*, nr. 9, s'-Gravenhage, 1981.

⁴ RAF, *Proclamatieboeken Bolsward*, dl. VII, 1717-1723, p. 95, 15-03-1719.

⁵ RAF, *Hypotheekboek Stad Bolsward*, CC 23, dd. 11-05-1723.

⁶ GAL, *Informatieboek*, CC I, dd. 26-06-1727.

⁷ RAF, *Omschrijvinge van familiën in Friesland*, 1744, Arch. 5, inv. nr. S 14, Leeuwarden, en in A. van Dalen en P. Nieuwland, *De Quotisatiekohieren, Namen, beroepen en welstand van de Friese bevolking in 1749*, dl. 4, p. 116, Leeuwarden 1984, Fryske Akademy, nr. 626.

⁸ GAL, *Hypotheekboek*, nr. 132 (1744 en later) p. 13, dd. 14-03-1749.

⁹ Simon Hart, *Migratie uit Friesland naar Amsterdam, 1578-1810*. *It Beaken*, vol. 37, nr. 3, 143-166, 1975.

¹⁰ W.F.H.Oldewelt, *Kohier van de Personeele Quotisatie te Amsterdam, 1742*. *Amstelodamum*, Amsterdam 1945.

¹¹ Waling Dijkstra, *Friesch Woordenboek*, dl. 1, Meijer en Schaafsma, Leeuwarden, 1900. p. 432, onder *froedsmanske*: vrouw van den vroedman. (vroedman = lid van de vroed-

schap, tegenwoordig wethouders van een gemeente) Zie bv. J. H. Halbertsma, *Rimen indt Teltsjes*, Dimter, J. de Lange, 1871, p. 197, 'hie' *froedsmen ien scjinne wite bef fen froedsmanske om krigge*'. Het woord vroedtsman(sche) komt niet voor in *Woordenboek der Nederlandsche Taal*, dl. 23, Nijhoff, s'-Gravenhage, 1982.

¹² GAA, Part. Arch. nr. 366, *De Gilden en het Brouwerscollege. St. Jozef of Timmermansgilde*, nr. 1487, 'Baaseboek' 1757-1812, dd. 23-10-1759.

¹³ GAA, Part. Arch. nr. 366, *Chirurgijnsgilde*, nr. 253, 256, 257, 258.

¹⁴ RA, Noord Holland, Archief Geneesk. Staattoezicht, 1801-1865, Inv. nr. 126 (254a).

¹⁵ RANH, *Uitvoerige gegevens over zijn lot als chirurgijn zijn te vinden in de jaarlijkse rapporten van de Winkel Visitaties*, door de Provinciale Commissies voor Geneeskundig Onderzoek en Toezicht, Arch. Geneeskundig Staattoezicht 1801-1865, inv. nr. 87, waarvan nr. 122 (107), 126 (254a), 87 (117), 126 (700), 165 (93, 164, 253, 368, 513, 623, 1185, 1330), 146 (1513, 2016, 2146, 2296, 2412, 2540, 2701, 2827, 2948, 3077). Deze stukken bestrijken de periode 1807-1836.

¹⁶ RANH, Inv. Notarieële Archieven Haarlem, 84. Aegidius Walaardt Sacré, no 1758, dd. 16-08-1824.

¹⁷ CBG, *Collectie faire parts: Doeglas, overlijdensadvertentie*, dd. 16-04-1837.

¹⁸ RANH, *Memorie van Aangifte*, Haarlem 1837, notaris Aegidius Walaardt Sacré, dd. 18-08-1837.

¹⁹ Archief Kadaster en Openbare Registers, Amsterdam, Dienst vh. Dir. N. Holl., *Hypotheekbewaarder, akte 120-85* (microfilm).

²⁰ Nederl. Historisch Scheepvaart Museum, Amsterdam: de tekening van de 'Prins Frederik der Nederlanden', vervaardigd door de bekende scheepsschilder J. Spin bevindt zich in dit museum, negatief nr. A2223/1.

²¹ GAA, Part. Arch. Inv. nr. 38, Waterschout, nr. 150, monsterrol 1838, 14 Mei 1838, het Fregatschip Prins Frederik der Nederlanden, kapitein Pieter Huidekoper, varende naar Batavia onder Nederlandsche vlag, met een bemanning van 35 koppen, boekhouder Jacob Hartsen.

²² GAA, Part. Arch. Inv. nr. 27, Plaatselijke Commissie van Geneeskundig Toezicht, nr. 164, p. 87/88.

²³ M.P. Bossenberch, 'Van Holland naar Indië', Addendum B, *Bataafse Leeuw*, Amsterdam, 1986.

²⁴ Helgoland behoorde tot 1890 aan Groot-Brittannië. In dat jaar werd het met Duitsland geruimd voor onder meer het eiland Zanzibar (nu behorend bij Tanzania).

²⁵ Rob Nieuwenhuis, *Baren en Oudgasten, Querido*, Amsterdam, 1981, foto op p. 183, *Oudejaarsfeest op de Sociëteit in Gombong, 1906*, Pieter Antonie Doeglas staand 2e van rechts, zijn echtgenote zittend te van rechts.

²⁶ *Familiearchief Doeglas*, brief mevr. A. Doeglas-Jochman dd. 19-11-1982.

²⁷ CBG, *Collectie faire parts: Doeglas, advertentie 25-06-1831, overname steenhouders affaire D. Doeglas door L. Sabelis Jr. D. Doeglas sinds 26 jaar gevestigd te Haarlem*.

²⁸ G. van Duinen, *Het Manpad en zijn bewoners, Heemstede*, 1955,

²⁹ *Haarlemse Courant*, 24-07-1953. 'Coster monument gedemonteerd'. J.J. Doeglas (VIc) ging kijken tijdens de

werkzaamheden en vond aan de onderkant van de dekplaat: 'Zocher, architect. D. Doeglas, steenhouwer, 1824' (Familiearchief Doeglas, brief J.J. Doeglas, dd. 11-02-1954).

³⁰ CBG, Collectie faire parts: Doeglas, advertentie Opregte Haarlemsche Courant dd. 25-06-1831.

³¹ Kwartierstatenboek, Kon. Nederl. Genootschap v. Gesl. en Wapenkunde, 1958, p. 281, kwartierstaat Boéré, waarin hij vermeld wordt als cabinetmaker.

³² Familiearchief Doeglas, Schriftelijke informatie van Standesamt Bremen Mitte, BRD, dd. 26-02-1986, Stadsarkivet Malmö, dd. 10-12-1984 en Pastorsambetet St. Görans Forsamling, Stockholm, Zweden, dd. 25-01-1985.

³³ P.H. Honig, Acteurs en Kleinkunstenaars Lexicon, Diepenveen, 1984.

Het hoofdstuk 'Familie Doeglas, Schotten of Friezen?' diende in 1989 als basis voor een artikel in Gens Nostra.

Genealogie familie Doeglas

0101

**Hilverda, Jacob Doekles,
geboren Rauwerd(?), omstreeks 1647,
beroep?,
overleden na 1677, doch voor 1710.**

Omstreeks 1647, Rauwerderhem, geboorten, geen Jacob Doekles Hilverda, of Trijntie Tabes te vinden [RAF, DTB, 585c, index alf. klapper Rauwerderhem, dopen 1676 – 1811].

21-03-1677, Baerderadeel, 'men laet een ijder weten dat vlgs. Procuratie des fiscal Wuldus Beuckers gepasseert den 21 Martij 1677: Jacob Doeckles tot Rauwerd ende Trijntie Takes tot Oosterwierun elcxanders trou echt ende ... hebben beloof't'. [RAF, DTB. 58, 117v, register van afkondiging en bevestiging van huwelijken door het gerecht van Baerderadeel, 1670 – 1733].

26-03-1677, 1e proclamatie.

26-04-1677, 2e proclamatie.

28-05-1677, 3e proclamatie, 'sonder enige oppositie' [bron idem].

04-04-1677, Rauwert, 'Jacob Doeckles Hilverda van Rauwert en Trijntie Takes van Oosterwierum, gedenken haer in de houwelijke staet te begeven etc. ', 1e proclamatie [RAF, Register van huwelijken afgekondigd en bevestigd door het Gerecht van Rauwerderhem, DTB. 578, 16].

02-05-1677, 2e proclamatie.

09-05-1677, 3e proclamatie [idem].

30-05-1677, 'Jacob Doeckles Hilverda en Trijntie Takes etc. alsnoch verclaert, ende bekent malcanderen 't echte beloof't, ende getrou't te hebben daer bij, aengenomen alsoo te leven gelijk echteluiden nae Godes Heilige ordonnantie toestaet, sonder oock d'een d'ander te verlaten voor ende alleen Godt d'Heere haer met de doot mochte comen te scheiden, waer op sij elkanderen de rechter handt gegeven, ende hun houwelijk alsoo bevesticht heb-

ben. In kennisse onse handen, actum den 30 Maij 1677' [RAF, Register van huwelijken afgekondigd en bevestigd door het Gerecht van Rauwerderhem, 1675 – 1728, DTB. 578, 16].

12-10-1685, trouwen Jacob Doeckles uit Oosterwierum en Lijsbeth Pieters met attestatie uit Wirdum [RAF, DTB. 93a, lijst van bruidegoms op achter- en voornaam, uit klappers 57 t/m 93, er komt geen Hilverda in voor].

12-10-1685, trouwen voor gerecht (grietman/secretaris E. M. V. Harinxma Toe Sloten en thesauris) Jacob Doeckles van Oosterwierum en Lijssbet Pijters van Wirdum, proclamaties 07-09-1685, 21 dito en 12-10-1685 [RAF, DTB 58, 247v, resp. p. 47].

- Dit zou een 2e huwelijk van Jacob Doeckles Hilverda kunnen zijn en dit zouden dus ook de ouders van Doeckle Jacobs kunnen zijn. Het jaar 1685 past beter dan 1677. Opvallend is het feit dat bij beide huwelijken Doeckles met ck geschreven wordt.
- Trouwen voor het Gerecht is gebruikelijk bij gemengde huwelijken van bv. gereformeerden met katholieken. Het dorp Oosterwierum is altijd hoofdzakelijk rooms gebleven. Trijntje Takes was dus misschien RK. Nog heden ten dage is er in Oosterwierum een kolossale RK kerk en een piepklein recent protestants kerkje.
- Het was gebruikelijk dat de eerst geboren kinderen genoemd worden naar de ouders van de vader. De eerste zoon van Doeckle Jacobs heet Jacobus, zijn eerste dochter Catharina (variant van Trijntje). Wat dit betreft voldoet het eerste echtpaar dus aan de eisen. Het zouden dus zeer wel de ouders van Doeckle Jacobs kunnen zijn. Het bewijs is alleen niet geleverd. Dezelfde redenering geldt ook voor het evt. 2e huwelijk als het eerste kinderloos

Hilverda - Haarda grafsteen in de NH-kerk te Minnertsga. Jan Jansen Hilverda, 1599 - 1665, Hiltje Freercy Haarda, 1605 - 1675, Bewoners van Haarda State. Geen aanwijzing dat dit voorouders zijn!

was. De kinderen zouden dan uit piëteit naar de overleden vrouw genoemd zijn. Een beetje gewrongen veronderstelling.

- Er moet verder gezocht worden naar Jakob Doekles Hilverda in de floreenkohieren (belasting op landerijen) in de grietenij Rauwerderhem.
- Het restant van de Hilverda grafsteen in de kerk van Nyland is misschien nog een aanknopingspunt. De oorspronkelijke tekst is te vinden in de manuscript grafstenen collectie RA, Friesland, Leeuwarden.

De kinderen uit deze twee huwelijken (niet zeker):

1 Pietje, geb. ws. na 1677, doop niet gevonden in Rauwerd of Bolsward, Pietje Jacobs Hilwaerda, j. d. van Bolsward trouwt, Bolsward, geref., donderdag 24-10-1700, Pieter Kerkhoff, soldaat onder de compagnie van Capitein Hanekroot, j. m.

2 Doekle, geb. ws. omstreeks 1680, doop niet gevonden in Rauwerd of Bolsward, volgt I (of getalcode 0201).

Doe(c)k(l)e Jacobs Hilv(w)erda,
geboren Rauwerd(?), omstreeks 1683,
sergeant garde de voet,
begraven Leeuwarden, 16-03-1752.

1673 – 1693, Bolsward, doopboeken geref. geen Hilv(w)erda, geen Doek(l)e met vader Jacob. Rauwerd, doopboeken niet aanwezig over die periode, in alf. klapper Rauwerderhem niemand van toepassing.

1709/1710, Bolsward, geen vermelding in huwelijks-aangiften Gerecht Bolsward [RAF, DTB 132].

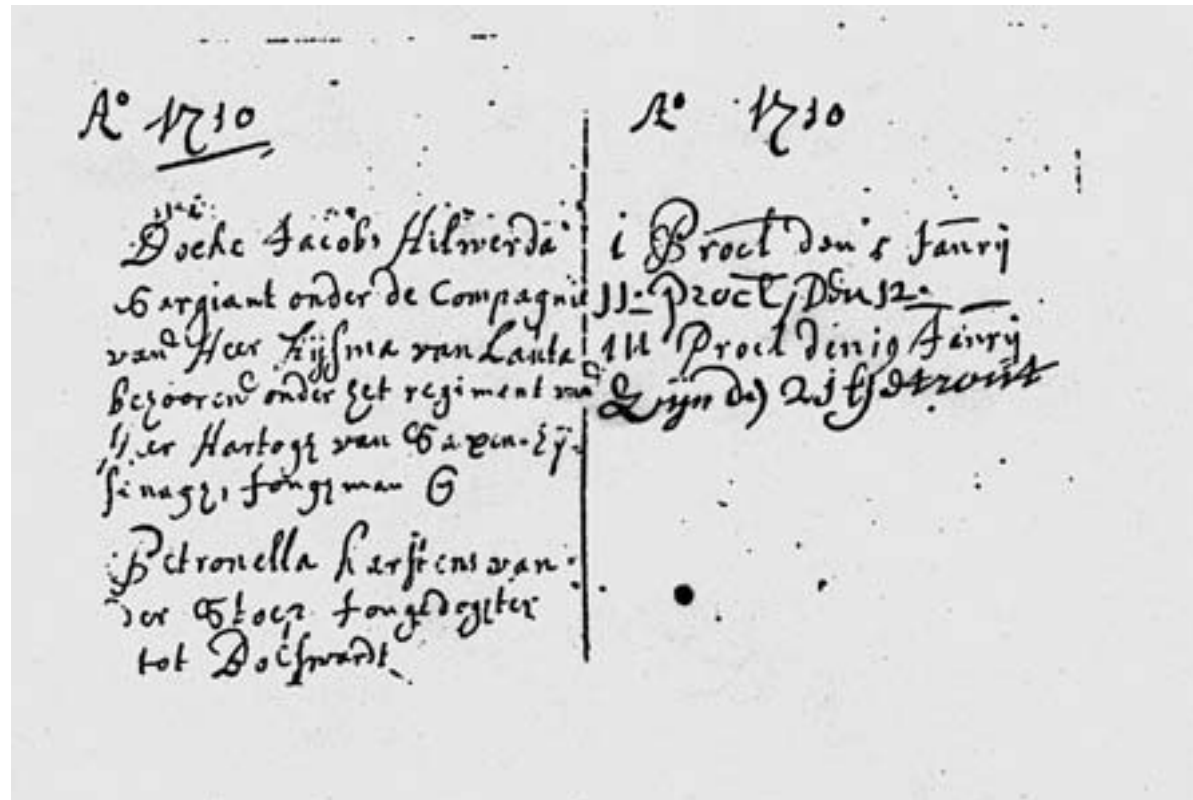
21-01-1710, Bolsward, trouwen gereformeerd, 'Doeke Jacobs Hilwerda, Sargiant onder de Compagnie van Heer Aysma van Lauta, behoorend onder het Regiment van de Heer Hartogh van Saxen - Eijssenagh, jonghman ende Petronella Karstens van der Stoep, jongedoghter tot Bolsward (geboorte ntv. doopboeken Bolsward, de naam van der Stoep wordt wel gebruikt voor vondelingen, weesboeken Bolsward periode 1670 – 1690 geen vermelding) begraven Leeuwarden, 28-10-1750 [RAF, DTB 143, Bolsward, trouwen geref].

06-02-1710, Bolsward, Petronella Karstens op de Hoogstraat, geloofsbelijdenis, geref [raf, lidmatenboek, Bolsward, dtb 153].

12/13-09-1711, Bolsward, dopen geref. 1711, 'Den 13 September heeft Antje Lantinga, wed(uw)e, het kindt van Doeke Jacobs ten doop gepresenteert, als het des daaghs te vooren geboren was, ende Catharina laten noemen' [RAF, dopen Bolsward, gereformeerd, DTB. 139].

09/11-10-1713, Bolsward, dopen geref. 1713, 'Den 11 Octobris heeft de Vroedtmansche Antje Lantinga het kindt van Doekle Jacobs, dat den 9 deses geboren was, laten dopen, ende Jacob(u)s noemen' [RAF, dopen Bolsward, gereformeerd, DTB. 139]

29-08-1716, Bolsward, dopen geref. 1716, 'Het kindt van Doekle Jacobs Hilwerda, en Baukjen genaamd' (geen Antje

Bolsward (Martinikerk) 21 januari 1771. Proclamatie en huwelijk Doeke Jacobs Hilwerda en Petronella Karstens van de Stoep.

Lantinga genoemd, kennelijk is Doekle zelf aanwezig, daarom ws. ook vermelding naam Hilwerda, enige kind waarbij deze situatie zich voordoet) [RAF, fotokopie microfiche CBG, dopen Bolsward, gereformeerd, DTB 139].

30/31-07-1718, Bolsward dopen geref. 1718, 'Den 31 Julij heeft Antje Lantinga het kindt van Doekle Jacobs, dat gister geboren was, laten dopen, ende Karst noemen' [RAF, dopen Bolsward, gereformeerd, DTB. 139].

15-03-1719, Bolsward, koop overeenkomst over huis Hoogstraat aan Grietie Salomons, door Namkien Andries, we-

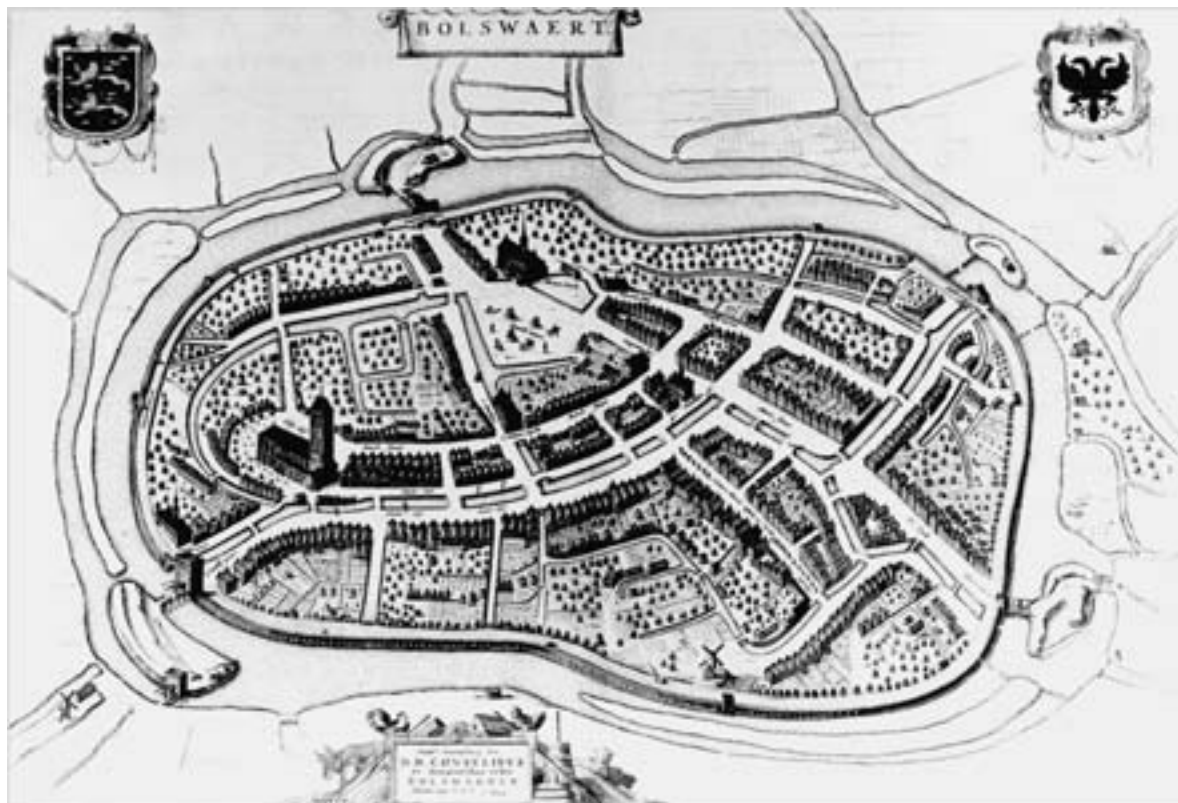
duwe van Sijne Algra, in leven burgemeester en koopman, hebbende als buur Doekle Jacobs ten Oosten en Harmen Jans ten Westen [RAF, Proclamatieboeken Bolsward, deel VII, 1717 – 1723, pag. 95, dd. 15-03-1719]. (Huis Hoogstraat dus toen al in het bezit van Doekle Jacobs).

01/04-04-1720, Bolsward, dopen geref. 1720, 'Den 4 April is Doekle Jacobs kind, den 1 deses geboren, door de Vroedtmansche Lantinga te doop gepraesenteert, ende Baukjen genaamt' [RAF, dopen Bolsward, gereformeerd, DTB. 139].

11-05-1723, Bolsward, Doekle Jacobs, soldaat garde de voet, Petronella Karstens echtelieden, wonend Bolsward, naar Leeuwarden verhuizend, lenen 150 car. gld. van Meiners

Bolsward.

Aan de Hoogstraat bezaten **Doekle Jacobs Hilwerda** en **Petronella Karsen van der Stoep** een woning.

Foppes, mr. timmerman, jaarl. rente 5 car. gld. 7 st., onderpand beider huis Hoogstraat, getekend T. Elgersma, G. Monsma. [RAF, hypotheekboeken Bolsward, CC23, 1723 – 1729, fo 12 en vlg.].

19-07-1724, Leeuwarden, aangenomen als lidmaat op getuigenisse Petronella Karstens van Bolsward, get. J. Vennema [GAL, lidmaten gereformeerde gemeente Leeuwarden].

24-II-1724, Leeuwarden, dopen geref. 1724, Marijke dochter van Doekle Jacobs [GAL, doopboeken Nederl. Geref. Gemeente, Leeuwarden, 1716 – 1730].

26-06-1727, Leeuwarden, Petronella Carstens, huysvrouw van Doekle Jacobs, oud 43 jaar (betekent dat ze geboren is in 1684) legt getuigenis af, dat ze in de zomer van 1726 op de buitenste brug van de Vrouwenpoort getuige was van het uitschelden voor dief, moordenaar en schelm van de Chirurgijn Onaeus Atsma, door de Mr. Kleermaker Adam Duyff. (getekend) in aanwezigheid van presid. burgemeester H. Acronius. (tevens getuigenissen van zijn broer zilversmid Atsma e. a., Duyff wordt verbannen) [GAL, Informatieboeken Leeuwarden, CII, 1724, pag. 188-191].

(Mr. Onias Atsma, gilde proef 1692, overl. Leeuwarden 1731, 1726 stadschirurgijn Leeuwarden, H. L. Straat, Het chirurgijngilde te Leeuwarden, de Vrije Fries, 31, 01-40, 1932).

02-06-1733, Leeuwarden, naamlijst overledenen, Jacobijner en Wester kerk, een kind van Catharina Doekles op de Nieuwe Buiren. [GAL, naamlijst overl. Leeuwarden, 1723 – 1748, DTB. 24].

1744, Leeuwarden, Omschrijving van Familien in Friesland, deel Steden, Leeuwarden, Espel 01-9, espel 9, Oost Minnema, overkant vd. Nieuwe Buiren, nr. 2532 (met potlood bijgeschreven), Doekle Jacobs, soldaat, insolvent, 3 personen boven 12 jr (aanslag niet overgenomen van origineel?) [RAF, volkstelling 1744, Omschrijving van Familien in Friesland, deel Steden].

23-04-1745, Amsterdam, consent huwelijk zoon Cars Doeklese van Leeuwarden, oud 27 jaar, op de Waal, vader

Doekelese Jacobse tot Leeuwarden, met Helena Meukens van Velthuysen, oud 28 jaar op de Keyserstg [GAA, DTB ondertrouw, NH, 588, p. 238].

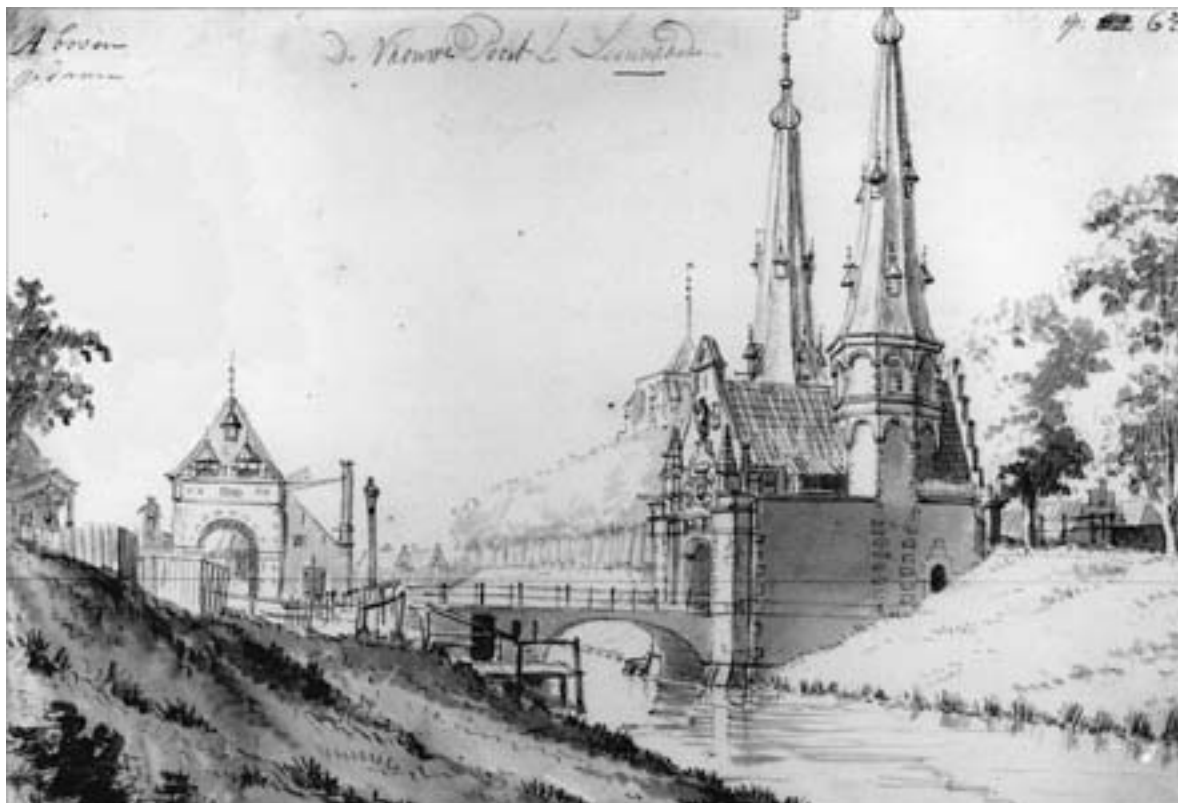
06-11-1746, Leeuwarden, naamlijst overledenen, Jacobijnerkerk, Baukjen Doekles op de Nieuwe Buiren [GAL, naaml. overl. Leeuwarden, 1723 – 1748, DTB 24, f. 411].

14-03-1749, Leeuwarden, acte van borgtogt, Doecle Jacobs, huisman onder de klokslag van Leeuwarden, schuldig aan Caesar Eysma 200 Car. gld., zal 4 gld. interest/j. betalen, verlenging eerdere obligatie 07-03-1738, borg Cornelis Domna, Mr. Koekebakker, H. Ruerda, get. S. Acronius, burg., E. Bourboom. Doekle Jacobs tekent met een huismerk, bestaand uit een St. Andries kruis waarvan onder en bovenpoten horizontaal verbonden zijn (zou met enige fantasie een trommel kunnen voorstellen?) [GAL, hypotheekboek stad Leeuwarden, 1744 en vlg., 132, p. 13-14].

1749, Quotisatie kohieren (1749), Leeuwarden, espel Oost Minnema, p. 509, nr. 2537, Doekle Jacobs, uts. boven 12 jaar: 3 personen, quotisatie doorgehaald: 12: 1: 0, eronder 14: 1: 0 [RAF, Quotisatiekohieren, Leeuwarden].

28-10-1750, begraven Oude Hooff en Galileeër Kerk, Pieternel Doekles van de Nieuwe Buren [GAL, begraafboek Leeuwarden, 1749 – 1772, DTB. 25, f. 34].

16-03-1752, begraven Oude Hoof en Galileeërkerk, Doekle Jacobs uit de Gasthuissteeg [GAL, begraafboeken Leeuwarden, 1749 – 1772, DTB. 25, f. 61].

Onze Lieve Vrouwepoort (bij de Boterhoek). Afgebroken 1820.

Buiten deze poort was de plaats waar Petronella van der Stoep getuige was van de belediging van Mr. Onaeus Atsma, chirurgijn, door Adam Duyff, kleermaker.

(Schets door J. Gardenier Visscher, Fries Museum)

**Doekes, Catharina,
Bolsward geboren/gedoopt 12/13-09-1711,
datum en plaats overlijden onbekend.**

12-09-1711, Bolsward, geboorte Catharina Doekes, dochter van Doeke Jacobs.

1711, 'den 13 September heeft Antje Lantinga, weduwe, het kindt van Doeke Jacobs ten doop gepresenteert, als het des daaghs te vooren geboren was, ende Catharina laten noemen'

[RAF, DTB 139, doopboeken geref. Bolsward, 1711].

02-05-1733, begraven: Jacobijner en Westerkerk: een kind van Catharina Doekles, op de Nieuwe Buiren [GAL, begraafboeken, 1723 – 1748, DTB 24 folio 169].

(geen bewijs dat dit de zelfde Catharina is. Wel zeer waarschijnlijk. De familie van Doekle Jacobs woont op de Nieuwe Buiren. Het gezin is straatarm. Catharina zal grote kans gelopen hebben op een illegitiem kind).

**Doe(k)les, Hilverda, Jacobus,
geboren/gedoopt Bolsward, 9/11-10-1713,
grutter?, wijnhandelaar?,
begraven Amsterdam, 05-09-1763.**

11-10-1713, Bolsward, dopen geref. kind van Doekle Jacobs, vroedtmansche Antje Lantinga houdt ten doop [RAF, dopen geref. Bolsward, DTB. 139].

12-04-1741, Amsterdam, middel op trouwen, Jacobus Hilverda en Alida de Vries, klasse 0, [GAA, middel op tr. 4/1741-9/1744].

21-04-1741, Amsterdam, ondertrouw, 'Jacobus Doekes Hilverda van Leeuwarden, oud 26 j, op de Keyserg(rach)t, ouders doot (onjuist, want in 1743 geeft vader Doekle Jacobs nog consent voor het huwelijk van de jongere broer Karst Doekles), geads(isteer)t met Johannes Dekkers en Alida de Vries van Bremen, oud 30 j (dus geboren in 1711), ouders doot, geadst. met Jannetje Meyer, versoekende etc', tekent Jacobus Doekles Hilverda, Alida de Vries met kruisje [GAA, o. tr. kerk, DTB. 584, p. 207].

07-05-1741, Amsterdam, zondag, trouwen Nieuwe Kerk, Do Houthoff, Jacobus Doekes Hilverda en Alida de Vries (met nog 65 anderen bij zelfde dominee op deze dag) [GAA, tr. NK, DTB 995].

1742, in het 'Kohier van de Personeele Quotisatie te Amsterdam over het jaar 1742' [W.F.H. Oldewelt, dl. II, Amstelodamum, Amsterdam, 1945] komen 2 varianten op de naam J. Doeglas voor, die onze Jacobus zouden kunnen betreffen:

Wijk 15, verp(ondings) nr. 5550, Marken, Douglas, J, grutterswinkel, 1 dienstbode, huur 255 gulden, inkomen 800 gulden. Onderzoek in GAA, Archief Kleinkramers (kaarsen, grutterswaren, kaas) contributieboeken gildeckas, over vele jaren, geven naam, adres (soms), aard bedrijf, contributie. Geen Jacobus Doekes Hilverda of varianten gevonden.

Adres Marken, verp. nr. 5550: =wijk 15, klein nr. 136, = 1852, buurt S-146, =146a, = nu: Valkenburgerstraat 188, westzijde.

(Ter plaatse is nu het tunneltracee, er is op nr. 188 geen oud huis meer, maar een garage).

Wijk 16, verp. nr. 203, IJ gracht, Doekes, Jac., wijnkoper, 1 dienstbode, huur 360 gld., 1/2 kapitalist, inkomen 2000 gld. (Onderzoek archief Wijnkopersgilde: er is zeer weinig van dit archief over, geen relevante gegevens).

(Verder onderzoek naar huis IJ gracht is nog niet gedaan, het komt niet voor in de kwijtscheldings registers, met de naam Doeglas of Hilverda erbij).

13-07-1743, Amsterdam, middel op begraven, Maria van den Berg voor Alida de Vries [GAA, middel op begr. arch. 5005, 2e helft 1743, p. 32].

17-07-1743, Amsterdam, begraven, Oude Kerk, Alieda de Vries, huisvrouw van Jacobus Doekles, op de Waal, bij de Bantemerstraat, voor 't Hoge Choir, beginnende van de NZ, no. 2, tarief 15/-/- (dat is erg duur dus), [GAA, begr. OK, DTB 1049, p. 61 (en niet p. 60 zoals op de fiche staat).

Onderzoek naar pand hoek Waal/Bantammerstraat: huisvest kroeg (Literair café), volgens GA betekent de vermelding op de Waal bij de Bantemerstraat: 'op de hoek van'. Het enige pand dat in aanmerking komt is dit. De andere hoeken zouden heten Lastage/ Bantemerstraat, Lastage/ Waal. Het staat onder Monumentenzorg vlg. bewoners. Bij aanleg metro is het volledig nieuw heropgebouwd. Zie foto juli 1989. Zie foto in J. Olie, Amsterdam gefotografeerd in de 19e eeuw, van Gennep, Amsterdam, 1981, p. 94, foto nr. 142, genomen in 1862. Monumentenzorg moet

Hoek Oude Waal - Binnen Bantammersraat. Adres waar Karst en Jacobus Doeklas samen woonden. Niet eerste Amsterdamse adres.

Foto uit: Amsterdam gefotografeerd in de 19e eeuw, J. Olie.

een onderzoek naar de geschiedenis van dit huis gedaan hebben vóór plaatsing op de lijst.

15-04-1744, Amsterdam, middel op trouwen Jacob Doekles, Geertruy Blyenburg, klasse 0, [GAA, middel op tr. arch. 5048, 4/1744-9/1744, p. 32] (klasse 0 = minvermogenden).

24-04-1744, Amsterdam, ondertrouw, 'Jacobus Doekles van Bolsward, we(duwnaa)r Alijda de Vries, op de Waal, en Gerretje Blijenberg van Zutphen, oud 29 j, op de Heere g(rach)t, vader Egbert Blijenberg tot Zutphen', getekend Jacobus Doekles en kruisje. In marge: Puye [GAA, o. tr. DTB. 587, p. 257].

[Gerritjen Blijenburg, Zutphen, 11-11-1714, vader Egbert Blijenburg, moeder Geertruit Hendriks, Do. Theodorus Becker, begraven Geertruy van Blijenburg, Amsterdam, 01-09-1767, WK]

10-05-1744, Amsterdam, trouwen Nieuwe Kerk, Do.

Houthoff, Jacobus Doekles, Gerritje Blijenberg [GAA, tr. NK. DTB. 995, p. 357/8].

13-07-1744, Amsterdam, dopen geref. Westerkerk, Jacobus, zoon van Casper Doeglas, Helena Mukens, getuigen: Jacobus Doeglas, Gerrietie Blijenburg [GAA, dopen WK, DTB. III, p. 60v].

01-09-1763, Amsterdam, middel op begraven, Joannes Schoolenaar voor Jacobus Doeckes, klasse I, 30/-/- (zeer duur dus), [GAA, middel op begr. 2e helft 1763]. (niet bewezen dat dit onze man is).

05-09-1763, Amsterdam, begraven Nieuwe kerk, eerste coortje, no. 1, Jacobus Doeckes, 8/-/- (ook hier dus niet zeker of identiek).

31-08-1767, Amsterdam, middel op begraven, klasse 4, Otto Croon Jansz. voor Geertruy van Blijenburg, 3/-/- [GAA, midd. begr. 2e helft 1767].

01-09-1767, Amsterdam, begraven Wester Kerk, Geertruy van Blijenburg, op de Nieumark, zz. 205, 8/-/- [GAA, begr. WK, DTB. 1105, p. 20].

Onderzoek Poortersboeken Amsterdam: geen Jacobus Doek(g)la(e)s te vinden, itt. zijn broer Casper die het poorterschap kocht. Poorterschap was niet noodzakelijk voor een wijnhandelaar of grutter, maar wel voor een kastenmaker. Ook in het 'Gekochte Poortersboek' komt hij niet voor.

Evenmin is er een Jacobus Doek(l)es (Hilverda) of een Douglas, te vinden in het nieuwe kaartstelsel van 'Ingezeten van Amsterdam'. In de periode 1652-1747, was het mogelijk een zg. groot of klein poorterschap te kopen, waaraan verschillende rechten verbonden waren. Er was daar een apart register van, waarvan 2 delen bewaard zijn, oa over de periode 1702-1747.

**Doekles Hilwerda, Baukjen,
geboren/gedoopt Bolsward, 29/30-08-1716,
overleden Bolsward voor 01-04-1720.**

Onderzoek Adresboeken (Heerenboekjes) GAA. Er bestaat een klapper met horizontaal de beroepen en vertikaal de jaren, waarin aangekruist in welk boekje elk beroep is te vinden: boekjes verdeeld in IJ 01-IJ 20. IJ 1 is meest algemeen. Boekje IJ 16: kooplieden, fabrikanten begint pas in 1766, boekje IJ 20: winkeliers alleen aanwezig voor het jaar 1768.

kooplieden, [IJ 16], 1766, 1767 geen Doekles, Hilwerda, Schoon, Spruijt, de Vrij.

kooplieden, [IJ 16], 1768, Doekes, (Jan) op de Keizersgr. over 't huis met de Hoofden, in Wynen.

winkeliers, [IJ 20], 1768, Donglas (Pieter) Kastemaker op de Zeedijk bij de Meulensteeg.

kooplieden, 1771 (tekst vermeldt alleen Doekes (Jan) als in 1768), 1776 (p. 26), 1778/1779 (p. 27), 1781 (p. 28), in laatste 3 boekjes tekst dezelfde alleen 'in wijnen' weggelaten. Daar Jacobus Doekes overlijdt in 1763 kan dit nooit dezelfde figuur zijn. Evt. zijn vader, Jacobus Doekes woont bij otr. 1741 op Keizersgracht, een kind uit dit huwelijk zou dan 30 jaar zijn. Een kind uit 2e huwelijk 1744 kan ook. Er is geen enkel kind gevonden in DTB registers.

regeerders, [IJ 1], 1771, bevat tevens vele beroepen oa kooplieden: in apart genummerd gedeelte, p. 27, Doekes (Jan) op de Keizersgraft over 't huis met de Hoofden.

30-08-1716, Bolsward, geboren Baukjen Doekles dochter van Doekle Jacobs Hilwerda.

1716, 30 Augustus, 'den selven dicti het, kindt van Doekle Jacobs Hilwerda, dat gister geboren ende Baukjen genaamt' [RAF, DTB 139, doopboeken geref. Bolsward, 1716].

1. dit is de enige maal dat Doekle Jacobs zijn eigen kind ten doop houdt. Het was in die tijd althans in Bolsward gebruikelijk dat de vader het kind ten doop bracht. Alle andere keren worden ze ten doop gehouden door Antje Lantinga. Dit wordt mogelijk veroorzaakt doordat Doekle Jacobs als soldaat bij de geboorte meestal niet aanwezig was. Het is de tijd van de Spaanse Successie oorlog en de Republiek heeft een leger van 100.000 man op de been dat meestal in de Zuidelijke Nederlanden vocht.

2. De relatie met Antje Lantinga is mysterieus. Ze was de vrouw van een Vroedman (Stadsbestuur). Ze houdt verder alleen kinderen van familieleden ten doop. Mogelijk was Petronella Karstens van der Stoep als vondeling opgenomen door de Lantingas (?). Of had Doekle Jacobs een relatie met een Lantinga (ook militairen?).

3. dit is tevens het enige kind van Doekle Jacobs waarbij de naam Hilwerda vermeld wordt, bij de doop, mogelijk omdat dit keer Doekle zelf aanwezig was.

4. dit kind moet vroeg overleden zijn, op 01-04-1720 wordt er in Bolsward opnieuw een Baukjen Doekles, dochter van Doekle Jacobs, ten doop gehouden.

**Doek(e)les (Doekels, Doeglas, Douklas), Karst (Casper),
geboren/gedoopt Bolsward, 30/31-07-1718,
meester kastenmaker,
begraven Amsterdam, 12-09-1768.**

31-07-1718, Bolsward, dopen gereformeerd, 'Den 31 Julij heeft Antje Lantinga het kindt van Doekle Jacobs, dat gister geboren was, laten dopen ende Karst noemen' [RAF, dopen Bolsward, geref. DTB. 139] (ongebruikelijk dat vader niet zelf het kind ten doop houdt, was dus waarschijnlijk afwezig als soldaat).

14-04-1745, Amsterdam, middel op trouwen, Karst Doekles en Helena Meuke, classe o [GAA, midd. tr. 1745, p. 28]. 23-04-1745, Amsterdam, ondertrouw, 'Cars Doekele van Leeuwarden, oud 27 jr, op de Waal, zijn vader Doekele Jacobse tot Leeuwarden, en Helena Meukens van Velthuysen, oud 28 jr, op de Keysergr(rach)t, oud(ers) doot, geassisteert haar nig Johanna Kwakken', in marge: 'hij vaders consent goet ing(e)b(ra)gt' (getekend) Carst Doekles en kruisje [GAA, ondertr. DTB. 588, p. 238].

Helena Meukens, geboren Velthuysen, tussen 04-1716 en 04-1717, niet te vinden in RA Utrecht, doopboeken: NH, Vleuten, Harmelen 1702 – 1720, RK Vleuten (incl. Harmelen), 1702 – 1720, Oude Rijn, Meern, NH en RK, 1708 – 1722. Vermeldingen van geboorten uit Velthuysen komen wel voor in laatste boek; RA. Groningen, doopboeken Velthuyzen, prov. Groningen, ntv.; zij is begraven Amsterdam, 05-12-1788.

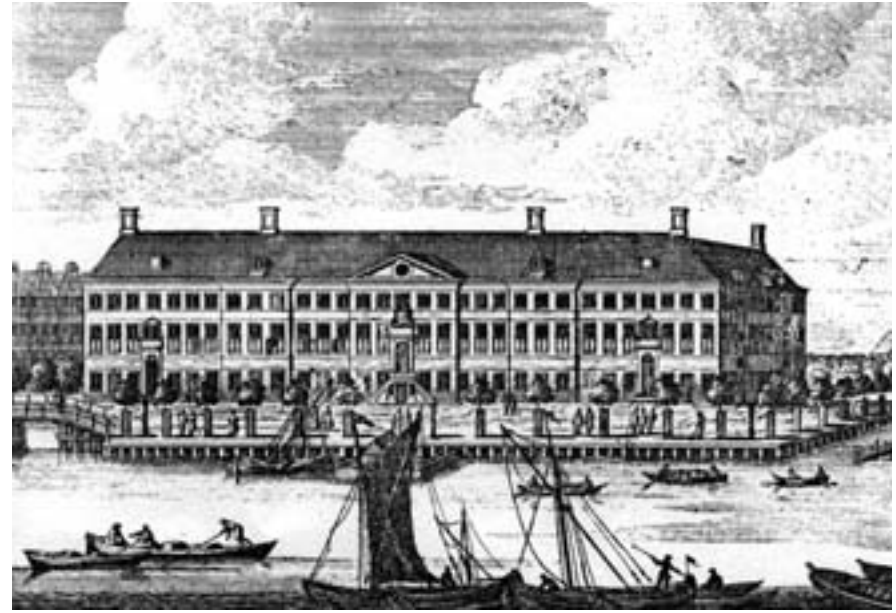
09-04-1745, Amsterdam, trouwen Nieuwe Kerk, Do Engelberts, zondag, Cars Doekele, Helena Meukens [GAA, tr. NK, no. ??].

27-05-1746, Amsterdam, middel op begraven, Lena Croese voor een kint van Casper Doekels [GAA, middel begr. 1746].

29-05-1746, Amsterdam, begraven Sint Anthonykerkhof, een kint van Casper Doekels, Seedijk/Moolensteeg [GAA, begr. St. Anthonie Kerkhof, DTB. 1220, p. 93].

Oude Kerk, Amsterdam.

Het Besjeshuis aan den Amstel 1681.

De 2 huizen op de hoek van de Molensteeg en de Zeedijk zijn waarschijnlijk niet uit de tijd van Karst. Het meest noordelijke pand is 'Cafe Dijk 120', het zuidelijke een Chinees restaurant 'Hoi Tin'. (Zie foto zomer 1986).

13-10-1747, Amsterdam, dopen geref. Westerkerk, Do Houthoff, Jacobus, vader Casper Doeglas, moeder Helena Meukens, getuige Jacobus Doeglas, Gerrit Blijenburg [GAA, dopen WK, DTB. III, p. 60v] (N. B. eerste vermelding naam Doeglas in de familie geschiedenis).

06-02-1750, Amsterdam, dopen Oudekerk, Swaantje, vader Kasper Doeglas, moeder Helena Meukens, getuigen Hendrik Bilkes, Johanna Kwaaken [GAA, dopen OK, DTB. 25/131v].

10-07-1759, Amsterdam, Poorterboeken Amsterdam, deel 22, periode 1754 – 1762, ingedeeld op voornamen, onder letters CD, Casper Douklas van Bolswart, kastemaker, heeft etc. en de thesaurier betaalt.

10-07-1759, Amsterdam, Gekochte Poortersboek, 4 delen, 1721 – 1811, archief 5033, deel lopend chronologisch van 24-01-1738 tot 28-01-1763: July, 1759, 10 dito, Casper Douklas, van Bolswaart, kastemaker [GAA, archief 5033, dl. III, 10-07-1759].

Dit boek kwam ik tegen in Scheltema, Inventaris van het Amsterdamsche Archief, 1866, dl. 3, p. 25, nr. 4. Het heeft een chronologische inschrijvings volgorde, ongeveer 10 namen per bladzijde. Waarschijnlijk is dit het kladboek en werd het gecopieerd naar de grote alfabetische boeken. De Gekochte Poortersboeken waren op dat moment niet bekend bij het balie personeel, en werden door niemand ooit opgevraagd. Ze geven itt. de alfabetische boeken, een beeld van wat er van dag tot dag de stad binnen stroomt. Ze laten zien hoe Amsterdam in deze periode een centrum is met connecties over de gehele wereld.

23-10-1759, Amsterdam, PA, (particuliere archieven) nr. 366, Inventarissen der Archieven van de Gilden, p. 109, Tim-

merlieden, St. Jozefgilde, no 1487, 'Baaseboek, 1757 – 1812'. Het heeft oa. de volgende rubrieken: timmerlieden, kastemakers, mat-stoelmakers, blokemakers, draayers, wieledraayers, lijstmakers, wagemakers, lamkers, witwerkers, spaanse stoelmakers. Kastemakers vermeld op fol. 50-70, p. 50: 'Kastemakers, die hunne proef gedaan hebben van 19 maart 1759 tot 19 maart 1760', '23 Oct(o)b(er): Casper Doeglas'. Daarnaast vermeld: 'Weduwe 1768' en 'Doodt'. (Betekenis waarschijnlijk: Casper is in 1768 overleden, waarna vermeld wordt dat er een weduwe is. Deze 'trekt uit de bos', dwz. geniet ondersteuning van het pensioenfonds van de kastemakers, de 'bos'. Dit duurt tot haar eigen overlijden, waarna 'doodt' wordt genoteerd en er geen uitkering meer betaald hoeft te worden).

22-09-1768, Amsterdam, middel op begraven, Jan Visser voor Casper Douklas, klasse o [GAA, middel op begraven, 2e helft 1768].

24-09-1768, Amsterdam, begraafboek St. Antonie Kerkhof, Casper Douglas, op de Seedijk [GAA, fiche 15812, DTB. 1204/39].

13-07-1775, Amsterdam, ondertrouw zoon Jacobus Doeglas en Maria Spruyt, gead(sisteerd) met zijn moeder Helena Meuken [GAA, DTB. 748/408].

28-07-1776, Amsterdam, dopen Zuiderkerk, kleinzoon Kasper, zoon van Jacobus Douklas en Maria Spruyt, getuigen Adrianus Walles en Helena Meuken [GAA, DTB. 102/232].

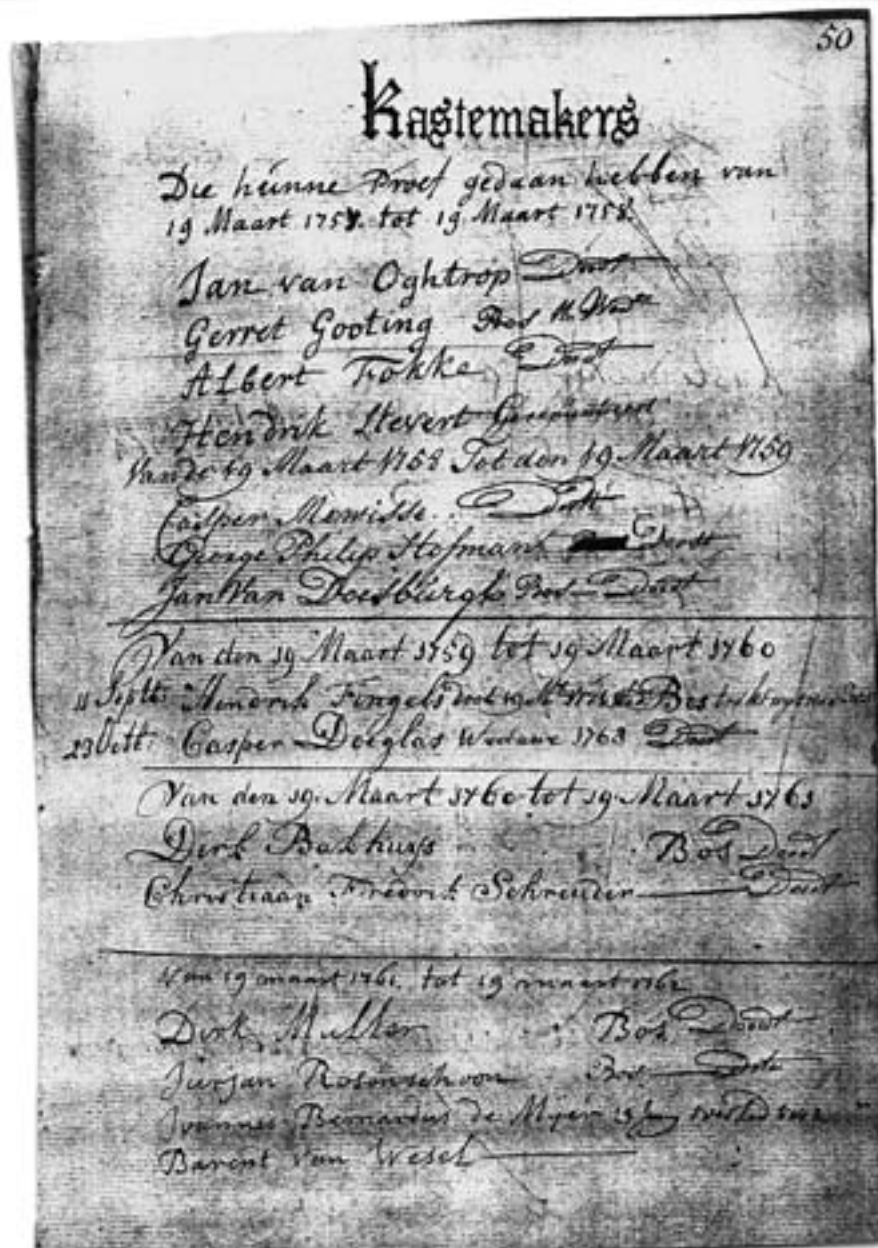
12-12-1777, Amsterdam, dopen Oudekerk, kleinzoon Dirk, zoon van Jacobus Doeklas, Maria Spruyt, getuigen Petrus Wallen en Helena Meuken [GAA, DTB. 300/112v].

29-09-1779, Amsterdam, dopen Zuiderkerk, kleindochter, Helena Maria, dochter van Jacobus Doeklas en Maria Spruyt, getuigen Petrus Walle en Helena Meuken [GAA, DTB. III/265].

45-12-1788, Amsterdam, middel op begraven, Hendrik Kuyper voor Hilletje Meukens, 75 jaar, afgel(eefd), tarief: minvermogenden [GAA, archief 5005, nr. 192].

onderzoek adresboekjes GAA

er is slechts één adresboekje winkeliers in de collectie: winkeliers, [I] 20], 1768, Donglas (Pieter) Kastemaker op de Zeedijk bij de Meulensteeg. (dit moet een foute schrijfwijze van Casper Doeglas zijn, hij overleed in 1768, adres identiek. Evt zou het mogelijk een zoon kunnen zijn, doch zoon met die naam nog niet gevonden in DTB registers. Er is wel ruimte voor: tussen Jacobus 1747 en Swaantje 1750 en ná Swaantje, zou nog een kind geboren kunnen zijn, want beide ouders leven nog tot 1768).

'Kastemakers, die hunne proef gedaan hebben van 19 maart 1759 tot 19 maart 1760', '23 Oct(o)b(er): Casper Doeglas'.

Doekles, Baukjen,
geboren/gedoopt Bolsward 1/4-04-1720,
begraven (?) Leeuwarden, 06-11-1746.

04-04-1720, Bolsward, geboorte Baukjen Doekles, dochter van Doekle Jacobs.

1720, 'den 4 April is Doekle Jacobs kind, den 1 deses geboren, door de Vroedtmansche Lantinga te doop gepresenteert, ende Baukjen genaamt' [RAF, DTB 139, doopboeken geref. Bolsward, 1707 – 1772].

06-11-1746, Leeuwarden, '1746, November, Jacobinerkerk, den 6 dito, Baukjen Doekles op de Nieuwe Buiren' [GAL, DTB 24, 1746, folio 4II, Naamlijst van de overledenen te Leeuwarden en die aldaar of elders begraven zijn in de jaren 1723 – 1748].

- het valt niet te bewijzen dat de Baukje die hier overlijdt, de zelfde is, als die die in 1720 geboren werd. Het is wel zeer waarschijnlijk. De familie van Doekle Jacobs woonde op de Nieuwe Buiren. En de spelling (Baukjen met au en n) is nogal apart, evenals de naam Doekles, die als patronymicum niet veel voorkomt op die plaats en in die periode. Dit is vastgesteld door nauwkeurig doorploegen van de 'Omschrijving van Familien in Friesland, 1744'. Er is bv. op dat moment niemand anders in heel Leeuwarden die Doekle Jacobs heet.

- in dat geval kan deze Baukje ook niet de Baukje Doekes zijn uit vraag 12a. van 23-04-1988, fragelist Genealogysk Wurkferban, gesteld door L. Schoffelmeeer te Waalre.

Doekes, Marijke,
gedoopt Leeuwarden, 24-11-1724,
begraven Leeuwarden, 27-11-1763.

24-11-1724, Leeuwarden, geboorte Marijke Doekes, dochter van Doeke Jacobs [GAL, doopboeken geref. Leeuwarden 1716 – 1730].

27-11-1763, Leeuwarden, begraafboeken Oude Hooff en Galileëer Kerk, Marijke Doekles uit de Boterhoek [GAL, begraafboeken 1763, folio 217]. (39 jaar oud)

Het valt niet te bewijzen dat dit 2x dezelfde Marijke is. De naam Doekles komt in Leeuwarden niet veel voor als patronymicum. De Boterhoek is niet ver van de Nieuwe Buiren. Haar beide ouders zijn overleden in resp. 1750 en 1752. Marijke moet dus zelfstandig wonen. Gehuwde status valt niet af te lezen uit begraafboek.

Doeglas (Doeklas), Jacobus,
gedoopt Amsterdam, 03-10-1747,
timmerman,
overl. Schoten, 30-07-1825.

13-10-1747, Amsterdam, dopen Westerkerk, Jacobus zoon van Casper Doeglas en Helena Meukens, getuigen Jacobus Doeglas, Gerrietie Blijenburg [GAA, dopen WK, DTB. III, 60v].

1757 – 1811, Amsterdam, in de administratie van het St. Jozefgilde van de timmermans is geen spoor van Jacobus Doeglas te vinden [GAA, PA 366, no 1487, 1489, 1490, 1491, 1492].

27-04-1774, Amsterdam, Poorterboeken, bevatten een index op de familienamen. Onder de letter D: Douklas, Jacobus, timmerman, soon van Casper Douklas in leven kastemaker, heeft etc. de thesaurier betaalt (de standaard formule bij het poorter worden). Er werd ook een eed afgelegd: 'Poorter Eed. Dat sweert gy, dat gy een goed en getrouw Poorter deser Stede, den Burgemeesteren en Regeerders in der tyd onderdanig wesen sult, in Waken, Byten en andere Beschermenissen en lasten deser Stede, u goedwillig hebben sult, dese goede Stede voor 't quaad, dat gy sult verneemen, waarschouwen, en tot alle welvaart, met raad en daad, naar allen uwen vermogen, vorderen en helpen sult; En voorts alles sult doen en laten, dat een goed Poorter schuldig is te doen en laten. Soo waarlyk moet u God almachtig helpen' [GAA, Poorterboeken, dl 26, periode 1773 – 1776, letter D, en: origineel exemplaar op perkament, van een Poorters Eed van Amsterdam, dd. 20-08-1782, tnv. Petronella van der Veen, ingebooren Poorteres, familie archief Doeglas].

1775, 2e helft, middel op trouwen, Jacobus Doeglas en Maria Spruyt, niet te vinden, onder klasse 0, 1, 2, 3 en 4 [GAA, middel op tr. 2e helft 1775].

Een exemplaar van een Poorters Eed van Amsterdam, op perkament, ten name van Petronella van der Veen, ingebooren Poorteres(als voorbeeld; zij heeft verder niets met de familie Doeglas te maken.)

16-07-1775, Amsterdam, ondertrouw, 'Jacobus Doeglas van Amst(erdam), gereformeert, oud 27 jaren, in de Foeliestraat, geads(isteerd) met zijn moeder Helena Meuken, Maria Spruyt, van Ams(terdam), Rooms, oud 26 jaren, woont als voorn, in de Huwelijks Roll, in dato 13 Julij 1775, in de marge: 'ses tot ses weeken', getekend: Jacobus Doeklas, Maria Spruijt [GAA, DTB. ondertrouw 'puye', 620/335].

21-07-1775, Amsterdam, ondertrouw, Jacobus Doeglas, van Ams(terdam), gerefor(meerd), oud 27 jaar, in de Foeliestr(aat), geads(isteerd) met syn moeder Helena Meuken, Maria Spruit, van Amsterdam, rooms, oud 26 jaar, woont als boven, in de huwelijcks roll, in dato 13 july 1775, in de marge: 'van ses tot ses weken', getekend: Jacobus Doeglas, Maria Spruijt [GAA, ondertrouw Kerk, DTB. 747/408].

Zie Donald Haks, Huwelijk en gezin in Holland in 17e en 18e eeuw, van Gorcum, Assen, 1982, p. 134, Placaat 1755: 3 afkondigingen met 6 weken ertussen zijn noodzakelijk bij huwelijken tussen gereformeerden en roomsen. Er mag pas getrouwd worden 6 weken na de laatste afkondiging, dit betekent in totaal 18 weken wachten! Waarom ze op 2 plaatsen (Kerk en Pui) tegelijk moesten aantekenen, is niet duidelijk.

Opvallend zijn de 2 verschillende schrijfwijzen van zijn naam die Jacobus Doeglas op een en dezelfde dag gebruikt: 1x Doeklas en 1x Doeglas. Kennelijk is hij zelf nog in tweestrijd.

16-07-1775, 1e gebod, 23-07-1775, 2e gebod, 30-07-1775, 3e gebod, 'Jacobus Doeglas en Maria Spruyt, beyde in de Foeliestraat (dese gebode gaan van ses tot ses weeken ingevolgt het placaat van haar ed(e)l Groot Mogende). [GAA,

DTB. 833, archief 5001, Proclamatieboek van de Oudekerk].

Dit boek kwam door een vergissing van het archiefpersoneel in mijn handen, staat niet op fiche. Er blijkt uit dat er nog meer afkondigingen geregistreerd zijn. Men was blijkbaar erg voorzichtig met gemengde (NH/RK) huwelijken.

28-11-1775, Amsterdam, trouwen Nieuwekerk, Do. Hoefhamer, dinsdag, (met 65 anderen), Jacobus Doeglas, Maria Spruyt. [GAA, trouw register Nieuwekerk, DTB. 998/144-161] (nota bene, afkondiging Oudekerk, trouwen in de Nieuwekerk).

[Maria Spruyt, Amsterdam, gedoopt (welke priester? fotocopie?) 01-01-1748, in 'het Vredesduifje', vader Pieter Spruyt, moeder Jannetje Dirkse Dorland, pater Jan Worm, mater Maria van Cloeman [GAA, dopen RK, DTB. 360/18v]; ze is overleden in Amsterdam, oud 88 jaar, 13-03-1836, Kerkstraat 450, bij de Amstel, getuigen J. Otjes, H.G. van Steenis [GAA, BS. overlijden, 1836, fol. 4/17].

Het 'Vredesduifje' was een roomse schuikerk, gebouwd in 1681. Gijsbert Pietersz, mr. timmerman, bouwde aan de Keizersgracht

3 panden, 598-602, waarvan hij het 1e verhuurde aan Wilhelmus Wilma, RK priester. In de Kerkstraat er recht achter bouwde hij 4 panden. Een vijfde in het rijtje bouwde hij zodanig dat het in een winkelhaak achter de 1e 4 doorliep en dat als schuilkerk diende. Wilma werd de eerste priester. Na 1795 werd een nieuwe kerk gebouwd, de Duif, aan de Prinsengracht, omstreeks die tijd zal de oude kerk verdwenen zijn. Zie: W. Tepe, XXIV Paepsche Vergaderplaatsen. Schuilkerken in Amsterdam. Luyten, Amstelveen, 1984 en V. Amende, A. Stoel. Wat gebeurt er met de keurblokken. Amsterdam, 1979, p. 79, keurblok XIV.

28-07-1776, Amsterdam, dopen Zuiderkerk, Do Hubert, 2 kinderen, Kasper, vader Jacobus Douklas, moeder Maria Spruijt, getuigen Adrianus Walles, Helena Meuke [GAA, doopregister Zuiderkerk, DTB. 102/232 (464)].

12-12-1777, Amsterdam, dopen Oudekerk, Do Gennunier, Dirk, ouders Jacobus Doeklas, Maria Spruijt, getuigen Petrus Wallen, Helena Meuken [GAA, doopregister Oudekerk, DTB. 30/112v].

29-09-1779, Amsterdam, dopen Zuiderkerk, Helena Maria, vader Jacobus Doeklas, moeder Maria Spruijt, getuigen Petrus Walle, Helena Meuke [GAA, doopregister Zuiderkerk, DTB. III/265].

09-12-1781, Amsterdam, dopen Zuiderkerk, Do Binneren, Johanna, v Jacobus Doeklas, m Maria Spruyt, get Petrus Wallen, Helena Meuken [GAA, DTB 103/ fol. 10].

17-03-1784, Amsterdam, dopen Zuiderkerk, Jacoba Maria, v Jacobus Doeklas, m Maria Spruyt, get Petrus Waller, Helena Meuken [GAA, dopen Zuiderkerk, DTB. 103/ fol. 35].

30-12-1789, Amsterdam, dopen Zuiderkerk, Pieter Antoon,

*De Zuiderkerk.
Hier zijn veel kinderen gedoopt
door Maria Spuyt en
Jacobus Doeglas.*

v Jacobus Doeklas, m Maria Spruyt, get. Pieter Antoon Preyselinger, Arendiena Lebbing [GAA, dopen Zuiderkerk, DTB. 103/ fol. 99v].

05-02-1790, Amsterdam, begr. vader: Jacobus, Jan Antoon Douglas, Cadijk [GAA, DTB. begr. 1223/258, St. A.K.H.].

17. 7-1796, Amsterdam, begr. vader: Jacobus, Johanna Doeklas, Hoogte Cadijk [GAA, DTB. begr. 1224/54, St. A. K. H.].

16-07-1802, Amsterdam, ondertrouw 'Dirk Douglas, van Amst(erdam), geref(ormeerd), oud 24 jaren, op 't Amstelveld, in de Blaauwe Druyff, over de kerk, gead(sisteerd) met zijn vader Jacobus Douglas, op de Reguliersbreestra(at) en Catharina Bruuns, van Amsterdam etc.' [GAA, DTB. 649/285].

Veelvuldig zoeken in naam bestanden van huizen in het GA van Amsterdam, levert geen Blaauwe Druyff op met genoemd adres. Het blijkt een veel gebruikte naam voor kroegen te zijn. Mogelijk betrof het een logement waar Dirk verbleef.

20-04-1810, Amsterdam, ondertrouw Helena Maria Doeglas, van Amsterdam, geref, oud 30 j., op de Nieuwendijk, gead(sisteerd) met haar ouders Jacobus Doeglas, Matje Spruyt, wonen te Huysen, met Johannes Otjes. [GAA, o. tr. DTB. 659/196]

Op latere leeftijd woont het echtpaar Doeglas-Spruyt dus kenmerkend in Huizen, waarover geen andere vermeldingen bekend zijn.

30-07-1825, Schoten (NH), register B. S, gemeente Schoten en Gehugten, overleden Jacobus Doeglas [RANH, copie bij huwelijks bijlagen Dirk Doeglas en Maria van Norde, 06-10-1830].

01-08-1825, Haarlem: overlidens acte: overleden 30-07-1825, 8 uur, 's morgens, 78 j, wonende en overleden te Zuidakendam onder Schoten, beroep zonder, geboren te Amsterdam, getuigen: Johannes Bieler, 39 j, wonende in Schotervlieland, schoolonderwijzer en Arie Duyn, 23 j, werkmans [GAH, BS. overl. 1825].

Maria Spruyt woonde het laatste deel van haar leven Kerkstraat 402 (bij de Magere Brug, aan de Amstel). Huis Duinen.

Kerkstraat 112 bij de Amstel, getekend Maria Spruyt (zeer beverig, ze is 85 jaar)

Het huwelijk van de ouders van Maria Spruyt: Amsterdam, 'Den 26 april 1743, Pieter Spruyt van Vinkeveen oud 28 j, in de Kerks(traat) oud(er)s doot geads(isteerd) met Pieter Bannink en Jannetje Dirkse van Diemen Wed(uw)e Cornelis Pottje woond als voorn'. Getekend: 2 kruisjes ! In de marge: 'Amstelveen: mans doot goet ingeb(racht). Sij Weeskamer: voldaan den 10 Mey 1743' [GAA, DTB. 726/184(367)].

ze laten behalve Maria nog de volgende kinderen dopen: Amsterdam, 't Vrededuijfe,
 1. 23 Februarij 1746, Joannes, P. Pieter Spruyt, M. Jannetje Dirks, Patr. Cornelis Marten, Matr. Dirkje Willemse van Schaijk [GAA, DTB. dopen RK, 't Vrededuijfe, 360/p. ?].
 2. 1 Januari 1748, Maria.
 3. 4 October 1749, Cornelius, P. Pieter Spruyt, M. Jannetje Dirkse Dorland, Patr. ?, Matr. Dirkje Willems van Schijck [GAA, DTB. dopen RK, 't Vrededuijfe, 360/23v].

06-10-1830, Amsterdam, huwelijk (2) Dirk Doeglas en Maria Anna van Norde, getuige moeder Maria Spruyt, verklaarend niet te kunnen schrijven (onjuist) [RANH, BS. huwelijk, 1830].

06-05-1835, Amsterdam, huwelijk (3) Dirk Doeglas en Catharina Elizabeth de Waal, notariële acte van toestemming, notaris Bernard van Praag, Maria Spruijt weduwe van Jacobus Doeglas buiten beroep, wonende Kerkstraat 450, toestemming huwelijk haren zoon Dirk Doeglas, buiten beroep ten haren huize woonachtig, met Katrina Elizabeth de Waal, getuigen Otto Meijer, Dozenmaker en Mozes Joseph Spijer, buiten beroep, wonend resp. Raamgracht 8 en

0402

Doeglas, (Doek(g)las), Swaantje, Amsterdam, 06-02-1750, huisvrouw, Amsterdam, 04-03-1774.

26-11-1745, Amsterdam, dopen Oudekerk, Do Visser, Nicolaas, ouders Hendrik Prysseleener en Aaltje Voskuyl, getuigen Pieter Voskuyl, Johanna Voskuyl.

06-02-1750, Amsterdam, doopregister Oudekerk, ouders Kasper Doeglas, Helena Muikens, get. Hendrik Belkes, Johanna Kwaaken: Swaantje [GAA, DTB. 25/13IV, dopen OK]. (Johanna Kwaaken is een nicht van Helena Meuken, ook getuige bij haar o. tr).

12-06-1771, Amsterdam, middel op trouwen, Nicolaas Preyselinger v. Amsterdam, geref. en Swaantje Doekglas [Amsterdam, GA, middel op tr. te helft 1771].

14-06-1771, Amsterdam, ondertrouw, 'Nicolaas Prijselinger, van Amsterdam, geref(ormeerd), oud 25 j, in de Weye Steeg, gead(sisteerd) mert zijn moeder Aaltje Voskuyl en Swaantje Doekglas van Amsterdam, geref(ormeerd), oud 21 j, op 't Schippersgragje, gead. met (niets ingevuld), getekend Nicolaas Prijselinger, Swaantie Doekglas (geen fotocopie, handtekening interessant) [GAA, DTB. o. tr. 616/564].

30-06-1771, Amsterdam, trouwen Nieuwe Kerk, Do Claver, Nicolaas Preijselinger, Swaantje Doekglas [GAA, DTB. 998/36-53].

Nicolaas Prysseleener, gedoopt Oudekerk, 26-11-1745, vader Hendrik Prysseleener, moeder Aaltje Voskuyl, getuigen Pieter Anton Voskuyl, Johanna Voskuyl [GAA, DTB. 24/147v].

03-03-1774, Amsterdam, middel op begraven, Hannes Hansen voor Swaantje Doekglas, klasse (o ws). [GAA, middel op begr. te helft 1774].

04-03-1774, Amsterdam, begraven, Doekglas, Zwaantje, op de Schippersgracht, Sint Anthoniekerkhof, huisvrouw van Preyselinger Nicolaas [GAA, DTB. begr. Sint Anthoniekerkhof, 1204/125].

**Doeglas (Doeklas, Douglas), Kasper (Casper Jacobus),
gedoopt Amsterdam 27-07-1776,
chirurgijn, de Zijpe (O. Sluis) en Bloemendaal, commissaris van
de in- en uitgaande regten, Oude Sluis,
overleden Bloemendaal 16-04-1837.**

[27-04-1775, Amsterdam, ondertrouw, Nicolaas Preyselinger, van Amsterdam, geref, weduwnaar van Swaantje Doeklas, in de Koningstraat, en Anna Lourens, van Legel (?). Zldt (?), geref, 22 j, op de Fluweele Burgwal, ouders doot, geass. met haar broer Pieter Lourens [GAA, DTB ondertrouw, 1775, 620/202].

14-05-1775, Amsterdam, trouwen, Oudekerk, Do. ten Brink, Nicolaas Preyselinger en Anna Lourentius [GAA, trouwen, DTB 984, Oude Kerk, 7385, p. 125-157].

Overlijdens datum Nicolaas Prieselinger moet nog opgezocht worden. Geen ander gebruikt de variant 'Doekglas'. Het is een logische schrijfwijze want het bevat zowel de traditionele 'k' van Doekles, als de 'g' die –onder druk van de omgeving?– in aantocht is.

30-12-1789, Amsterdam, dopen, Zuiderkerk, Doeklas Pieter Antoon, vader Jacobus Doeklas, moeder Maria Spruyt, getuigen Pieter Antoon Prieselinger, Arendiena Lebbink (Pieter Antoon Prieselinger is een zoon van Nicolaas Prieselinger en zijn 2e vrouw Anna Lourens). Hiermee wordt de naam 'Pieter Antoon' geïntroduceerd in de familie, een naam die heden ten dage nog gebruikt wordt bij de Australische tak. Het is dus een 'Prieselinger' naam. Net als Hendrik Maarten George een 'Homburg' naam is. Het wijst er ook op dat er nog goede betrekkingen bestonden met de Prieselinger familie ondanks de korte duur van het huwelijk met Swaantje.

24-07-1790, Amsterdam, begraven St. Anthoniekerkhof, Nicolaas Prieselinger, 2 k(inderen?), K(orte) Rapenburgerstr(aat). [DTB begraven SAK 1205/284]

28-07-1776, Amsterdam, dopen Zuiderkerk, Kasper, vader Jacobus *Doeklas*, moeder Maria Spruyt, getuigen Adrianus Wallus, Helena Meuke [GAA, dopen geref. DTB. 102/464]. Op de leeftijd van 17 jaar wordt Caspar chirurgijns-leerling. Hij gaat bij een chirurgijn in de leer, eerst 3 jaar als 'leerknecht', dan 2 jaar als 'knecht'. Daarna heeft hij het recht examen te doen bij het Collegium Chirurgicum. Dit is erg duur (in Alkmaar bv 209 gulden voor kinderen van burgers en 259 voor kinderen van niet-burgers). Als gevolg hiervan, werd soms nog jaren gewerkt in de praktijk van een andere chirurgijn. Bv. voor weduwen van chirurgijns, die op die manier de praktijk mochten voortzetten. Dat was goedkoper dan de weduwen te onderhouden op kosten van de 'bus' (het onderlinge zieken- en pensioenfonds) van het chirurgijns-gilde. Dit heeft Caspar waarschijnlijk in Winkel gedaan.

21-01-1793, Amsterdam, 'Register van ingeschreven leerknechten en knechten met opgaaf van baas, aantal afgesproken leerjaren, inschrijfgeld en plaats van herkomst, (1782 – 1802)

Alfabetisch; per letter van het alfabet zijn de namen der leerlingen chronologisch ingeschreven.

onder letter D: *Doeklas, C.*, 3 j. l(eer)k(neg)t bij A. Sijbers [GAA, PA 366, Archief van het Chirurgijns-gilde, nr. 256].

21-01-1793, Amsterdam, 'Register van chirurgijns en ingeschreven knechten en leerknechten', 1782 – 1798. (index op achternamen chirurgijns, een pagina per chirurgijn)

onder Abraham Sijbertse, p. 212, 21 Januarij, *Casper Doeklas*, 3 j, l(eer)kn(echt) [GAA, PA. 366, nr. 258].

De chirurgijn Sijbertse heeft in de periode 1782 – 1802, in totaal 13 knechts en 9 leerknechts in dienst. Steeds minstens een leerknecht en 2 knechts. De leerknechten bleven 3 jaar, de knechts 2

jaar. Opvallend is het aantal buitenlanders: minstens 3 Duitsers (Wicke, Niepoldt, Schiffman, mogelijk Alberts, Moll en Hessels) en 2 Fransen (Chevalereau, Beauvais). Louis Everhart Chevalereau is tegelijk met Casper leerknecht. David Schiffman en Jan Pens zijn tegelijkertijd knecht. Slechts 2 van de leerknechts blijven aan als knecht, Jan Pens is er eerst leerknecht geweest. Het schema doet denken aan een rooster van assistenten in opleiding voor medisch specialist. Sijbertse moet het er druk mee gehad hebben. Alle inschrijvingen, ook in andere boeken, houden op na 1798.

17-10-1796, Amsterdam, 'Register van chirurgijns en ingeschreven knechten en leerknechten', 1782 – 1798, p. 336, onder Johannes van Gaalen, *C. Doeklas*, van Amst(er)dam), 2 j, kn(egt) [GAA, PA. 366, nr. 258].

Joh. C. van Gaalen was 2 jaar knecht bij chirurgijn Willem Heijink, inschrijving 26-11-1787. Hij heeft in 1796 Casper Doeklas als zijn eerste knecht, op 03-12-1798 wordt deze opgevolgd door J. van Leemel, daarna is het afgelopen met de inschrijvingen. Er is nog een briefje van van Gaalen bij 'Kennisgevingen van overlijden en bedanken voor lidmaatschap, 1806 – 1868', nr. 261. 'Ik ondergetekende verklaare, mijn naam geroyeerd te hebben van de lijst der Contribuanten ten behoeve van het Chirurgijns Weduwe Fonds der Stad Amsterdam, 25-05-1807'. Keurig modern schrift.

17-10-1796, Amsterdam, 'Knecht inschrijfboek', Register van ingeschreven knechten, met opgaaf van herkomst, baas, aantal afgesproken jaren en inschrijfgeld, 1789 – 1798. *Casper Doeklas*, van Amsterdam zal 2 jaaren als knecht woonen bij J. van Gaalen, 6/-/-. [GAA, PA. 366, nr. 253].

17-10-1796, Amsterdam, 'Register van attestatien van bazen aan knechten en leerknechten voor volbrachte jaren, 1775

– 1798'. 'Casper Doeclas, van Amsterdam, attest verleend voor drie jaren bij Mr. A. Sijbesse' [GAA, PA. 366, Attestatieboek, nr. 257] (het attestatie boek heeft als laatste inschrijving die op 26-02-1798, Caspar verdiende zijn attest pas in October en toen was door de omwenteling de klad in het systeem gekomen. Hij staat er dus niet meer in.) 1798, Staatsregeling Bataafse Republiek: opheffing van de gilden. Periode 1798 – 1802, geen gilde examen van Caspar te vinden in GAA. 09-05-1802, Winkel (NH), impost trouwen, 'Casper Doeclas, j. m, geb(oren) te Amsterdam en Neeltje Fijnheer, j. d, geb(oren) en beide wonende alhier, hebben zich aangegeven beide in de 4e klasse', 6/-/-, [RANH, DTB. Winkel, imp. tr. begr. 14].

[Neeltjen Fijnheer, Winkel, gedoopt 17-10-1773, dochter van Pieter Arisz Fijnheer en Grietje Pieters Hauwert, overleden Winkel, 1803, geen datum vermeld].

09-05-1802, Winkel, 'Den 9 Mei zijn in Wettig ondertrou ingesch(reven) Casper Doeglas, jongman, geboren te Amsterdam en wonende alhier, met Neeltje Pieters Fijnheer, jonged(ochte)r, geboren en wonende alhier, verder geprocla-meert naar behoren en getrouwd alhier voor Schepenen' [RANH, DTB. Winkel, Schepentrouwboek, 1749 – 1811, 9/66]. 1803, Winkel, overlijden Neeltje Fijnheer, impost trouwen en begraven, Neeltje Fijnheer, 4e klasse, 3/-/- [RANH, DTB. Winkel, imp. tr. begr. nr. 14]

Ze is no. 11 van 13 overledenen dat jaar, allen zonder datum, het zal dus wel in het laatste kwartaal geweest zijn.

03-03-1804, Winkel, Impost Trouwen en Begraven, 'Casper Doeglas, wed(uwnaa)r alhier en Lijsbet Kuiper, wed(uwe), mede alhier, beide in de 4e klasse, 6/-/-' [RANH, DTB. Winkel, nr. 14/11].

16-03-1804, Winkel, Schepentrouwboek, 'Den 3 Maart zijn in wettig ondertrouw inges(chreven): Casper Doeglas, weduwnaar, geboren te Amsterdam, en wonende alhier, met Lijsbet Kuiper, weduwe, geboren en wonende mede alhier, geproclameerd na behoren en getrouwd voor Corn(elis) Breland en Arien Grottes, Commissarissen uit de Raad en Jan de Geus, Commissaris uit Schepenen, op den Raadhuis te Winkel, den 16 Maart 1804, getekend C. Breland, Aarjen Grootes, Jan de Geus, P. Dekker' [RANH, DTB. Winkel, 9/72].
Lijzabet Jans Kuijper, geboren Winkel, 21-08-1774, dochter van Klaas Jansz Kuiper en Dieuwertje Pieters Grootes, eerder gehuwd geweest met Dirk Beeltman, die overleed 04-1802 [RANH, DTB. Winkel, doopboeken gereformeerd, 4a/10], Lijsbet Kuiper overleden Oude Sluis, 26-6-1819 [RANH, DTB. de Zijpe, bs. overlijden 1819].
20-03-1804, Geneeskundige Staatsregeling, Bataafse Republiek: instelling van regionale en plaatselijke Commissies voor Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzicht, gaan ook de examens afnemen. Er komt een apart examen voor plattelandschirurgijns in de 17e en 18e eeuw, Dissertatie, Amsterdam, VU, 1977]
30-06-1805, de Zijpe, geboren de Zijpe, gedoopt 7. 7-1805, Jacobus kind van Casper Doeglas en Elizabeth Kuiper, getuige Maria Spruyt aan de Oude Sluis [RANH, de Zijpe, DTB. nr. 6, doopboek, Schagerbrug].
17-10-1805, Winkel, lidmatenlijst, Casper Doeglas, Lijsbeth Kuiper vertrokken naar de N. Zijpe [RANH, Winkel, geref. kerkerdaas en lidm. en attestatenboek, 1710 – 1789, DTB. 15, suppl].

29-08-1805, de Zijpe, overleden aan de Oude Sluis, Caspar Douglas, zijn kind Jacobus, oud 8 weken, classis 4, 3/- [RANH, DTB. Zijpe, 24].
19-02-1805, Alkmaar, Caspar Douglas, heelmeeester aan de Oude Sluis, geexamineerd bij het Collegium Chirurgicum te Alkmaar [RANH, zie 17-8-1808].
In GA, Alkmaar zijn geen examen resultaten meer te vinden, er is (vergeleken met Amsterdam) heel weinig over van de chirurgijns archieven. In 1803 heeft het Collegium Chirurgicum als leden: J.M. Brhiel, J. Hanou, P. Meyer, J. Lusing. Zij moeten de examens afgenomen moeten hebben van de chirurgijnsleerlingen. P. de Sonnaville is Med. Doct, en stads doctor, lid Coll. Medico-Pharmaceuticum en lid Vroedkundig Coll. van Alkmaar, een invloedrijk man. Hij keert nog vaak terug als lid van de visitatie commissies, die jaarlijks de chirurgijnspraktijken bezoeken [GA, Alkmaar, Collegium Medico-Pharmaceuticum, nr. 6].
26-08-1806, Register Besluiten Departementaal Bestuur Holland. Districts verdeling Commissies Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzicht: Amsterdam, Haarlem, den Haag, Dordrecht, waartussen de provincie Holland opgedeeld wordt. De commissies krijgen een Inventarisatie opdracht. Wie voor 3 Januari 1801 al gevestigd was in de medische professie, zal op die plaats door mogen gaan met praktijk uitoefenen. Er worden zg. ' Visitaties' ingesteld: 1 à 2 maal per jaar zullen alle chirurgijns- en apothekerswinkels, aan huis, onderzocht worden, door leden van de Prov. Cie. Geneesk. Onderzoek en Toevoorzicht.
Inventarisatie: Cie. Geneesk. O. en Toev. Haarlem, maakt een inventarisatie van de medische beroeps beoefenaars: door het plaatselijk bestuur moet een attest gegeven wor-

den met naam, aard medisch bedrijf, diploma en duur praktijk. In de 80 gemeentes blijken er te zijn: 18 medicinae doctores, 36 stedelijke heelmeeesters, 83 genees en heelmeeesters ten plattelande; hiervan hebben 40 diploma van het chirurgijns gilde, 15 hebben de 'zeeproef' gedaan en 28 hebben geen diploma [Ringoïr].
17-01-1807, Alkmaar, brief van Dijkgraaf en Heemraden Zijpe en Hazepolder aan Dep. Cie. Geneesk. O. en Toev.: Ter voldoening aan de vraag van het Dep. Best. van 26-08-1806, 'geven kennis dat binnen ons district als chirurgijn fungeren: Klaas Nottelman 17 j. te Kolhorn en 10 j. in de Zijpe, C. Doeglas den tijd van 8 jaren, Hermanus Schreuder 25 j. etc.' (ten onrechte gedateerd 1806, het is 1807). Acht jaar betekent dat Caspar dus al vanaf 1799 praktiseert als chirurgijn, hij is pas in 1804 verhuisd van Winkel naar Oude Sluis, hij moet dus al in Winkel als chirurgijn gewerkt hebben, zelfstandig of als knecht (bij wie?). [RANH, Gen. Staatstoez, Inv. 122, stuk nr. 107].
17-05-1808, rapport visitatie cie [de Sonnaville, van Dam]: 'Oude Sluis, Casper Douglas, Chirurgijn op getuigenis van het Chirurgijns Colegie te Alkmaar, van 19 feb. 1805, de apotheek was in een redelijke staat, dog instrumenten defect, de armen worden op rekening bediend. '[RANH, Archief Geneesk. Staatstoez. 1801 – 1865, Inv. 126, nr. 254a].
17-08-1808, Haarlem, Notulen Dep. Cie. Geneesk. O. en Toev. 1806 – 1810. Buitengewone vergadering: 'worden gelezen de diplomata van oa. Caspar Douglas, Heelmeeester aan de Oude Sluis, geexamineerd door het Collegium Chirurgicum te Alkmaar in februarij 1805, strijdig met de publicatie van 1804, gehouden in advis.'

De Geneesk. Staatsregeling van 20-03-1804 schreef voor dat examens moesten worden afgenomen door de Prov. Cie Geneesk. O. en Toev. en dat er een registratie van alle toegelatenen met hun kwalificaties moest komen (besluit van 26-08-1806). Binnen 2 maanden moesten de gegevens binnen zijn. Dit lukte uiteraard niet en in 1808/9 is het onderzoek nog in volle gang.

15-11-1808, N. Zijpe, Oude Sluis, dopen geref. Maria kint van Casper Douglas en Lijsbet Kuiper, geb. 8 dito, get. Trijntje Timmerman [RANH, DTB. Zijpe, dopen geref. nr. 3].

15-12-1808, Oude Sluis, overleden Maria Doeglas, oud 1 maand (er staat dito, dat zou een jaar zijn) [RANH, imp. begr. DTB. Zijpe, nr. 25, periode 1806 – 1809].

08-03-1809, Haarlem, Notulen Dep. Cie. Gen. O. en Toev., residerende te Haarlem. Gewone vergadering: ‘gedelibereerd over de volgende diplomata: Caspar Douglas, Chirurgijn te Oude Sluis, geex. bij het Coll. Chir. te Alkmaar, den 19e Febr. 1805, *gevisceerd op Zegel* (maw. de commissie slikt zijn bezwaren in en Caspar is gelegitimeerd volgens de nieuwe wetgeving). [RANH, Geneesk. Staatstoezicht 1801 – 1986, Inv. 87, nr. 117].

1810, rapport visitatie cie [Sonnerville, van Dam] 7 heelmeesters uit N. Holland waaronder C. Douglas te Oude Sluis, ‘over de negligentie hunner winkels te onderhouden en daarvan te dienen van rapport’. Verdedigen zich: ‘door het weinig debiet, zij alle medicijnen zo niet konden nahouden’. Boete elk 2 drieguldens. Binnen 6 weken moet winkel in orde. C. Douglas zal in 6 weken voldoen wegens gebrek. Noot: heeft niet voldaan [Inv. 126, winkelvisitaties 1807 – 1810, nr. 700].

De macht van de commissies bleek in de praktijk gering te zijn. In latere jaren wordt er ook minder gestraft en heerst een wat mildere toon in de rapportage. Armoe bij veel chirurgijns blijkt de belangrijkste oorzaak te zijn van het niet naleven van de bepalingen. Tenslotte moet bij het lezen van de rapporten, rekening gehouden worden met het feit dat de commissies bestonden uit Doctores Medicinae, met een universitaire opleiding, die traditioneel neerkeken op de Chirurgijns. Deze kwamen uit een lagere sociale klasse, hadden weinig scholing en alleen een praktijkopleiding. Mede door hun grote aantal was de verdienste meestal gering, hoewel sommigen tot welstand kwamen. Nog een moderate overweging is dat de kennis van de doctores medicinae geleerd aan de universiteit tot omstreeks 1920, van nul en gener waarde was. De chirurgijns daarentegen beheersten althans het handwerk van de wond verzorging en de techniek van het zetten van fracturen. Er was dus niet zoveel aanleiding tot neerkijken.

09-05-1811, *Registre Civique*, de Zijpe (mannen geboren van 1750 – 1789) no 9461, 9 Mai, Douglas, Caspar chirurgien, geb. 25 Juillet 1777, Zijpe, section Zand, commune Zijpe [GAALK].

18-05-1812, Oude Sluis, gedoopt kind van Casper Doeglas en Lijsbet Kuiper, Jacobus, geb. 9 dezer, get. Maria Spruit [RANH, DTB. de Zijpe, nr. 3].

1814, rapport visitatie cie [Sonnerville, van Dam] ‘Oude Sluis, de apotheek was slordig, doch alles was bij kleine gedeelten nochal voorhanden. De instrumenten waren zeer slecht. Zijne armoedige stand is meest oorzaak van dat verval. Advij: eene correctionele aanschrijving.’ [RANH, Gen. Staatstoez., Inv. 165, ongenummerd, begin map].

09-08-1815, rapp. visitatie commissie [v. Geer, v. Ree]

‘C. Douglas een man van middelbare jaren. Zag er armoedig uit en had zulk een geweldige hoest met een aamborstigheid verzeld, dat wij verlegen met denzelve wierden. De winkel was zeer klein en van geringe medicijnen voorzien, het daaglijks voorkomende was niet voorhanden en de weinige vergiften waren in een aan stukken zijnde lesse naar verborgen, hij was tevens bediende van de Convoyen en Licenten, wij hebben hem gezegd te zorgen dat de winkel in betere staat komt en proponeren hiervoor een aanschrijving te doen.’ [RANH, Gen. Staatstoez. Inv. 165, nr. 93].

Het lijkt alsof Caspar aan asthmatische bronchitis lijdt, zeker is dat hij zijn hele leven gesukkeld heeft met de gezondheid.

1816, rapp. visitatie commissie [Sonnerville, van Dam], geen aanmerkingen [RANH, Gen. Staatst. 165, nr. 164].

1817, rapp. visitatie commissie [Sonnerville, van Dam] ‘de gehele winkel onzindelijk bevonden met onderscheiden defecten’ [RANH, Gen. Staatst. 165, nr. 253].

1818, rapp. visitatie commissie, ‘middelmatig, geen commentaar’ [RANH, Gen. Staatst. 165, nr. 368].

1819, rapp. visitatie commissie, Oude Sluis, in de Zijpe, ‘C. Douglas, heelmeester, deze heeft dit jaar geen patent als heelmeester gehad uithoofde zijner bediening als commis bij den lande.’ [RANH, Gen. Staatst. 165, nr. 513].

27-06-1819, Oude Sluis, overleden, 26-6-1819, Elizabeth Kuiper, 45 j, huisvrouw van Casper Douglas, Oude Sluis, in no. 426, voor Chr. Izaak van Homrigh, Schout Zijpe en Hazepolder, get. Casper Douglas, commis in- en uitgaande regten, 43 j, IJff Roodjes, schipper, nabuur, getekend: C. Douglas, (uiterst merkwaardig, 1e en unieke voorbeeld van

gebruik ou door een lid van deze tak familie (druk van omgeving?) [RANH, BS. overlijden, de Zijpe en Hazepolder, 1819]. 08, 1820, rapp. visitatie commissie [Puyn, Beets], Bloemendaal, 'bij den terzelfder plaatse onlangs uit de Zijpe overgekomen heelmeester C. Douglas, was het wat de medicamenten betreft, tamelijk, maar wat de heilkundige instrumenten aangaat, minder in orde. De Cie heeft enige toegevendheid gebruikt, omdat de man nauwelijks op stel en wegens provisioneel gebrek aan een geschikte woning, zeer bekrompen behuisd was; maar vooral omdat hij op zijn vorige woonplaats geen Instructie van de Schout bekomen had, en die dus nog niet bezat. Hij verklaarde zijn bereidvaardigheid en het vaste voornemen om zijn winkel naar wensch te zullen inrigten, en zou zich ook alle, de hem, volgens overgelegde lijst, ontbrekende Heelkundige Instrumenten, bij de eerste gelegenheid aanschaffen. Uit hoofde der genoemde omstandigheden was er ook nog geen receptenboek aangelegd, hetgeen hij dadelijk doen zoude. Hem is door onze cie een Instructie toegezegd. De Schout zoo van Vogelesang, Bloemendaal als Overveen had niets te klagen, en scheen tevreden met het algemeen gunstig rapport, dat ondergetekenden hem van zijn onderhorige geneeskunstbeoefenaren konden meedelen. De geneeskundige verzorging der armen geschiedt niet bij aanneming.' [RANH, Gen. Staatst. 165, nr. 623].

1823, rapp. visitatie commissie, Bloemendaal, [Bernard, Sterk], 'Casparus Douglas, afwezig, zijn winkel heeft een goed aanzien en was van goede geneesmiddelen voorzien.' [RANH, Gen. Staatst. 165, nr. 1185].

1824, rapp. visitatie commissie [Jungerius, van Dam], Al-

gemeen rapport over de hele te afdeling, 'hebben de eer deswege te raportereren: dat zij zeer veel reden gehad hebben om der staat hier winkels byzonder content te zijn en wel vrn. over de winkels van Paulus Munnikrede te Heemskerk, Daniel M. Luyten in de Beverwijk, vd. Wissel te Velzen, de Koning te Bloemendaal, Jacobus Groos te Heemstede & J. Klotz te Spaarndam, voorts over die van Warnink & J. H. Eekbracht te Uitgeest, Penta te Santpoort, Douglas te Bloemendaal, C. de Vries te Akersloot, Gerner Houtman te Bennebroek, Habermehl te Houtrijk en Polanen, Dr. Morasz in de Beverwijk als bij welkeer netheid en orde overheerschten en de geneesmiddelen & chirurgische instrumenten in goede qualiteit en hoeveelheid, de vereischte maten en gewichten, het register van gedane vaccinatien, en een behoorlijk ingevuld receptenboek voorhanden waren, & de vergiften op eene verzekerde plaats bewaard wierden.' [RANH, Gen. Staatst. 165, nr. 1330].

1824, rapp. visitatie commissie [Jungerius, van Dam], 'staat artzenijwinkel: goed, staat instr.: goed, aanmerkingen: geen.' (Een duidelijk betere rapportage in Bloemendaal dan in de Zijpe, die het beeld van economische achterstand in de Zijpe steunde.)

16-08-1824, Bloemendaal, *testament*, notaris Aeg. Walaardt Sacré, voor Caspar (Jacobus) Doeglas, chirurgijn te Bloemendaal, *ziek te bedde* leggende doch verstand en zinnen volkomen machtig, huishoudster Sara Schipaanboort, le-gaat f 200,-, voor getrouwe dienst gedurende 7 jaren, huisraad en portretten van hemzelf en zoon en haar en haar vader. Executeur en voogd minderjarig kind, broer

Dirk Doeglas, steenhouwer. Enig erfgenaam enige zoon Jacobus. Getuigen Pieter de Roos, schilder, glazemaker, Bartel de Gent, tuinman Wildhoef, Herman Sadeleer, kuiper, Nanning Toorenent, aardwerker [RANH, Inv. Notar. Archieven Haarlem, 84. Aeg. Wallaardt Sacre, 1821 – 1842, no 1758].

1825, rapp. visitatie commissie, 'staat winkel: middelmatig, staat instr. middelmatig, aanmerkingen: geen.' [RANH, Gen. Staatst. 146, nr. 1513].

1826, ontbreekt.

1827, rapp. visitatie commissie [vd. Voort, Beets], 'staat winkel: middelmatig, staat instr. middel, aanmerkingen: geen.'

1828, rapp. visitatie commissie [de Wilde, van Ree], 'winkel: middelmatig, instrumenten: middelmatig, aanmerkingen: in eenen verbeterden staat wat de zindelijkheid betreft' [RANH, Geneesk. Staatstoezicht, 146, 2018].

1829, rapp. visitatie commissie [Sonnaville, vd. Soest] 'staat winkel: goed, staat instr.: goed, aanm.: geen.' [RANH, Gen. Staatst. 146, nr. 2146].

1830, rapp. visitatie commissie [vd. Wissel, Kruseman] 'staat winkel: slecht, staat instr.: slecht, deze winkel was niet alleen slecht van alles voorzien, maar daarenboven de voorhanden zijnde geneesmiddelen merendeels bedorven, slordigheid gepaard met onnauwkeurigheid was bij bijna ieder geneesmiddel zichtbaar. Receptenboek ontbreekt, instrumenten zeer weinig voorhanden. Deze winkel nader onderzocht zijnde is in een zeer verbeterde staat gevonden' [RANH, Gen. Staatst. 146, nr. 2296].

1831, rapp. visitatie commissie [van Dam, Beets], 'winkel:

**Doeglas (Doeklas), Dirk,
Amsterdam, 12-12-1777,
steenhouwer,
Haarlem 31-01-1847.**

middel, instr.: middel, aanm.: de winkel was nu tamelijk zindelijk. Kina, tartar emeticus en simpl. vesicator niet voorhanden. De Zoon verhaalde dat Vader evenwel (die afwezig was) nog voorraad had. De instrumenten niet gezien. ' [RANH, Gen. Staatst. 146, nr. 2412].

1832, rapp. visitatie commissie [Jungerius, v. Ree] 'winkel: goed, instr.: goed, de winkel nu zonder gebreken. Geen receptenboek. Geen pharmacopeia. Geene instrumenten als welke zijn afgestaan aan des Heelmeesters Zoon, terwijl de *winkel te koop* is. ' (gaat toch nog 5 jaar – tot zijn dood – door) [RANH, Gen. Staatst. 146, nr. 2540].

1833, rapp. visitatie commissie [Sonnerville, vd. Voort] 'winkel: goed, instr.: goed, aanm. geen' [RANH, Gen. Staatst. 146, nr. 2701].

1834, rapp. visitatie commissie [de Wilde, vd. Wittel] 'winkel: goed, deze winkel in eenen verbeterde toestand. Uit hoofde van afwezigheid van de heelmeester instr. niet gezien. ' [RANH, Gen. Staatst. 146, nr. 2827].

1835, rapp. visitatie commissie [Sonnerville, Kruseman] 'winkel: middel, instr. goed, aanm. geen [RANH, Gen. Staatst. 146, nr. 2948].

1836, rapp. visitatie commissie [vd. Voorst, Beets] 'winkel middel, instr. middel, aanm. geen. ' [RANH, Gen. Staatst. 146, nr. 3077].

1837, eerste afdeling ontbreekt in map.

16-04-1837, Bloemendaal, overleden, Casper Doeglas, chirurgijn, tgv. *langdurig sukkelen* en bijkomende verzwaking [CBG. advertentie, collectie faire parts, Opregte Haar. Courant?]

18-04-1837, Bloemendaal, acte van overlijden Casper Doe-

glas, heelmeester Bloemendaal, getuige Abraham de Pecker, schoolmeester, Dirk Houtgraaf, timmerman [RANH, BS. Bloemendaal, overlijden, 1837].

Over Abraham de Pecker zie: B. Sliggers, Bloemendaal, 350 jaar kerk en dorp, Haarlem, 1986.

18-08-1837, *Memorie van Aangifte*, Casper Doeglas, heelmeester, legaat huishoudster, Jacobus Doeglas, erft huis, tuin, erf, 4 roeden, 60 ellen, sectie A, 753, 751, kiest Domicilie nr. 754, notaris Wallaert Sacre. [RANH, Mem. v. aangifte, Haarlem, 1837].

02-09-1837, veiling, L.P. Bienfait, koopman, Keizersgracht bij de Leliegracht, Amsterdam, koopt Bloemendaal, A 753 en A 754, via notaris Aeg. Wal. Sacré, registr. 7. 9-1837 [deel 129, nr. 22] kooppenningen voldaan, reg. Bew. Hypoth. Haarlem, 18-10-1837 [dl. 130, nr. 34].

Regeling erfenis L. P. Bienfait, overl. 22-09-1843, omvat oa buitenverblijf Welgelegen, over de hofstede Hartelust, kadaster A 753, 754 (van Caspar geweest) en 757a (de onbebouwde grond erachter). Welgelegen is dus gebouwd ter plekke van het huis van Caspar [bron: Kadaster Amsterdam, hypotheekbewaarder, akte 120-85, microfilm].

1838, (nr. rapport niet genoteerd, alleen van der Wissel wordt nog genoemd als chirurgijn in Bloemendaal, de praktijk van Caspar heeft dus geen opvolger gekregen).

12-12-1777, Amsterdam, Oudekerk, doop Dirk, geref, vader Jacobus Doeklas, moeder Maria Spruyt, getuigen Petrus Wallen, Helena Meuken. [GAA, dopen OK, DTB 30, 112v].

06-09-1791, Amsterdam, Nieuwekerk, trouwen Catharina Bruens, Willem van Hoorn [GAA, DTB 994].

1787-1812, Amsterdam, in het Archief van het Metselaars-gilde, inschrijvings boek bazen en leerjongens, 1755-1812, komt geen vermelding voor van Dirk Doeg(k)las [GAA, PA 366, nr. 1349b, film 4912].

14-07-1802, Amsterdam, middel op trouwen, pro deo, Dirk Douglas, Christina Bruuns [GAA, Middel op Trouwen, DTB nr?, decl. boek. 2e halfjaar 1802].

16-07-1802, Amsterdam, ondertrouw, Dirk Douglas, geref, Amstelveld, in de Blauwe Druyff, over de Kerk, gead. Jakobus Doeglas, vader, Reguliersbreestraat, en Catharina Bruuns, van Amsterdam, geref., gedissolveerde (gescheiden) vrouw van Willem van Hoorn, in de Hartestraat bij de Heeregragte, tekent Dirk Doeglas, handtekening C. Bruuns mislukt 2x, tenslotte zet ze een kruisje [GAA, ondertrouw, DTB 649, p. 285].

08-08-1802, Amsterdam, trouwen stadhuis, 'door het comité van justitie in de egt bevestigd', D. Douglas en Cath. Bruuns, Comité van Justitie [GAA, DTB trouwen 965].

1805, Haarlem, gevestigd als steenhouwer, aangezien hij op 25-06-1831: sinds 26 jaar gevestigd is te Haarlem als steenhouwer [advertentie Haarlem courant, bron: den Haag, CBG, faire parts: Doeglas].

Het eerste bewijs van de activiteit van Dirk als steen-

Haarlem. De huizen van Dirk Doeglas aan de Koudenhorn. Nummers 22, 20, 18, 16 en 14 (huidige nummering)

Het meest rechtse van de vier, nummer 14, was het huis waar Dirk Doeglas (0605) geboren werd op 13-04-1831

houwer in Haarlem en verdere gegevens over deze gebeurtenissen zijn ontleend aan: J. Meijer, J. Slagter, Versteend Verleden, de Joodse begraafplaats te Overveen. Haarlemse miniaturen, dl 2, de Vrieseborch, Haarlem '83.
 10-03-1807, Amsterdam, overlijden Opper Rabbijn Joodsche Nieuwe Gemeente (Adath Jeschurun) Izac Abraham (Isaak Graanboom, Reb Jitschak Ger). [p. 38].
 30-07-1807, notulen kerkeraad van deze gemeente: D. Doeglas van Haarlem beschrijven om de aanbesteding te effectueren [p. 18, p. 32 = notulenboek der directeuren van de Joodsche Nieuwe Gemeente onder de zinspreuk Adath Jeschurun beginnende met 04-01-1804 en eindigende eind 1808].
 05-07-1807, D. Doeglas van Haarlem binnen getreden zijnde, is de graftombe voor de opperrabbijn aanbesteed voor f 340,-.

17-09-1807, brief van de steenhouwer te Haarlem om sleutels kerkhof om de grafnaald op het graf van de opperrabbijn te plaatsen.
 01-10-1807, restitutie aan David Hartog voor verschot van verteering 4 personen na Overveen en terug bij stellen graftombe 11: 9. Aan D: (=Doeglas) voor 4 dagen assistentie bij het setten van de grafnaald met vrugt en verteering 16: 16.
 Zie foto's genomen op kerkhof dd. 28-07-1989.
 Wat hier gebeurt is een uitvloeisel van de volgende gebeurtenissen, elders beschreven in hetzelfde boekje: In 1797, na de bezetting dus van Nederland door de Fransen in 1795, scheidde zich in Amsterdam een groep joden af van de bestaande kerken in een nieuwe gemeente, een Neie Kille: Adath Jeschurun (gemeente van Jeschurun). De beweging die hiertoe leidde kwam voort uit een

joods-politieke club opgericht in de jaren negentig 'Felix Libertate', gelukkig door vrijheid. Ze wilden een principiële verandering in de de status der joden binnen de Nederlandse gemeenschap, gebaseerd op de 'déclaration des droits de l'homme et du citoyen'. Het waren veelal modern geschoolde intellectuelen, vooral juristen (Wertheim) en geslaagde zakenlieden. Dit leverde ongehoorde strijd op binnen de joodse gemeenschap. Ze stichtten een eigen synagoge op de Nieuwe Heerengracht, later op de Rapenburgerstraat (nu 173) en een begraafplaats in de duinen van Overveen (Tetterodeweg).
 In 1808 werden ze onder druk van koning Lodewijk Napoleon weer verenigd met de Hoogduitse Gemeente in Amsterdam. Er worden nog steeds afstammelingen van vroegere leden op het kerkhof in Overveen begraven.
 02-10-1808, Haarlem, 'Testament van Egtelieden, zonder

verband verklaard hebbende beneden de f 1000,- te zijn ge goed', notaris Willem Arnoldus Haselaar, Koninklijk Notaris in Holland te Haarlem, 'Dirk Doeglas, Mr. Steenhouwer en Catharina Bruuns, echtelieden, Koudenhorn, testateur thans ziek te bed liggende, testatrice gezond, erfgenaam is langstlevende, die voor kinders zorgt, als geen kinders, legitime portie naar ouders Dirk Doeglas, get. Dk. Doeglas, C. Bruuns' [GAH, gedeeltelijk regest]. 1817, Haarlem, opdracht voor monument bij huis aan het Manpad, door David Jacob van Lennep [Boek, CBG, den Haag, G. van Dunnen, Het Manpad en zijn bewoners, 1955, fotocopie artikel; tevens zijn er ter plekke kleuren-fotos genomen van het monument, omstreeks 1982]. 1824, Haarlem, uitvoerder Coster monument Haarlemmer Hout. [krantenknipsel Haarlemse Courant, 24-07-1953, op de dekplaat van het monument, die door een takelwagen is verwijderd, stonden de namen van architect en steenhouwer, resp. Zocher en Douglas, gebeiteld, evenals het bouwjaar: 1824. Uit de brief van J. J. Doeglas (Oom Ko) blijkt dat er Doeglas stond, hij is zelf gaan kijken]. Afbeeldingen monument in Lotte Hellinga-Querido en Clemens de Wolf: 'Laurens Janszoon Coster was zijn naam', Enschedé, Haarlem, 1988, p. 121 en A.G. van der Steur: 'Vijfenzeventig jaar op de bres voor de monumenten in het stadschoon van Haarlem', Jaarboek Haarlem, 1977, p. 249, alwaar ook beschrijving van de restauratie in 1953. Foto's monument genomen in Haarlemmerhout dd. 26-7-1988. 16-08-1824, Bloemendaal, in testament broer Casper Doeglas, wordt Dirk benoemd tot voogd over de enige zoon van Casper: Jacobus en tevens als executeur testamentair

In 1807 kreeg Dirk Doeglas opdracht van de Joodse Gemeente Amsterdam ('Adath Jeschurun') een graftombe te maken voor hun opperrabbin Izaak Graanbom. Begraafplaats Tetterode-weg, Overveen.

[GAH, test. notaris Aeg. W. Sacré, 1821 – 1842, fotocopie]. 05-11-1827, Amsterdam, geboorte Leendert Doeglas, zoon van Maria Doeglas, 22 j, wonende Reguliersdwarstraat 4, kt. 3, getuigen Weggert Landzaat, 38 j, kruier, Jannevriezensteeg 22, Dirk van Ogten, 23 j, Plantage, beroep?, en Euphemia Matthijsen, vroedvrouw, Nes 65 [GAA, BS, 1827]. Dit was een misleidende aangifte van Maria van Norde, het was zelfs valsheid in geschrifte, ze was nog niet getrouwd met Dirk Doeglas, en deze aangifte zou het waarschijnlijk later onmogelijk maken haar kind alsnog te echten. Leendert liet in 1851 voor de rechtbank, zijn naam corrigeren van Doeglas tot van Norde, ondanks het latere huwelijk van zijn ouders, en het feit dat hij recht had op de naam Doeglas. Hij heeft 10 kinderen gekregen. 21-07-1830, Haarlem, acte van overlijden Catharina Bruuns, overleden 18-7, 65 j, Koudenhorn 433, wk. I, geen beroep, geboren 30-06-1765 te Amsterdam [GAH, acte van overlijden, BS 1830]. (de geboorte van Catharina Bruuns in Amsterdam is niet te vinden in GAA).

21-11-1830, Haarlem, volgens de Memorie van Successie, was Dirk gehuwd in gemeenschap van goederen, hij was eigenaar van 5 huizen aan de Koudenhorn, no 433 (f 1600,-), no. 435 (f 800,-), no. 436 (f 900,-), no 438 met pakhuis (f 1000,-), no 439, half huis (f 700,-), er waren boekschulden steenhouwerij (f 950,-), gereedschap van de steenhouwerij (f 1009) bij elkaar ter waarde van f 6930. De schulden bedroegen f 2000, hieronder rekeningen aan schilders, timmerlieden, stenen, metselaars, turf en een beeldhouwer te Amsterdam: J. Gabriel. Tenslotte betaalt hij successierecht over f 1391, 42 [RANH, Mem. Succ., no 30, feb-sep 1830]. Dit uiterst interessante document zit in een met touwtjes ingebonden pak papier, van 20 cm dik, dat niet gefotocopieerd mag worden. Een -wel geoorloofde- poging met de eigen camera mislukte. 16-09-1830, Amsterdam, ondertrouw, Dirk Doeklas en Maria Anna van Norde, 23 j, beroep geen, geboren te Haarlem, 01-03-1807, wonende Anjelierstraat bij de Prin-

Haarlem, .Haarlemmer Hout. Het Coster Monument 1827.
Ontwerp Zocher, steenhouwer Doeglas.

sengracht [RANH, huw. bijlagen, Amsterdam, 1830]. Doeklas is correct want zo is hij gedoopt, hij zal later protesteren dat het Doeglas moet zijn en tekent ook zodanig.

06-10-1830, Amsterdam, huwelijk Dirk Doeklas, geb. alhier, wonende te Haarlem, steenhouwer, 52 j, weduwnaar van Catharina Bruuns, met Maria Anna van Norde, geen beroep, wonende alhier, 23 jaar, dochter van Dirck van Norde, tuinier en Hendrina Welsenaar, wonende te Haarlem, getuigen Dirck van Norde, 49 j, Johannes van Beek, turfdrager, 54 j, Hendrik de Vries, timmermansknecht, 40j, Jan Willem Bijlsmit, kuipersknecht, 64 j [RANH, huwelijksacte, bs. 1830].

14-04-1831, Haarlem, geboorte zoon Dirk, 13-4, zoon van Dirk Doeglas, 52 j, steenhouwer en Maria Johanna van Norde, Koudenhorn 433, getuigen Dirk van Norde, 50 j, timmerman, Kamperbreesteege en Cornelis van der Murk, 22 j, steenhouwer, Wolstraat (Dirk van Norde kan niet schrijven) [xxx, geb. acte bs. 1830] (de graviditeit is niet geheel à terme).

25-06-1831, Haarlem, advertentie krant: steenhouwerij wordt overgedragen aan L. Sabelis. 'Bij deze geve ik aan mijne geëerde Begunstigers kennis, dat ik mijne Affaire als *Steenhouwer*, welke ik gedurende 26 jaren alhier heb geexerceerd, heb gekwiteerd, en met primo Julii aanstaande zal worden overgenomen door *L. Sabelis* Junior, wien ik in de voortdurende gunst aan mijne Begunstigers aanbeveele, terwijl ik Hun Ed. mijnen dank betuig, voor 't vertrouwen waarmede men mij wel heeft willen vereeren. *D. Doeglas*. ' [CBG, den Haag, collectie faire parts Doeglas].

27-03-1833, Landsmeer, geboorte Maria Hendrika, 27-3, d. van Dirk Doeglas en Maria van Norde, getuigen Rijk de Waal, 34 j, arbeider en Maarten Heins, 47 j, boerebedrijf [Streekarchief Purmerend, acte geb. bs 1831].

16-12-1834, Landsmeer, geboorte, Hendrika Alida Doeglas, 15-12, dochter van Dirk Doeglas, zonder beroep, 57 j, en Maria van Norde, vroedvrouw, 28 j, getuigen Johan Herman Bierbrauer, 35 j, heelmeeester te Landsmeer en Jacob Keyzer, 63 j, winkelier, get. Meinard Cornelis Merens, burgemeester [Streek Archief Waterland, Purmerend, geb. acte bs 1834].

De heelmeeester Bierbrauer geeft tegelijk een kind aan, waarbij Dirk Doeglas getuige is.

Zou het gezin misschien geleefd hebben van een vroedvrouwenpraktijk van van Norde? In de boeken van de Plaatselijke Comisie voor Geneeskundig Toevoorzicht, te Amsterdam die ook de examens voor vroedvrouwen afneemt, is geen aanwijzing te vinden voor een opleiding of examen tot vroedvrouw van Maria Anna van Norde. Ze kan ook een praktijkopleiding bij een andere vroedvrouw gehad hebben. Dat het een verschrijving is, is niet waarschijnlijk. Geen enkele andere kraamvrouw wordt in de aangifte van de BS. vroedvrouw genoemd.

20-12-1834, Landsmeer, overlijden Hendrika Alida Doeglas, 18-12, oud 3 dagen, dochter van Dirk Doeglas en Maria van Norde, verklaring Dirk Doeglas, 58 j, zonder beroep en J.H. Bierbrouwer, heelmeeester, 35 j, gebuur van de overledene [Streekarchief Waterland, Purmerend, acte overl. bs 1834].

29-12-1834, Landsmeer, overlijden Maria van Norde, 28-12, 27 j, huisvrouw van Dirk Doeglas, verkl. Dirk Heins, 43 j, gemeente ontvanger, gebuur en Gerrit Voet, veldwachter, 55 j, mede gebuur overledene [Streekarchief, Waterland, Purmerend, acte overl. bs. 1834]. (ze overlijdt dus in het kraambed, het meisje sterft ook, traumatische partus?)

16-04-1835, Amsterdam, ondertrouw, bruidegom Dirk Doeglas ('g' geschreven over 'k') 57 j, steenhouwer, Slepersteeg no 1 (laatst Landsmeer) weduwnaar Maria van Norde, vader Jacobus Doeklas, overl, moeder Maria Spruyt, wonende alhier, aanmerkingen: fam. naam verschilt moet zijn Doeglas. (hier wordt het laatste spoor van de Friese afstamming opgeruimd, Dirk weet het niet, of doet of hij het niet weet) en Catharina Elisabeth de Waal, 40 j, beroep geen, geb. 1794, Kerkstraat, wed. Tymen Lubertus Mulder,

Gedenknaald bij het huis te Manpad in Heemstede, opgericht door D.J. van Lennep in 1817 en vervaardigd door Dirk Doeglas.

naam ouders en grootouders onbekend, vondeling [RANH, huw. bijlagen Amsterdam, 1835].

06-05-1835, Amsterdam, huwelijk (3e), Dirk Doeglas, steenhouwer, geb. en wonend alhier, 57 j, weduwnaar Maria van Norde, zoon van Maria Spruyt wonend alhier (85 j. dus), en Catharina Elisabeth de Waal, geb. plaats onbekend, wonend alhier, 40 j, wed. van Sijmen Lubertus Mulder, dochter van onbekende ouders, get. J. Otjes, loodgieter, 60 j, Hendrik van Steenes, koetsier, 47 j ea., echtgenote kan niet schrijven [GAA, huwelijk BS 1835, RANH, huw. bijlagen, 1835 (uitvoerig)]. 29-05-1844, Amsterdam, overlijden 27-5, Catha Elis. de Waal, Kerkstraat 44I, kt. 2 [GAA, BS. overl. 1844].

01-02-1847, Haarlem, acte overlijden, dd. 31-I, Dirk Doeglas, 69j, Kinderhuisstraat 433, wk. 5, beroep zonder, weduwnaar Maria van Orden, ouders onbekend, get. Pieter Tijdgaat, 52 j, Abraham Holsboer, 47 j, beide zonder beroep en zelfde adres (zaten dus ook in Diaconiehuis) [GAH, overl. BS 1847].

1847, Stadsjournaal Haarlem (1847-1852), overleden in diaconiehuis Dirk Doeglas [GAH, studiezaal].

Gegevens Tijmen Lubertus Mulder: dopen, Zondag 17 mei 1801, Do Blijenberg, Tijmen Lubertus ged. 2 May 1801, No 1, De Vad. Elbert Mulder, De Moed. Johanna van Campen, De Get. Tijmen Mulder en Aartie Klaver [DTB dopen Amstelkerk, 128/153v].

Overlijden, den 9 Mey 1831 afsterven Tijmen Lubertus Mulder overl. den 5, oud 30 jr, wonende Binnengasthuis, overl. aldaar, geboren alhier, timmermansknecht, gehuwd met Catharina de Waal, ingevolge proces verbaal van gemelde gasthuis, geen onr. goed of kind, op verkl. Hendrik

Egbertus, beroep directeur, oud 46 jr, wonend alsboven. trouwen, Tijmen Lubertus Mulder, timm. knecht, geboren en wonend alhier, 25 jr, ged. 17 Mei 1801 Amstelkerk, weduwnaar Elisabeth Eskes, mi. j. zoon Elbert Mulder schilder en Johanna van Campen wonend alhier en Catarina Elisabeth de Waal, schoonmaakster, geb. plaats onbekend, wonend alhier, oud 32 jr, me. j. dochter, hare ouders onbekend, reeks getuigen (onbekenden), verkl. echtgenote en vader niet te kunnen schrijven [BS trouwen, 1827, 2/116v, 2 Mei]

0503

**Doeklas (Doeglas), Helena Maria,
Amsterdam 29-09-1779,
Amsterdam, 09-12-1849.**

29-09-1779, Amsterdam, dopen Zuiderkerk, Helena Maria, v. Jakobus *Doeklas*, m. Maria Spruyt, getuigen Petrus Wal- le, Helena Meuke [GAA, dopen ZK, DTB. III/265].

20-04-1810, Amsterdam, ondertrouw, 'Grasmaand', Johannes Otjes (gedoopt 24-07-1774, Ev. Luth.) van Amsterdam, geref, weduwnaar van Catharina Blom, in de Korte Leidse Dwarsstraat, no 10k, ouders dood. Gead(sisteerd) met de dood ceel van zijn ouders Gerrit Otjes, Ida Kamerling, en Helena Maria *Doeglas* van Amsterdam, geref, oud 30 j. op de Nieuwendijk, gead. met haar ouders Jacobus Douglas, Matje Spruyt, wonen te Huysen'.

in marge: Hij vrouws dood goed. *Weeskamer, vold(aan) 12 april 1810*. Hij oud(ers) Doodceel goed. Zij ouders Cons(en)t goed.

Getekend Johannes Otjes en kruisje [GAA, ondertrouw DTB. 659/196].

05-05-1810, Amsterdam, trouwen, Bloeimaand, 'door ondergetekende Heeren Schepenen in den Echt bevestigd, Johannes Otjes, Helena Maria Doeglas' [GAA, tr. reg. stad- huis, DTB. 967/304].

06-05-1835, Amsterdam, Joh. Otjes, loodgieter, 60 jaar, ge- tuige huwelijk (van zijn zwager) Dirk Doeglas x Catharina Elisabeth de Waal [GAA, BS. trouwen, 1835].

15-03-1836, Amsterdam, Joh. Otjes, 62 j, loodgieter, Princegracht 67, beh. zoon, doet aangifte overlijden (van zijn schoonmoeder) Maria Spruyt, 88 j, wonende Kerkstraat bij de Amstel [GAA, BS. overl. 1836, folio 4/17].

30-12-1836, Amsterdam, overleden 30-12-1836, Joh. Otjes, 62 j, Het Corvershof, kt. 1, no. 1 [GAA, BS. overl. 1836, fol. 9/81-84].

Amsterdam, Het Corvershof ligt aan de Nieuwe Herengracht, hoort bij het complex 'Besjeshuis' (Amstel). Was het gedeelte waar gehuwde, bejaarde lidmaten van de gereformeerde kerk opgenomen werden. Helena Maria verbleef hier samen met echtgenoot Johannes Otjes, tot diens overlijden. Daarna in het Besjeshuis.

Het Corvershof (1725) was een bejaardenhuis voor oudere tot armoede vervallen echtparen van de Diaconie. Het ligt aan de Nieuwe Herengracht om de hoek van het Besjeshuis (dat aan de Amstel ligt) en het is een schitterend gebouw. Helena Maria verhuisde dus na de dood van Otjes naar het Besjeshuis, zoals gebruik was, als een van de twee overleed. Het Corvershof is nu woonruimte voor personeel van de Amstelhof (de huidige naam van het Besjeshuis) dat nog steeds bejaardenhuis is [R. Meischke, Amstelhof, 1683 – 1983, Amsterdam 1983]. Zie foto, 1986.

10-12-1849, Amsterdam, overleden 09-12-1849, Leentje Doeglas, 69 j, Amstel, kt. I, no. 4895, (Besjeshuis), weduwe van Joh. Otjes [GAA, BS. overl. 1849, fol. 8/92].

gegevens echtgenoot Otjes:

doop: Amsterdam, 1774, 'Den 24 Julij, 1774, Do Klap, Vad(e)r Gerrit Otjes, Moed(e)r IJda Kamerling, Johannes, Get(ui)gen Johannes de Bruyn, Alida Otjes [GAA, DTB. 257/76]. *ondertrouw te huwelijk:*

'Den 28 Junij 1793, Johannes Otjes van Amst(erdam),

geref(ormeerd), oud 19 jaren, in de Lourierstr(aa)te, bij de Prinsengr(ach)te, met zijn moeder Ida Kamerling, en woont als boven, en Catharina Blom, van Amst(erdam), gereformeerd, oud 22 jaren, in de Rosestraat, bij de laatste Dwarsstraat, geadsisteerd met haar vader Burger Blom en woont als boven. (Getekend): Johannes Otjes, Catrina Blom [GAA, DTB. 638/200].

doop Catrina Blom (1e echtgenote):

Oudekerk, Vrijdag 7 Sept(em)b(e)r (1770) gedoopt dor Do Serrurier, oud(er)s Burger Blom, Elisabet de Ham, get(ui)gen Jacobus de Ham, Genti Akken: Catrina [DTB 29/16v, Oudekerk].

overlijden Catrina Blom:

Zondag 19 Junij (1808), Catrina Blom Huysvrouw van Johannes Otjes, no 3346, overl: 15 Junij, In de Nieuwe Lelijstraat D: 109: 10, no 150. B(aar) + R(oef), Twee kinderen [DTB 1127/ 145v Westerkerk en Kerkhof]

kinderen te huwelijk:

Henderica: dopen 3-11-1793, Otjes J, Blom C [DTB 113/ 148v, Westerkerk] (microfiche ntv, ws. 148v fiche = ander nummer envelop)

Johannis: 14 Junij 1795, Johannes Otjes, Catrina Blom, get. Burger Blom, Elisabet de Ham [DTB dopen 60/122, Nieuwe Kerk].

Johannes: D(omin)us Fortuijn, Woensdag 26 Julij 1797, Johannes Otjes, Catriena Blom, get. Burger Blom, Elisabet de Ham,

Johannes, geb. 22 Julij [DTB dopen 60/223 Nieuwekerk]

Jacobus: 7 Julij 1799, Johannes Otjes, Catharina Blom, get. Jacobus Blom, Tieske Riepstra, Jacobus, geb. 1 Julij [DTB dopen 60/322, Nieuwekerk].

Arch. 5004 vd. Weeskamer Westerkerkhof, periode 04-12-1803 – 18-02-1809, nr. 102, op film 5079, onder 1808: Catrina Blom huisvr. van Johannes Otjes in de Nieuwe Lelijstrat no 150, 19 Junij, 2 k(inderen). Den 12 April 1810...de Wed...buiten staat te zijn om iets voor moeders erf aan zijn mind. kinderen te kunnen bewijzen, 't welk Elisabeth de Ham de grootmoeder matern en Maria Menke, Leentje van Raan getuigden alzo te zijn en 't welk door Matthijs Sluiter toegewezen voogd is geaffirmeert, kruismerk grootmoeder, (handtek.) Johannes Otjes, Maria Menke, Mathijs Sluiter.

0504

**Doeklas, Johanna,
gedoopt Amsterdam 09-12-1781,
begraven Amsterdam 12-07-1796.**

09-12-1781, Amsterdam, Zondag, dopen (Zuiderkerk), D(omin)o Binneren, v(ader) Jacobus Doeklas, m(oeder) Maria Spruyt, getuigen Petrus Wallen, Helena Meuken [GAA, DTB dopen, Zuiderkerk 103/fol 10].

1796, Amsterdam, Middel op Begraven (kinderlijkjes), 2e helft 1796, hierin is ze niet te vinden, er werd vaak de hand gelicht met de aangifte van kinderen door de hoeveelheid stervende kinderen en de kosten voor de ouders [GAA, DTB. Middel op Begraven, 5005/218].

17-7-1796, Amsterdam, begraven Sint Anthonie Kerkhof, vader Jacobus, Johanna Doeklas, Hoogte Cadijk [GAA, DTB begr. 1224/54].

0505

**Doeklas, Jacoba Maria,
gedoopt Amsterdam, 17-03-1784,
begraven Amsterdam 03-04-1784.**

17-03-1784, Amsterdam, dopen Zuiderkerk, Jacoba Maria Doeklas, getuigen Petrus Waller, Helena Meuken [DTB dopen 103/fol. 35].

03-04-1784, Amsterdam, Maria Steffens voor Jacoba Maria Douklas, 2 w(eken), St(ui)pjes?). St. wordt vaak vermeld als doodsoorzaak bij kinderen, zaalbediende kent alle betekenissen niet, soms T(ering), soms Pok(ken) [Middel op begraven, eerste helft 1784, 5005/178]. In het Middel op Begraven boek voor 1784 geen verdeling in klassen, in 1790 en 1796 zijn de oorspronkelijke drie klassen weer ingevoerd: 30, 15, 6 en 3 gulden. Waarschijnlijk oiv de patriottische revolutie tijdelijk 'égalité'.

04-04-1784, Amsterdam, begraven St. Anthoniekerkhof [DTB begraven 1223/p. 38].

0506

**Douklas, Jacoba Maria,
dopen Amsterdam 08-12-1786,
overl. Amsterdam na 02-11-1831.**

07-12-1786, Amsterdam, dopen Westerkerk, ...

02-11-1831, Amsterdam, trouwen:

Op heden den Tweeden November des jaars 1831, des morgens ten elfden uren zijn voor ons Ondergeteekende, als Wethouder, daartoe ingevolge art. 95 van het stedelijk Reglement door den Ed. Achtb. Heer Burgemeester benoemd: verschenen teneinde een Huwelijk aan te gaan: *Hendrik Gerardus van Stenis*, koetsier, geboren te Buren, arrondissement Tiel, wonende alhier, ongehuwd, oud 43 jaren, weduwnaar van Margaretha Burger, meerderjarige zoon van Martinus van Stenis, timmerman, wonende te Buren en wijlen Gerrigje de Haas –ter ene– en *Jacoba Maria Douklas*, dienstbode, geboren en wonende alhier, oud 44 jaren, ged(oop)t Westerkerk 8 December 1786, meerderjarige dochter van Jacobus Douklas overleden en Maria Spruijt, geen beroep, wonende te Haarlem –ter andere zijde– En consenteerde de vader des bruidegoms personeel in dezen Echt.

De voorafgaande Acten welkens nevens het zesde Hoofdstuk van het Huwelijk, volgens de Wet van 25 Ventose van het Jaar Elf, voorgelezen zijn bestaan ten eersten: in een Extract uit het Register der Afkondigingen, behoorlijk zonder verhandeling alhier geschied den 23 en 30 October II.

ten 2den de Doopcedullen der verloofden.

ten 3den de Doodcedul der vorige Vrouw des bruidegoms.

ten 4den die zijner Moeder.

ten 5den die des Vaders van de bruid,

ten 6den Notarieel Konsent harer Moeder.

waarna wij hun, bij namen, en afzonderlijk etc etc. in tegenwoordigheid van:
des Echtgenoots Vader, oud 69,
Wijnand Jan van Steenis, huisbewaarder Neef, oud 52,
Coenraad van Offeren, kantoorbediende, oud 51,
Johannes Otjes, loodgieter, 56 jaren, allen wonende alhier.
geteekend:
H: G: van Steenis-van Wenten
J M Douglas (nota bene met 'ou', maar keurig geschreven)
M van Steenis
Wijnand Jan van Steenis
C: van Offeren
J. Otjes

20-10-1831, Amsterdam, [GAA, Huwelijks Bijlagen, film 646]

Hendrik Ger(ardu)s van Stenis.

Extract uit het register der gedoopten van de hervormde gemeente te Buren ter secretarie aldaar berustend:
1788, Hendrik Gerardus is gedoopt den 24 Augustus 1788, vader Martinus van Stenis, moeder Gerrigje de Haan, echtelieden.

Extract register van overlijden, der gemeente Maarsseveen 1829, 23 maart 1829 overleden Margaretha Burger huisvrouw van Hendrik Gerardus van Steenis.

Huwelijks consent in Brevet, 1831, voor mij Willem Arnoldus Haselaar openbaar notaris residerende te Haarlem in de provincie Holland, noordelijk gedeelte, en in tegenwoordigheid van na te noemen getuigen, compareerde

Maria Spruyt, weduwe van Jacobus Douglas, zonder beroep, wonende aan de Koudenhorn binnen deze stad. Héhé, ze woont dus bij haar 2e zoon Dirk Doeglas de steenhouwer in, diens echtgenote Catharina Bruuns was ook net overleden (18-07-1830) en hij was 06-10-1830 hertrouwd met Maria Anna van Norde, die al een driejarig kindje van hem had. Dewelke verklaarde te consenteren in het huwelijk hetwelke haar meerderjarige dochter Jacoba Maria Douglas gedoopt 08-12-1787 Westerkerk, Amsterdam en aldaar woonachtig voornemens is te sluiten met Hendrik Gerardus van Steenis, weduenaar mede te Amsterdam. Verklarende wijders dat ter gelegenheid van de doop harer dochter de familienaam hares mans in het doop register van de Westerkerk voornoemd abusievelijk was gesteld *Douklas*,

terwijl de familienaam is en dus ook behoort te worden geschreven *Douglas* gelijk dan ook dezer haar man, ter gelegenheid van deszelfs afsterven in het overlijdensregister van Schoten, alwaar hij bij zijn afsterven woonachtig was, onder den familienaam *Douglas* staat aangeteekend. Waarvan Acte.

Inderdaad is volgens deze copie van het overlijden van Jacobus Doeglas op 30-07-1825 in Schoten, vervaardigd ten behoeve van deze huwelijks bijlagen, de naam foutief gespeld Douglas. Andere copieën (huwelijks bijlagen van vele andere familieleden) tonen allemaal netjes Doeglas. Jacobus was er uiteraard niet bij om het te verbeteren. Op basis van dit stuk zou er dus een DOUGLAS mythe kunnen ontstaan. Wie de aanzetter is geweest van deze apert foute copie is niet duidelijk.

Aldus gecompareerd ten huize van de comparante den

14-10-1831 in tegenwoordigheid van Theodrus Erdtsieck verwer en Cornelis Kramer werkman, beide alhier woonachtig.

getekend: Maria Spruyt, wed. *Douglas* (zij vermijdt problemen door zowel de E als de U weg te laten), F. Erdtsieck, C. Kramer, W.A. Haselaar. Deel 24 folio 153 recto, vak 5. Omslag: Bruidegom Hendrikus Gerardus van Stenis, 43 j, koetzier, geboren Buren, arr. Tiel, ged. 24-08-1788, woonplaats op de Utrechtsche straat bijh de Kerkstraat. Bruid Jacoba Maria Douklas, dienstbode, geboren alhier, gedoopt 08-12-1786 Westerkerk, woonplaats als voren, vader Jacobus Douklas overleden, moeder Maria Spruyt geen beroep, woont te Haarlem.

**Doeklas, Pieter Antoon,
dopen Amsterdam, 30-12-1789,
begraven Amsterdam 05-02-1790.**

30-12-1789, Amsterdam, dopen Zuiderkerk Pieter Antoon, v Jacobus Doeklas, m Maria Spruyt, getuigen Pieter Antoon Pijsseling, Arendiena Lebbing (Nicolaas Pijsseling heet de man van Swaantje Doekglas, de zus van vader Jacobus Doeklas. Ze is jong gestorven en Pijsseling is hertrouwd met Anna Louwerens, misschien is dit een zoon uit dat huwelijk, een neef dus. De naam Pieter Antonie is nu nog in gebruik bij de A tak van de familie, in Australië).

[GAA, DTB dopen Zuiderkerk, 103/ fol. 99v].

1790, Amsterdam, GAA, Middel op Begraven, eerste helft 1790, kinderlijkjes, geen vermelding van een kind Doeklas.

Er zijn weer vier klassen: 30, 15, 6 en drie gulden [GAA, DTB, Middel op begraven, 5005/196].

07-02-1790, Amsterdam, begraven Sint Anthoniekerkhof, vader Jacobus, Jan (?) Antoon Douglas, Cadijk.

[GAA, begr. STAKH 1223/ 258].

**Doeglas, Jacobus,
geboren, gedoopt Oude Sluys, de Zijpe, 30-6/7-7-1805,
overleden Oude Sluijs, de Zijpe, 29-08-1805.**

30-06-1805, Oude Sluys, dopen geref. geb. 30-06-1805, ged. 07. 07-1805, Jacobus 't kind van Casper Doeglas, en Elizabeth Kuijper, getuige Maria Spruyt, aan de Oude Sluijs [RANH, doopboeken gereformeerd Schagerbrug, 1792 – 1806, 1 deel, DTB. de Zijpe nr. 6].

29-08-1805, Oude Sluys, impost begr. aangever: Caspar Douglas, zijn kind Jacobus, overleden aan de Oude Sluys, oud 8 weken, classis: 4de (er is ook nog een pro deo, 4e en pro deo komen het meeste voor) [RANH, DTB Zijpe, nr. 24, periode 1777 – 1805, impost op het begraven].

**Doeglas, Maria,
geboren, gedoopt Oude Sluis, de Zijpe,
08/15-11-1808,
overleden Oude Sluis, 15-12-1808.**

08-11-1808, Oude Sluis, de Zijpe, 15-11-1808, dopen geref. van Casper Douglas en Lijsbet Kuiper, een kind genaamd Maria geb. 8 dito, doopgetuige Trijntje Timmerman (maar ze is genoemd naar haar grootmoeder van vaders zijde Maria Spruit, die zeer trouw alle dopen bijwoont, doch dit keer verstek laat gaan) [RANH, DTB Zijpe, Inv. nr. 3, Noord Zijpe, Oude Sluis, 1792 – 1812, 1 deel].

15-12-1808, Oude Sluis, de Zijpe, impost op het begraven, jaar 1808, 15 dito (December), naam: Maria Doeglas, ouderdom 1 dito (bij voorgaande overleden kinderen op de lijst betreft dit getal jaren, maar Maria is slechts één maand oud), woonplaats: Oude Sluis [RANH, DTB Zijpe, impost op het begraven, nr. 25, periode 1806 – 1809].

Doeglas, Jacobus,
geboren, gedoopt Oude Sluis (de Zijpe), 09/18-05-1812,
leerling chirurgijn te Bloemendaal, scheepsheelmeester, barbier te Amsterdam,
overleden Amsterdam, 20-12-1849.

09-05-1812, Oude Sluis, ged. geref. 18-05-1812, Jacobus, geboren 9 dezer, v. Casper Doeglas, m. Lijsbet Kuiper, getuige Maria Spruit [RANH, DTB Zijpe nr. 3, geboorten 1792 – 1812].

27-06-1819, Oude Sluis, overleden (moeder van Jacobus) Elizabeth Kuiper, 45 j., huisvrouw van Casper Douglas, commis in/uitgaande regten, aan de Oude Sluis in no 426 [RANH, BS. de Zijpe, overl. 1819].

16-08-1824, Bloemendaal, testament Casper Doeglas (vader), enig erfgenaam na aftrek legaat huishoudster, enige zoon Jacobus: als voogd en executeur testamentair broer van vader, Dirk Doeglas, steenhouwer te Haarlem [RANH, Inv. Not. Archieven, Haarlem, 84. Aeg. Wallaardt Sacré, no 1758, 16-08-1824, no. 422].

1831, Bloemendaal, bezoek Visitatie Commissie [van Dam, Beets] aan de chirurgijnswinkel van zijn vader, er ontbraken enkele geneesmiddelen in de apotheek: 'De Zoon verhaalde dat Vader evenwel (die afwezig was) nog voorraad had'. [RANH, Geneesk. Staatstoezicht, inv. 146, nr 2827].

18-04-1837, Bloemendaal, 16-04-1834, overliden vader Casper Doeglas, 60 j [GAH, acte overl. BS. 1837].

15-07/18-08-1837, Haarlem, Memorie van Aangifte, Jacobus Doeglas, scheepsdoctor, woont en kiest domicilie te Bloemendaal, sectie A, nr. 754 (betekent het dat dit pand zijn eigendom is?) accepteert erfenis oa. huis, erf en tuin Bloemendaal, groot 4 roeden, 60 ellen, sectie A, nr. 753 en 751 [RANH, memorie van aangiften, 18-08-1837].

06-04-1838, Haarlem, certificaat Nationale Militie, Jacobus Doeglas, heelmeesters leerling, lengte 01-72, voorhoofd

rond, ogen blauw, kin rond, haar bruin, vrijgesteld voor een jaar uit hoofde van enig kind [RANH, huw. bijlagen 1838].

22-04-1838, Bloemendaal, huwelijk van Jacobus Doeglas, jongman, 25 j, (onleesbaar) scheepsheelmeester, meerderjarige zoon van Casper Doeglas en Elisabeth Kuiper overl, en: Anna Sophia Butger (Bötger) jonge dochter, 25 j, geboren te Zierikzee, vader Johannes Gottfried Bötger, winkelier te Bloemendaal, moeder wijlen Anna Elisabeth Bergman, getuigen: Hendrik van Erden, zonder beroep, 77 j, Jan Wijnants, tuinder, 36 j, bekenden van Jacobus Doeglas, Hendrik van Moerkerken, hovenier, 58 j, Abraham de Pecker, onderwijzer, 39 j, bekenden van Anna Sophia.

Grootouders des bruidegoms: juiste tijd, plaats onbekend (deze onbekendheid met eigen voorouders, verklaart al de latere mystificatie over de afkomst van de naam Doeglas in deze tak van de familie, men is het spoor hier al bijster).

14-05-1838, Amsterdam, Monsterrol Zeevarenden, Fregat-schip, Prins Frederik der Nederlanden, kapitein Pieter Huidekoper, bestemming Batavia, onder Nederlandsche vlag, bemanning 35 man, Stuurman L.G.C. van der Brugh, 23 j, gage *f* 65,-/maand, onderstuurman N.P. Klein, 24 j, *f* 45,-, derde stuurman C. F. A. Persille, 21 j, *f* 25,- vierde stuurman J.J.C. Noodt, 21 j, *f* 20,-, Doctor, J. Doeglas, 26 j, uit Bloemendaal, *f* 55,-/maand, de bootsman *f* 40,-, de timmerman *f* 50,- de bootsmaat en de ondertimmerman *f* 28,-, de kok *f* 40,-, de hofmeester *f* 26,-, de zeilmaker *f* 25,-, en de stuurmansleerling (van Eghen) ook *f* 20,-. De rest van de bemanning ontvangt *f* 20,- als matroos, een ligtmatroos *f* 6,- – *f* 18,- gulden, afhankelijk

van zijn leeftijd, die varieert van 15 tot 21 jaar, tenslotte is er ook een heuse (scheeps)jongen van 14 jaar die 6 gulden krijgt.

[GAA, Waterschout, Monsterrol, PA. 38, nr. 150, jan – aug. 1838].

Over kapitein Pieter Huidekoper vermeldt J. van Sluys in 'Nederlandse Kapiteins der Koopvaardij, 1800 – 1860', dat hij 21-10-1808 te Harlingen geboren werd. Hij overleed in Amsterdam 25-07-1871. Hij was gezagvoerder van de Prins Frederik van 1838 – 1844 en later nog van 1846 tot 1854. Op de 'maiden voyage', die Jacobus Doeglas meemaakte was hij dus 30 jaar [Scheepvaart Museum, Amsterdam, bibliotheek].

29-05-1838, Amsterdam, Plaatselijke Commissie Geneeskundig Toevoorzicht, Dinsdag Commissie, 29 Mey, 22e Sessie, Douglas, scheepsheelmeester, verzoeken tegen Donderdag den 31 Mey, ten Een uren, ten einde Zijn Ed. te herinneren aan de verplichting, om zijne papieren en den Scheepsmedicijnkist, te laten inspecteren, volgens de wet, present de Heeren Baarslag, voorzitter, Muller, de Roy, Schumer en Albregt [GAA, PA 27, no 164, p. 87].

31-05-1838, Amsterdam, Pl. Cie. Gen. Toev, idem, 31 Mey, 23 Sessie, compareerd de Heer Douglas, Scheepsheelmeester, aan deeze word herinnerd, dat hij ingevolge de Wet, verplicht is zijne scheepskist te laten visiteren, doch geeft ten antwoord, dat de Kapitein dit onnodig achte, waarop het articul der Wet Zijn ED: wordt voorgelezen, waarna hij beloofd te gehoorzamen. Aanwezig Baarslag pres, Albrecht, Muller, Schumer en de Roy [GAA, idem p. 88].

Het fregatschip Prins Frederik der Nederlanden, gebouwd 1837, waarmee Jacobus Doeglas (Va) als scheepsarts de 1e reis naar Indië meemaakte.

Tekening van J. Spin (1861) Historisch Scheepvaart Museum.

Fokkemast: vlag kapitein P. Huidekooper,

Bezaan: eigenaarsvlag C. Harten.

05-06-1838, Amsterdam, idem, 24 Sessie, den 5 Junij. Het lid de Roy geeft kennis dat hij tot heden geene uitnodiging had gekreegen om de Medicijnkist aan boord van het Schip Prins Frederik der Nederlanden te inspecteeren.

Aanwezig H.W. van Rossem pres, Albregts, Müller, Schumer en de Roy [GAA, PA 27, nr. 164, p. 88]

Na deze datum geen verdere vermelding van Jacobus Doeglas of de Prins Frederik der Nederlanden, in de notulen van deze commissie, ook in deel 165, over de periode 1847 – 1860, met alf. index. geen Doeglas.

13-06-1838, Nieuwe Diep, vertrek van de Prins Frederik der Nederlanden, naar Batavia, 4 officieren aan boord, de reis zal 125 dagen duren, aankomst 16-10-1838 (in Batavia).

Er zijn geen troepen aan boord, wel 2 officieren [M. P. Bossenberch, ru Leiden, Subfaculteit Geschiedenis, 'Van Holland naar Indië', Addendum B Bataafse Leeuw, 1986, ISBN 90-6707-088-2].

07-02-1839, Bloemendaal, geboorte acte, aangifte door Joost van den Wissel Tobiaszoon, verloskundige, 40 j, van Jacobus Doeglas, uit Anna Sophia Bötger, kind *Anna Elisabeth*, de vader van beroep scheepsdoctor en in die betrekking op reis naar de Oostindien, getuigen Jan Gottfried Bötger, 56 j, winkelier, Gerrit Voorthuizen veldwachter, 55 j [GAH, BS. Bloemendaal, geb. 1839].

Hij is dus kennelijk zonder inspectie van de medicijnkist vertrokken. Met verblijf in Batavia en de reis naar huis van 2 x 3 a 4

maanden kan het schip nog niet terug zijn. Latere reizen doet het schip er resp. 103 en 113 dagen over. Het record voor een zeilschip voor de route rond de Kaap de Goede Hoop naar Batavia, was in die tijd volgens Bossenberch, 90 dagen. In de jaren 60 en 70 worden er met de zg. 'clippers' tijden gemaakt van 70 dagen. 08-12-1842, Amsterdam, geboorte acte, aangifte door Jacobus Doeglas, van beroep barbier, 30 j, Nieuwe Brugsteeg, kanton 1, no. 5, geboren uit Anna Sophia Bötger, *Casper Johannes Jacobus*, getuigen Dirk Keijser, geen beroep, 60 (?) j, Hans Christiaan Petersen, beroep (onleesbaar), ?j. [GAA, BS. geboorten 1842].

Deze Hans Christian Pedersen is het eerste contact van de oudere familietak met Scandinavie. Hij komt later nog voor als getuige bij het huwelijk van deze zelfde zoon met Auguste Oelrichs, die afkomstig was uit Helgoland.

Hieruit blijkt dat Jacobus enkele jaren na zijn terugkeer uit Indië, het chirurgijnsvak heeft op gegeven en barbier is geworden in Amsterdam. Omstreeks deze tijd wordt het wellicht toenemend moeilijk voor chirurgijns met een beperkte opeiding, om de concurrentie met de universitaire medici vol te houden. Jacobus was waarschijnlijk uitsluitend opgeleid in de praktijk van zijn vader en had op zijn best examen afgelegd als scheepsheelmeeester. Zelfs daarvan is echter geen bewijs te vinden.

20-12-1849, Amsterdam, acte van overlijden, overleden Jacobus Doeglas, scheepsdoctor, Blaauwburgwal, kanton 3, no. 16, oud 37 j, geboren te Oude Sluis in de Zijpe, gehuwd met Anna Sophia Borger (?) [GAA, BS. overlijden 1849]. (geen fotocopie)

12-1849, Amsterdam, memorie van successie: Anna Sophia Bötger, naaister, weduwe, moeder en voogdes van Caspar

Johannes Jacobus Doeglas en Anna Elisabeth Doeglas, wonend Blaauwburgwal boven no. 16, ab intestate overleden, echtgenoot Jacobus Doeglas, geen vaste goederen, nalatenschap naar minderjarige kinderen, get. A.S.C.(?) Bötger, wed. J. Doeglas [RANH, mem. van succ. kantoor Amsterdam, 1818 – 1900, no. 385, dec. 1849].

Maw. de erfenis van Caspar Doeglas, de chirurgijn, oa bestaand uit huizen en grond in Bloemendaal, zijn verdwenen, Jacobus heeft te kort geleefd om een eigen vermogen op te bouwen.

Jacobus heeft in de traditie van deze familietak, de bijnaam van de 'zeerover', mededeling van Mevr. Aaltje van Putten-Doeglas, de Bilt.

1861, Amsterdam, Rijksmuseum 'Nederlands Scheepvaartmuseum', in het prentenkabinet bevindt zich een aquarel van ongeveer 40 x 70 cm, gesigneerd, gedateerd r. o.

J. Spin, 1861, voorstellende een naar rechts zeilend 3 mast fregat met volle zeilen, rechts vergezeld van een loodskotter met 'den Helder' in het zeil.

Het schip voert aan de fokkemast: de kapiteinsvlag van de kapiteins vereniging 'Zeemanshoop'. De vlag is rood met wit nummer (38, of 380?) en een wit anker in de bovenhals. Aan de grote mast hangt een driehoekige rood wit blauwe wimpel met op de wittebaan 'Prins Frederik der Nederlanden'. Tenslotte hangt aan de bezaan een witte vlag met rode smalle bovenbaan en een blauwe smalle onderbaan, in het wit met gouden letters 'Gs H' (gebroeders Hartsen, de reders).

Langs de stuurboordzijde van het schip bevinden zich wat er uit ziet als 5 kanonnen, korte grijze loopjes met goud in de monding. Waarschijnlijk zg. 'bangmakers' ofwel nepkanonnen om zeerovers af te schrikken.

Het schip vertoont een volkomen vlak dek, zonder enige verhoging van het achterschip voor brug of kampagne.

Het heeft over de gehele lengte een wat bolle romp, zonder de concave vorm van voor en achterschip zoals bij de latere clippers. Het is geheel ra-getuigd.

Onder het schip bevindt zich in de golven, met gouden letters de tekst 'Prins Frederik der Nederlanden'.

Volgens het manuscriptboek J. van Sluys, Nederlandse Koopvaardij schepen 1800 – 1860, werd de Prins Frederik der Nederlanden gebouwd in 1838 op de werf de Nachtegaal in Amsterdam. Deze werf, gelegen aan de Grote Bickersstraat op Bickers eiland, was eigendom van de familie Meursing [Scheepvaart Museum, bibliotheek].

In van Sluys, Nederlandsche Koopvaardij schepen, 1800 – 1860 vinden we nog dat het schip in 1856 geveild werd te Amsterdam voor f 25.000. - en dat het sinds die tijd voer voor rekening van rederij F. Haverkamp, onder kapitein C.C. de Wit.

In Verhandelingen en Berigten betreffende het Zeewezen, de Zeevaartkunde, de Hydrographie en de Kolonien (afgekort 'het Zeewezen'), redactie Jacob Swart, Amsterdam, voor het jaar 1862, lezen we op een lijst van in dat jaar uit de vaart genomen schepen (het zijn er zeker een 40 tal), dat de Prins Frederik der Nederlanden, kapitein C.C. de Wit, liggende zonder lading in Soerabaya, een driemaster gebouwd in 1838, afgekeurd is en verkocht is voor f 21.500. -

13-06-1878, Amsterdam, acte van overlijden, 14-06-1878, Spuistraat, kanton 3, no. 246, Anna Sophia Butger, eig. Bötger, beroep geen, 66 j, geboren te Zierikzee, weduwe van Jacobus Doeglas [GAA, BS. overlijden, 1878 4 77].

Van Norde, (Doeglas), Leendert,
geboren Amsterdam 05-11-1827,
loodgieter,
overleden Haarlem, 31-05-1904.

08-II-1827, Amsterdam, ingeschreven de geboorte van Leendert Doeglas, (naam vader niet ingevuld) zoon van Maria *Doeglas*, 22 j, wonende Reguliersdwarstraat 4, kanton 3, getuigen Weggert Landzaat, 38 j, kruyer, Jannes de Vriesstr, Dirk van Ogten, 23 j, Plantage, volgens verzoek gedaan door Euphemia Matthysen, vroedvrouw, Nes 65, door de vroedvrouw en getuigen getekend.
 in de marge: macht. arrond. rechtbank alhier dd. 13-01-1851, Leendert Doeglas zoon van Maria Doeglas veranderd in Leendert zoon van Maria Anna van Norde, zie bijvoegsel fol. 9, Amsterdam, 06-02-1851 [GAA, BS. geboorten 1827]. Kennelijk had Maria Anna van Norde al een relatie met Dirk Doeglas in 1827, met wie zij trouwde op 06-10-1830 na het overlijden van de eerste echtgenote van Dirk Doeglas Catharina Bruuns op 21-07-1830. Bij de aangifte van haar onwettige zoon, geeft ze zichzelf ten onrechte uit voor Maria Doeglas. Mogelijk in een poging Leendert alvast te legitimeren. Het effect is averechts. Dirk echt het kind niet na hun huwelijk. Leendert herstelt de juridische fout nadat Dirk Doeglas en Maria van Norde overleden zijn en kiest voor de naam van Norde. Dit terwijl hij het volste recht had gehad op legitimatie en de naam Doeglas. Mogelijk is zijn keus mede bepaald doordat hij opgroeide in het gezin van de ouders van Maria van Norde die kinderen hadden van zijn leeftijd. Hij zal zich een van Norde gevoeld hebben. Leendert heeft zelf 10 (van Norde) kinderen gekregen. Al dit nageslacht bestaat dus eigenlijk uit volbloed Doeglansen en had zo kunnen heten indien de juiste procedures gevolgd waren. Namelijk het echten van Leendert door Dirk Doeglas na het overlijden van Catharina Bruuns.

Overigens schijnt het in Amsterdam gebruik te zijn geweest onwettige kinderen aan te geven onder de naam van de vader. Omstreeks 1840 kwam er een einde aan [zie S. A. C. Dudok van Heel. Het buiten-echtlijk kind of de blinde vlek bij de genealoog. In: Uw Amsterdam. Jubileumboek 40 jarig bestaan Ned. Geneal. Ver. 1987]
 07-02-1851, Amsterdam, bijvoegsel uit register burg. stand gem. Amsterdam, Leendert van Norde, smid, Kampersteeg, Haarlem, zoon van Maria Anna van Norde, die 06-10-1831 huwde met Dirk Doeglas, dat hij bij geboorte abusievelijk is ingeschreven als zoon van Maria Doeglas, moeder en Dirk Doeglas inmiddels overleden, wenst mistelling verbeterd tot zoon van Maria Anna van Norde zonder meer. [GAA, bijv. BS. pag. 9-10].
 24-05-1854, Haarlem, trouwen, Leendert van Norde, 26 j, smid, Kampersteeg, natuurlijke doch niet erkende zoon van Maria Anna van Norde, en Charlotte Brinkman, 22 j, wonend Waaigat, dr. van Gerardus Brinkman, mandemaker en Cornelia Paulina Pelgrim, getuigen Dirk Doeglas, steenhouwer, Spaarnwouderstraat, broeder, Hendrik van Norde, 47j, oom, etc. [GAH, BS. huwel. 1854].

Kinderen uit dit huwelijk:

16-06-1854, (1) Haarlem, geboren *Cornelia Paulina*, dr. van Leendert van Norde, smidsknecht, Ceciliasteeg, getuige G. Brinkman, 62 j, mandemaker, E. Brinkman, 33 j, mandemaker.
 02-08-1855, (2) Haarlem, *Jacobus*, zoon van L. v. Norde, smidsknecht, Lange St. Annastraat, getuige G. Brinkman, mandemaker, J. du Buy, huisschilder.
 02-03-1857, (3) Haarlem, *Hendrika Maria*, dochter van L. van Norde, smidsknecht, L. St. Annastr., getuige A. Jansen, smidsknecht, H. M. Vester, smidsknecht.
 05-05-1858, Haarlem, trouwen Dirk Doeglas en Anna Louisa Homburg, getuige oa. L. van Norde 'haere broeder' (moet dus zijn 'zijn' broer) [GAH, BS. trouwen 1858].
 04-10-1858, (4) Haarlem, *Hendrika Maria*, dochter van L. van Norde, smid, L. St. Annastr, get. Hendrik Maarten George Homburg (sic), 27 j, smid, W. Buurman (een zwager van Dirk Doeglas, peetvader?).
 27-06-1860, (5) Haarlem, *Geertruida*, dochter van L. van Norde, smid, Gortesteeg, getuige Hendrik van Homburg, 25 j (wie?) smid, Daniel van Amstel.
 21-06-1864, (6) Haarlem, *Geertruida*, dr. van L. van Norde, smid, Gortesteeg, get. H. M. Vester, Hendrik Maarten George Homborgh, smid, 33 j.
 26-12-1866, (7) Haarlem, *Dirk*, zn. L. van. Norde, smid, Gortesteeg, get. Dirk van Norde, 50 j, landbouwer, v. Zwanenburg.
 09-09-1869, (8) Haarlem, *Gerardus*, zn. L. v. Norde, smid, Gortesteeg, get. R. v. Lueneburg, smid, P. vd. Werff, smid.

**Doeglas, Dirk,
Amsterdam, 13-04-1831,
steenhouwer,
overleden Haarlem, 11-07-1883.**

19-10-1872, (9) Haarlem, *Jacobus*, zn. L. v. Norde, smid, Gortesteeg, get. H. M. Vesten, smid, P. vd. Werff, smid. 19-06-1878, (10), Haarlem, *Leendert*, zn. v. L. v. Norde, 51 j, smid, Gortesteeg, get. J. Baruch, smid, G. vd. Kodde, smid. (Leendert tekent L. van Node, borrel teveel op of wordt hij oud?).

31-05-1904, Haarlem, overleden, Leendert van Norde, oud 76 j, smid, Hazepoterslaan 24, gewoond hebbende Asterstraat 7, echtgenoot van Charlotte Brinkman, zoon v. Maria Anna van Norde overl. [GAH, BS. overl. 1904, p. 89, nr 525].

02-03-1905, Haarlem, overleden, Charlotte Brinkman, Janstraat 36, wed. L. v. Norde, dochter Gerardus Brinkman [GAH, BS. overl. 1905, p. 38, nr 220].

13-04-1831, Haarlem, acte van geboorte dd. 14-04-1831, Dirk zoon van Dirk Doeglas en Maria Johanna van Norde, Koudenhoorn 433, get. Dirk van Norde, 50 j. timmerman [GAH, BS geboorten 1831].

28-12-1834, Landsmeer, acte van overlijden moeder Maria van Norde [Streekarchief Waterland, Purmerend, BS overlijden 1834].

22-04-1835, Amsterdam, grootmoeder Maria Spruyt, Kerkstraat 450, geeft notarieel consent aan vader Dirk Doeglas, buiten beroep, voor huwelijk met Elisabeth de Waal, Kerkstraat 44I, Dirk te haren huize woonachtig. (hieruit waarschijnlijk, dat Dirk met zijn twee kinderen na het overlijden van Maria van Norde uit Landsmeer naar Amsterdam verhuisd is).

06-05-1835, Amsterdam, Dirk Doeglas woont Slepersteeg Amsterdam, huwt Catharina Elisabeth de Waal, 40 j, woont Kerkstraat [GAH, BS trouwen 1835; RANH, huwelijksbe bijlagen].

1839, Haarlem, archief volkstelling Haarlem, geen enkele Doeglas woont in Haarlem. (dus Dirk jr. en zus nog niet terug in Haarlem).

27-05-1844, Amsterdam, acte van overlijden Cath. Elis. de Waal, in het huis Kerkstraat 44I, 50 j, gehuwd met Dirk Doeglas [GAA, BS. overlijden 1844]. Mogelijk is Dirk met zijn twee kinderen aldaar bij Elisabeth de Waal ingetrokken.

31-01-1847, Haarlem, overlijden van vader Dirk Doeglas sr, oud 69 j, Kinderhuisstraat 433 (ws. Diaconiehuis). [GAH, BS. overlijden 1847].

1849, Haarlem, Archief Volkstelling 1849, wijk 3, Geref.

Weeshuis, Gr. Heiligland, p. 425: Dirk Doeglas, geb. 1831, p. 427: Maria Hendrika Doeglas, geb 1833, p. 428: Adriana Wilhelmina Doeglas (=Douglas, dochter van Isaac Douglas, bloemist en Maria Kroes, geen familie). [GAH, (gebonden) volkstelling boek 1849, later voortgezet als register burgerlijke stand. Het boek is gerangschikt per straat en vermeldt chronologisch de bewoners van elk huis].

De kinderen zitten dus in het weeshuis sinds de dood van hun vader in 1847 of al na de dood van hun stiefmoeder 27-05-1844.

Brief GAH dd. 23-12-1988 vermeldt dat Dirk en Maria Hendrika Doeglas niet in het Burgerweeshuis zijn opgenomen in de periode 1775 – 1847 [inv. nr. 151-5]. Misschien is er nog een ander geref. weeshuis? De volkstelling 1849 vermeldt dat ze in het weeshuis zitten op het Gr. Heiligland, dit is nu het Frans Halsmuseum, was toen het (Burger?) weeshuis. (Uitzoeken.)

05-05-1858, Haarlem, huwelijk Dirk Doeglas, steenhouwer, met Anna Louisa Homborg, 22 j, dienstbode, dr. van Willem Frederik Homborg, ambtenaar en Maria van Dantzig, get. Leendert van Norde, 30 j, smidsknecht, hare broeder (onjuist, het is zijn broeder), Anthonie Boeree, 26 j, kamerbanger, Hendrik Maarten George Homborg, 27 j, smidsknecht (eerste optreden van deze combinatie van voornamen in familie) [GAH, BS. trouwen 1858].

17-04-1858, Haarlem, Certificaat Nationale Militie, Prov. Noord Holland, Dirk Doeglas, steenhouwer, uitgeloot, lengte 01-66, gelaat ovaal, voorh. rond, ogen blauw, kin rond, haar bruin [RANH, Huw. bijlagen].

02-08-1859, Haarlem, overlijden, 01-08-1859, baby Willem

Haarlem, Grote Markt. Monument Laurens Janszoon Coster. Voetstuk uitgevoerd door Dirk Doeglas in 1856.
Bij verplaatsing monument loden koker gevonden met document waarop dit vermeld staat + stenen pijpjes.

Frederik Doeglas, 25 dagen, geboren Haarlem, 08-07-1859 zoon van Dirk Doeglas, Turfmarkt, wk. 2, no. 128 [GAH, bs. overlijden 1859, f. 93v].
(Nog 9 andere kinderen van dit echtpaar in de periode 1861 – 1881, geboorte actes copieren, om indruk te krijgen over woonadressen en aard van de getuigen.)
1879/1880, adresboek Haarlem: Doeglas, D., Burgwal 97.
1881/1882, idem, Doeglas, D, stucadoor, Anthoniestraat 21.
11-07-1883, Haarlem, bs overlijden, Dirk Doeglas, St. Anthoniestraat 21, [GAH] (geen copie gemaakt).
26-01-1884, Haarlem, Memorie van Successie, notaris G.L. Merens, wettige voogdes Anna Louisa Homborg, de steenhouwers affaire uitoefenende, 7 minderjarige kinderen, geen testament, elk voor 1/7 erfgenaam (l. moeder krijgt niets), nalatenschap: huis en schuur St. Anthoniestraat, 4500 gld, huisraad, inventaris, steenhouwersgereedschap, f 850,-, vorderingen affaire f 800,-, totaal f 6170,- schulden: hypotheek f 3750,-, schuld f 700,- lening oudste zoon Dirk f 500,-, schulden aan steenhandelaren f 500,-, kleermaker, pakhuishuur, totaal schulden f 5853,42. [RANH, Memorie van Successie 1883].
Zij blijft achter met 7 minderjarige kinderen en een schuld van 6000 gulden, bittere armoede dus. De oplossing was voortzetting van de steenhouwerszaak en huwelijk met een andere steenhouwer.
1884/1885, adresboek Haarlem, Doeglas, D, mr. steenhouwer, Anthoniestraat 21.
17-7-1888, Haarlem, overlijden Anna Louisa Homborg, aan de gevolgen van een vleesgezwel [GAH, brief 23-12-1988, familiearchief]

04-10-1888, Haarlem, opname in Burgerweeshuis van 1. Albertus, geb. 17-11-1872, 2. Jacobus Johannes, geb. 17-08-1878 en 3. Jansje, geb. 01-06-1881. Ze verlieten alle drie het weeshuis met complete uitzet. Albert 04-01-1894, Ko 01-05-1899 en Jansje 01-05-1901.
Ze werden opgenomen omdat hun beide ouders overleden waren, de vader aan maagkanker [GAH, Register opgenomen kinderen Burgerweeshuis, 1847 – 1918, inv. nr. 151-6, folio 79, brief GA, 23-12-1988].

0606

Doeglas, Maria Hendrika,
geboren Landsmeer 27-03-1833,
naaister,
overleden Haarlem, 28-12-1913.

27-03-1834, Landsmeer, geboren te Landsmeer, Maria Hendrika, dochter van Dirk Doeglas en Maria van Norde echtelieden, wonende te Landsmeer, get. Rijk de Waal, arbeider, Maarten Heins, boerebedrijf [Streekarchief Waterland, Purmerend, bs. geboorten 1833, p. 4, nr. 12].
28-12-1834, Landsmeer, overleden, Maria van Norde, oud 27 jaar, huisvrouw van Dirk Doeglas [Streekarchief Waterland, Purmerend, bs. overl. 1834, no 29].
31-01-1847, Haarlem, overleden Dirk Doeglas, 69 j, Kinderhuisstraat 433, wk 5, weduwnaar Maria van Norde [GAH, bs. overl. 1847]
1849, Haarlem, register volkstelling Haarlem 1849, wijk 3, Geref. Weeshuis Groot Heiligland, Maria Hendrika Doeglas, samen met broer Dirk Doeglas en niet verwante Adriana Wilhelmina Doe(u)glas.
[GAH, reg. volkstelling 1849].
12-09-1855, Haarlem, trouwen, Antonie Boeree, 24 j, geboren alhier (Haarlem, 29-05-1831) kamerbehangen, zoon van Jan Boeree, kamerbehangen en Maria van Maas, en Maria Hendrika Doeglas, 22 j, geb. Landsmeer en Watergang, naaister, wonende in de Nieuwekampersteeg, dochter van Dirk Doeglas en Maria van Norde, beide overleden, getuige Jan Boeree, 35 j, schoenmaker, Hendrik Boeree, 32 j, winkelknecht, Jan Plas, 44 j., timmerman, Purmerend, bekende vd. bruid, getekend A. Boeree, M.H. Doeglas (keurig schrift), alleen Dirk van Norde kan niet schrijven [GAH, bs. trouwen, 1855, nr. 163].
28-12-1913, Haarlem, overleden [CBG, Kwartierstatenboek 75 jarig bestaan Kon. Ned. Ver. Gesl. Wapenkunde, den Haag 1978, p. 281, kwartierstaat Boeree-Wentholt].

Doeglas, Hendrika Alida,
geboren Landsmeer 16-12-1834,
overleden Landsmeer, 18-12-1834.

16-12-1834, Landsmeer, geboren dochter van Dirk Doeglas, zonder beroep, 57 j, en Maria van Norde, *vroedvrouw*, 28 j, echtelieden, getuige Johan Herman Bierbrauer, 35 j, heelmeester, Jacob Keyzer, 63 j, winkelier [Streekarchief Waterland, Purmerend, bs. geboorten 1834, nr. 34] (1. Bierbrauer geeft gelijktijdig een eigen kind aan, waarbij Dirk Doeglas getuige is. 2. enige vermelding Maria van Norde als vroedvrouw, zou dat de bron van inkomsten geweest zijn van het echtpaar?). 18-12-1834, Landsmeer, overleden, oud 3 dagen, Hendrika Alida Doeglas. [idem, op dezelfde pagina overlijden moeder Maria van Norde, 28 december 1834].

Doeglas, Anna Elisabeth,
geboren Bloemendaal, 08-02-1839,
overleden Kampen, 04-08-1882.

07-02-1839, Bloemendaal, aangifte op 08-02-1839, geboorte, door verloskundige Joost van den Wissel Tobiaszoon, 40 j, kind Anna Elisabeth, v. Jacobus Doeglas, scheepsdokter op reis naar de Oostindien, m. Anna Sophia Bötger, get. Jan Gottfried Botger, winkelier, 56 j, Gerrit van Voorthuizen, veldwagter, 55 j [RANH, bs. geboorten Haarlem, 1839].

20-12-1849, Amsterdam, uit de memorie van successie overlijden vader Jacobus Doeglas, blijken er 2 kinderen als erfgenaam te zijn waaronder Anna Elisabeth Doeglas, wonend Blaauwburgwal boven no. 16 [RANH, mem. v. succ, kantoor Amsterdam, no 385, december 1849].

10-02-1864, Amsterdam, bs. huwelijk, Arend Jan van der Weerd, sergeant majoor, (geb. te Kampen 6 8 1839, overl. den Haag 18-11-1905) wonend den Helder, 24 j, zoon van Jan van der Weerd, horlogemaker, te Kampen en Margje Bartels, overleden en Anna Elisabeth Doeglas, zonder beroep, geboren te Bloemendaal, dochter van Jacobus Doeglas en Anna Sophia Bötger, huisbewaardster, getuigen: Hendrik van Riessen, zonder beroep, 45 j, Gottfried Johannes Böttger, brievenaarder, 40 j, beiden ooms echtgenote, te Bloemendaal, Jan Pieter Georg de Vries, kantoorbediende, 39 j, Martinus Riegen, winkelier, 34 j, wonend alhier [GAA, BS, huwelijken, 1864-01-93v].

04-08-1882, Kampen, aangifte overlijden, 04-08-1882, Anna Elisabeth Doeglas, 43 j, zonder beroep, geb. Bloemendaal, wonend Kampen, echtgenote van Arend Jan van der Weerd, d. van Jacobus Doeglas en Annetje Böttger, beide overleden, zij overleden te Kampen, Bolwerk, wijk 1, no. 570 [GAK, BS, overlijden, 1882, no. 359].

Doeglas, Casper Johannes Jacobus,
geboren Amsterdam 08-12-1842,
bronswerker,
overleden Amsterdam, 26-02-1877.

08-12-1842, Amsterdam, aangifte geboorte, 09-12-42, Casper Johannes Jacobus, v. Jacobus Doeglas, barbier, Nieuwe Brugsteeg, kanton 1, no. 5, m. Anna Sophia Bötger, getuigen Dirk Keyzer, geen beroep, 60 (?), Hans Christiaan Petersen, beroep?, . . j, [GAA, BS, geboorten, 1842].

1849, december, Amsterdam, memorie van successie, overlijden (vader) Jacobus Doeglas, Anna Sophia Bötger, naaister, weduwe, voogdes over 2 kinderen, Anna Elisabeth en Casper Johannes Jacobus, wonen Blaauwburgwal boven no. 16 [RANH, mem. van succ, kantoor Amsterdam, no. 385].

21-07-1870, Amsterdam, huwelijk, Casper Johannes Jacobus Doeglas, bronswerker, 26 j, wonend alhier, zoon van Jacobus Doeglas overl, en Anna Sophia Bötger zonder beroep, wonend alhier en Auguste Oelrichs, zonder beroep, geboren te Helgoland, wonend alhier, 26 j, d. van Peter Andreas Oelrichs en Elisabeth Nickels beide overleden, getuigen Hendrik van Riessen, z. beroep, 50 j, Godfried Johannes Böttger, brievenaarder, 46 j, oom echtgenote, Bloemendaal, Willem Gerrit Knap, koopman, 26 j, Jan Pieter George de Vries, kantoorbediende, 46 j. wonend alhier. Getekend C. Doeglas, wed. J. Douglas Butger, G.F.J. Böttger [GAA, BS, huwelijken, 1870].

21-07-1870, Haarlem, huwelijks bijlagen:

- extract doop register Auguste Oelrich, geboren Helgoland, 07-04-1844, gedoopt Luthers, 7-7-1844, getuigen: ouders en Eliza Barends, geb. Oelrichs, in Batavia, in haar naam trad op Maamke Nickels. Getekend V. Petersen, pastor. Het stuk draagt het opschrift Helgoland, het wapen van het Engelse koningshuis en V(ictoria) R(egina),

**Doeglas, Willem Frederik,
geboren Haarlem 08-07-1859,
overleden Haarlem 02-08-1859.**

ondertekening J. Hindmarsh, Lt. Governor, 26-11-1850.
• ouders Auguste: Peter Andresen Oelrichs weduwnaar van Cornelia Velker, overleden Amsterdam 18-06-1869, trouwde Kampen 22-11-1838, Elisabeth Nickels, overleden Helgoland 11-08-1848, get. P. Petersen, pastor, extract huw. acten Kampen, 1851.
[RANH, huw. bijlagen Amsterdam, 1870, deel 7, no. 50].
18-03-1874, Amsterdam, geboren, vader: Casper Johannes Jacobus Doeglas, bronswerker, 38 j, Wolvenstraat, buurt KK, nr. 218, uit Auguste Oelrichs, zoon Pieter Antonie Doeglas, getuigen: Arend Jan van der Weerd, (ws. oom van het kind, de zus van vader Casper Johannes Jacobus D., heet Anna Elisabeth en is gehuwd met Arend Jan van der Weerd) bediende, 34 j, Baangracht, 00, 275, Jan de Vries, 47 j, kantoorbediende, Runstraat, HH, 414 [GAA, BS, geboorten, 1874].
24-02-1877, Amsterdam, acte overlijden, 26-02-1877, Spuistraat, kanton 3, 246, Casper Johannes Jacobus, bronswerker, 34 j, echtgenoot van Auguste Oelrichs, zoon van Jacobus Doeglas overleden en Anna Sophia Catharina Böttger [GAA, BS, overlijden, 1877-02-21v].
1877, memories van successie over aantal jaren rond 1877 ontbreken in RANH.
03-04-1877, Amsterdam, acte van overlijden, Spuistraat, kanton 3, 246, Johannes Jacobus Doeglas, oud 5 weken, zoon van Casper Johannes Jacobus Doeglas en Auguste Oelrichs [GAA, BS, overlijden, 1877-04-2].

08-07-1859, Haarlem, geboren als eerste kind van Dirk Doeglas en Anna Louisa Homborg [GAH, geen copie].
02-08-1859, Haarlem, aangifte van overlijden, 2 aansprekers, op 01-08-1859, Turfmarkt wk. 2, nr. 128, overleden Willem Frederik Doeglas, oud 25 dagen, zoon van Dirk Doeglas, steenhouwer en Anna Louisa Homborg [GAH, BS, overlijden, 1859].

**Doeglas, Dirk
geboren Haarlem 23-03-1861,
steenhouwer,
overleden Haarlem 15-03-1944.**

23-03-1861, Haarlem, geboren Dirk zoon van Dirk Doeglas en Anna Louisa Homborg [GAH, BS, geboorten 1861, geen copie].
1891, Haarlem, adresboek: Doeglas, D. steenhouwer, Gasthuisstraat 9 [GAH].
1895, Haarlem, adresboek: Doeglas, D. steenhouwer, samen met W. F. Doeglas, architect, Grote Houtstraat 109 [GAH].
10-12-1896, advertentie: Dirk Doeglas en Margaretha Mossenkoff ondertrouwd, geen receptie [CBG, faire parts, Doeglas].
24-12-1896, Haarlem, huwelijk, Dirk Doeglas (Houtstraat 109) 35 j, steenhouwer, en Hendrika Mossinkoff, (Margarethastraat 36) 28 j, geb. alhier, zonder beroep, wonende alhier (dochter van Hendricus Mossinkoff, timmerman, Reinwardtstraat 52, te Amsterdam en Margaretha de Klerk overleden), getuigen Willem Frederik Doeglas, 33 j, architect, alhier, Hendrik Doeglas, 31 j, ambtenaar te Delft, broeders bruidegom en Antonie Boeree, 33 j, meubelmaker, neef bruidegom en Daniel van Zalen, 48 j, spekslager, bekende van bruidegom en bruid, beide alhier [GAH, BS, trouwen 1896, RANH, huwelijkse bijlagen Haarlem].
1897, Haarlem, adresboek, Doeglas, D, steenhouwer, Spaarne 45.
09-06-1900, Haarlem, advertentie, dank aan Dr. Th.H. van de Velde en zusters Diaconessenhuis, bij de ernstige bevalling, D. Doeglas [CBG, faire parts, Doeglas].
1904/5, Haarlem, adresboek, Doeglas, D. mr. steenhouwer, samen met J.J. Doeglas, kantoorbediende, Bakenssergracht 8, rood.

Haarlem, Groepsportret kinderen
 Dirk Doeglas (1831-1883) en
 Anna Louise Homburg (1835-1888).
 Kennelijk na de dood van de moeder,
 dus na 1888, gemaakt.
 Het zijn van links naar rechts:
 Anna Maria (0707);
 Hendrik (VIb, 0706);
 Dirk (0704);
 Jansje (Jo), zittend op zuil (0712);
 Willem Frederik (0705);
 Albert (0709);
 Jacobus Johannes (Ko), zittend (VIc,
 0711)

1905/6, idem.
 17-03-1941, Haarlem, woont Bloemhofstr. 29 zw.
 05-12-1941, Haarlem, uitreiking persoonsbewijs, nr. PB
 022097.
 31-03-1942, Haarlem, overlijden Hendrika Mossinkoff.
 02-06-1942, Haarlem, Ripperdakade 31-33 (bejaarden of ver-
 pleeghuis?)
 15-03-1944, Haarlem, overleden [CBG. uittreksel
 bevolkings-register, persoonskaart].
 18-03-1944, Haarlem, begraven Alg. Begraafplaats, Klever-
 laan [Faire part, familie archief Doeglas].
 25-07-1989, gesprek met Joost Zwart, Zandvoort. Om-
 streeks de eeuwwisseling veranderde de bouwstijl. Er wer-
 den geen sousterrains meer gebouwd. Daardoor nam de
 behoefte aan steenhouderswerk met 3/4 af (trappen, bor-
 dessen). Dirk heeft het daardoor moeilijk gekregen. Zijn
 broer WFD steunde hem. Dirk woonde samen met twee
 zussen Mossinkoff.

**Doeglas, Willem Frederik,
Haarlem 30-03-1863,
architect,
Heemstede, 11-05-1923.**

30-03-1863, Haarlem, geboren, zoon van Dirk Doeglas, steenhouwer en Anna Louisa Homborg [GAH, BS. geboorten 1863, geen copie].
omstreeks 1883, bouw van het blok van vier herenhuizen Kleine Houtweg, 127-133, volgens monumentenzorg een ontwerp van D.E.L van den Arend, de leermeester van WFD. Gebouwd in 1883. WFD heeft er waarschijnlijk aan meegewerkt.
1891, Algemeen adresboek van Haarlem: Doeglas, D. steenhouwer (broer van WFD), Doeglas W. opzichter (dat is hemzelf), Gasthuisstraat 9.
1895, idem, Doeglas, D. steenhouwer, Doeglas, W.F. architect, Grote Houtstraat 109.
04-03-1896, vergunning gemeente tot verbouwing Synagoge Lange Begijnestraat 11/ Wijde Appelaarsteeg [kad. Sectie D 5644 res.)
door architect WFD.
31-03-1896, Haarlem, verloofd, Anna Sophia Christina van Zalen en Willem Frederik Doeglas [CBG, faire parts Doeglas].
12-11-1896, Haarlem, ondertrouwd, idem, geen receptie [CBG, faire parts Doeglas].
26-11-1896, Haarlem, huwelijk Willem Frederik Doeglas, 33 j, geboren alhier, architect, en Anna Sophia Christina van Zalen, 19 j, geboren alhier, (geb. Haarlem, 20-11-1877), dr. van Daniel van Zalen, spekslager en Christina Elisabeth Schilling, zonder beroep, beide wonend alhier, getuigen: Dirk Doeglas, 35 j, steenhouwer, Hendrik Doeglas, 31 j, ambtenaar wonende te Delft, broeders bruidegom, Eduard Ferdinand Hartman, 50 j, kastelein, Martinus

Doodeheefver, 30 j, agent bierbrouwerij, aangehuwde neven bruid [GAH, BS. huwelijken 1896].
Anna Sophia Christina van Zalen huwt 2e, Haren, 05-11-1929, Benedictus Henricus Mekel, geb. Winssum, 27-02-1873, deze overlijdt zelf Groningen, 12-12-1939, A. S. C. van Zalen overlijdt Groningen 04-02-1944.
Bij zijn huwelijk schenkt WFD zijn echtgenote een blokje van drie boven- en benedenhuizen in de Kamperstraat, hoek Kampersingel (vanaf de hoek links) door hem gebouwd in de volgende jaren, nr. 1 en volgende. Ze werden vooral bewoond door spoorwegpersoneel dat er volgens Zwart erg dol op was, en ze van generatie op generatie aan elkaar doorverhuurde.
1897, Alg. adresboek Haarlem: Doeglas, D. Spaarne, Doeglas W.F. architect en agent 'The Imperial Assurance Company Limited', Kleine Houtstraat 53.
1898, Alg. adresboek Haarlem: Doeglas, W. F. architect, zonder adres.
23-03-1898, Haarlem, bouwvergunning pakhuis, winkelhuis, woonhuis, 3 bovenwoningen Kamperstraat.
28-09-1898, Haarlem, bouwvergunning, nog 3 andere boven en benedenwoningen Kamperstraat.
12-02-1899, Groningen, dochter, Christina Wilhelmina Daniëlla (Tine) [CBG, faire parts Doeglas, en GAH, BS. 1899, geen copie].
1902, bouw Ged. Oude Gracht 123a/hoek Kleine Houtstraat 66, voor bakker den Dood.
1904/5, Alg. adresboek Haarlem: Doeglas, D. mr. steenhouwer, Bakenessergracht 81 rood, Doeglas, J.J. in assurantiën (nog een broer van WFD), Duivenvoordestraat 83,

Doeglas, W.F. architect, Gedempte Oude Gracht 84.
1905/6, Alg. adresboek Haarlem: Doeglas, W. F., architect, Ged. Oude Gracht 84.
1907, bouw Ged. Oude Gracht/hoek Spaarne (112/114) voor bottelarij Baggerman.
1908, bouw Ged. Oude Gracht 107 /hoek Schachelstraat, voor aardappelhandel van Deursen.
07-03-1909, aankoop Gedempte Oude Gracht 84, Haarlem, kadaster nr. D 7191, voor f 16.000 (titel van aankomst eigenaar dl. 736, nr. 26).
19-10-1909, Haarlem, bouwvergunning vier woonhuizen van der Vinnestraat.
19-01-1911, bouwvergunning 4 woonhuizen Verspronckweg, Haarlem.
1915, bouw eigen woonhuis Heerenweg 170, Heemstede, (huidige Wagenweg 49, Haarlem).
11-05-1923, Heemstede, Heerenweg 170, overleden, leeftijd 59 j, begraven Schoterweg [CBG, faire parts, Doeglas]. Volgens kleindochter (Lonnje Molenaar-Zwart), overleden aan hoge bloeddruk en hersenbloeding, zonder langdurige ziekte.
21-07-1989, volgens Joost Zwart (schoonzoon) zat WFD in een clubje dat veelbelovende jonge mensen steunde. Bv. ene Dekker, die hbs en apothekersopleiding volgde, naar Indië ging en later directeur van het Koloniaal Museum in Haarlem werd. Dit was gevestigd in het Provinciehuis. Later verhuisde het naar Amsterdam.

Beschrijving panden die volgens J. Zwart door W.F. Doeglas gebouwd zouden zijn:

J. Zwart was gehuwd met de enige dochter van WFD, C.W.D. (Tine) Doeglas (overleden). Hij is nu 90 jaar, geestelijk nog glashelder en woont Thorbeckestraat 3, flat 8, Zandvoort. Op 28-03-1989 werd met hem een autorit gemaakt langs panden in Haarlem en Zandvoort die volgens Zwart door WFD ontworpen en gebouwd waren. Waar deze gegevens bevestigd zijn door Gemeentearchief Haarlem of door literatuurbronnen is dit vermeld.

Haarlem:

- Kleine Houtweg 127, 129, 131, 133, Onderdeel beschermd stadsgezicht, staan alle vier op monumentenlijst, evenals het van Heythuisenhofje ernaast (nr. 135, 137). Dateren uit 2e helft 19e eeuw [meded. Hr. Rodenburg, Monumentenzorg, Bouw en Woningtoezicht, tel. 023- 15-16-29]. In het rapport van monumentenzorg blijkt als ontwerper de stadsarchitect D.E.L. van den Arend vermeld te staan. Hij was associé van J.A.G. vd. Steur en bouwde met hem oa het Brongebouw. Er lijkt evenwel geen tekening of document van de bovengenoemde huizen met zijn naam erop meer aanwezig te zijn. Het bouwwerk zou uit de periode 1883-1884 dateren. Het is gebouwd op het terrein van de vm. buitenplaats 'Zorgvrij'. De kunsthistoricus van monumentenzorg, Hr. Uitenhoudt (Augustus 1989, voor meerdere maanden in de ziektewet) weet meer [meded. Hr. den Heyer, Monumentenzorg]. Het tijdstip van bouw (1883) WFD was toen 21 jaar en de geheel andere bouwstijl, maken WFD als ontwerper onwaarschijnlijk. Aangezien hij

leerling bij van den Arend was, was hij waarschijnlijk betrokken bij het project, als tekenaar.

Ligging: naast en ten zuiden van het RKZ 'Spaarne Ziekenhuis' en ten noorden van het hofje van Heythuisen en de Doopsgezinde kerk (?). Blok van 4 monumentale herenhuizen in grauwe baksteen, 2 verdiepingen en lage 3e étage met daarboven schuin leien dak. Brede zandstenen gootpartij. Elk huis met een kamer met 1 raam, links van de voordeur en rechts van de voordeur een uitbouw waarin 3 ramen, daarop balkon voor de 1e étage, 4 ramen op de 2e étage en op de zolderétage. Achter serre met balkon erop. Kaarsrecht en goed onderhouden. Achterkant komt uit op parkeerterrein RKZ.

Nr. 127, tuin deels opgeofferd aan fietsparkeerplaats RKZ, bewoners: J. Kuipers, Dr. B.A.M. Peters, tel. 327-193.

Nr. 129, dependance Dreefschool, dir. van Schaick, tel. 312912, Ver. van Scholen met de Bijbel, achtergevel gewijzigd, vlak, glas,

Nr. 131, fam. Vehmeyer, pottenbakker, tel. 323-661, uit gesprek met mevrouw blijkt dat huis en tuin ongewijzigd zijn, het zou gebouwd zijn in 1890, ze kochten het van Mw. W.M. Bok- van Ommeren, Hazepaterslaan 104, 31-34-96. Tel. Mw Bok: in 1931 gekocht, van Ds. Plantinga, al overleden, voorgeschiedenis onbekend. Magnifieke huizen, nu 'Beschermd Stadsgezicht', alleen de voordeuren zijn soms gewijzigd. Heeft nog foto's uit de glorie tijd.

Nr. 133, J. Boor, huisarts, woont er kort, rechts van huis loopt het Spijkermanslaan (tje), daarin links twee garages, rechts kleine huisjes. Volgens Mw Bok woonde er eerder dr. Hage, woont nu Pk. Reygersbergh, Oostkapelle,

01188-1914. Tel. Mw. Hage, 2e echtgenote (eerder huishoudster): dokter heeft pacemaker en CVA gehad.

Zie foto's. GAH heeft geen gegevens. Monumentenzorg heeft rapport (niet gezien).

- Kleine Houtstraat 138/ hoek Gasthuisvest, winkelpand waarin momenteel Mario Mode Atelier. Rode verblendsteen, witte zandsteen speklagen, 3 étages, en zolderétage met pannendak en 2 stenen topgevels en 3 houten dakkapellen. Winkelramen begane grond. Aan Gasthuisvest op de étages 7 ramen breed. Links aan de singel apart boven- en benedenhuis, met balkon 1e etage en stenen topgevel met hijsbalk. Schuin hoekgeveltje (dit is bijna een standaard stijlelement van WFD) met erker aan 2e en 3e étage waarop balkon met deuren op de 4e en stenen topgevel. Om de hoek in Kl. Houtstraat nog 2 ramen breed. Kaarsrecht, maar slecht onderhouden, bladderende verf, roestige ondersteuning erker. Ligt bij de Kleine Houtbrug. Herman Knijptijzer: ontwerp onevenwichtig, door de op elkaar gedrongen ramen van het aparte woonhuis aan de singel. GAH heeft summiere gegevens. Zie foto's.

- Kamperstraat hoek Kampersingel 1, 1 rood, 1a, 1a rood en 3, links vanaf de hoek met de Kampersingel, de eerste drie panden, boven- en benedenhuizen, grauwe baksteen, witte zandstenen speklagen, twee étages en schuin pannendak met dakkapel. Recht en goed onderhouden. Op nr. 3 is de deur naar de étage dichtgemetseld, wordt blijkbaar bewoond als één pand. Buurman van nr. 5 beweert de enige spoorwegbeambte te zijn in de straat.

GAH: tekeningen en correspondentie van WFD met gemeente Haarlem, vergunning 29 september 1898, kadaster

nr F 6206. Zie foto's, de huizen kloppen met de tekening. Copie verzoek om bouwvergunning, bouwvergunning en bouwtekening.

- Kamperstraat, GAH: correspondentie WFD/ gemeente Haarlem, opdracht hr. A.A. Schipper voor winkelhuis, pakhuis, benedenwoning en drie bovenwoningen, vergunning 24 maart 1898, kadaster nr. F 8443 gedk. Geen tekening beschikbaar. Mogelijk zijn nr. 4 en 6 de bedoelde panden, maar een beetje krap voor drie woningen etc. Niet bekend bij J. Zwart.

Evt. komen in aanmerking nrs. 22 en 24, dakkapellen en gootsteunen stijl WFD, nr. 24 woonhuis, nr. 22 bakkerswinkel (Caspers), 22 rood, loodgietersbedrijf Schols en Kensen (oorspr. pakhuis?). Het meest waarschijnlijk is dat nrs. 4 en 6 bedoeld zijn. De panden bedoeld in de stukken werden eerder gebouwd dan nrs. 1 tot 3, en waarschijnlijk is de bouw begonnen aan de Kampersingelkant en niet ter hoogte van nrs. 22 en 24, die halverwege de straat liggen. Foto's gemaakt nr. 4 en 6.

Copie verzoek om bouwvergunning en bouwvergunning, geen bouw- tekening.

- Gedempte Oude Gracht 31, niet gemeld door J. Zwart, gevonden in het boek uitgegeven door de Hist. Werkgr. Haarlem: 'De Haarlemse Oude Gracht', beschrijving p. 96, ill. p. 127:

Na een brand in 1896 werd het pand vervangen door een woonhuis, ontwerp WFD [Bouwen en Slopen 1896/156, 1896 ged. sloopvergunning, nieuwe gevel na brand]. Inspiratie Hollandse renaissance. In 1962-1964 pand 29 erbij getrokken, voordeur nr. 31 toen vervangen door raam.

P. 159: op 15-07-1896 zware brand, de bewoner G.W.F. Coelen, van beroep boekhouder stak mogelijk met kaars de vitrage aan. In dertigerjaren bewoond door de HBS-leraar G. Nolst Trinité. In 1937 alhier begin Landbouwbank, die na 2e wereldoorlog overging in Nederlandse Credietbank. Nr. 29, hoek Jacobijnestraat werd erbij aangekocht. Beide panden nu grijs geveerd. Foto. GAH: zie boven. 4) Gedempte Oude Gracht 107, hoek Schaghelstraat, 3 étages, plat dak, rode verblendsteen, gele dubbele speklagen. Op de hoek schuin geveltje met ingang, daarboven erker 1e étage, waarboven balkon. Begane grond cafetéria De Oude Gracht. Aan iedere zijde 2 ramen breed. Gemetselde bogen boven winkelramen waarin ruitvormige gele en groene siertegeltjes. Kaarsrecht maar matig onderhouden.

GAH: tekening 'verbouwing' door WFD, zijn naam staat op de tekening volgens GA, het lettertype op de tekening is identiek aan andere tekeningen WFD.

Hist. Werkgr. Haarlem, 'Haarlemse Oude Gracht', de Vrieseborch, 1980: p. 80, afb. 44a, p. 100-101, afb. 63: Nr. 107, in 1908 eigenaar B.J. van Deursen, wilde verbouwen doch op advies WFD werd het volledig gesloopt. De kelder had muren van 1 meter dikte en werd behouden. De kelder stamt dus van vóór de grote stadsbrand van 1576. Hoekpand met erker in verblendsteen, waarover J. Gratama in 1912 schreef: verval van smaak, niets ontziende reclamezucht, leelijke en vervelende verblendsteen. [Bouwen en slopen 1908/22, totale nieuwbouw, tekening oude en nieuwe situatie) en Bouwk. Weekblad, jg. 32, nr. 33, 1912, p. 394].

P. 176, afb. 110, 111, aardappelhandel van Deursen was hier gevestigd van 1870-1970, eerder woonde er de Weduwe C. van der Pek, met Eieren en Zuurhuis.

Foto's en copie tekening na verbouwing.

- Gedempte Oude Gracht 123a, Kleine Houtstraat 66 (zwart en rood).

Drie étages, schuin dak met pannen en twee driehoekige houten dakkapellen op de grachtkant en één aan de straatkant.

Aan de grachtzijde aparte woning met ingang via trap, waaronder sousterrain. Stenen topgevel, geheel 3 ramen breed. Huisvest momenteel fa. Joke Lanter, juwelier. Er-

onder een sousterrain toegankelijk via buitentrap met hek-je in de stoep aan de grachtzijde.

Schuin hoekgeveltje met deur op de begane grond naar de winkel, balkon te etage (gesloopt), stenen topgevel. Rode verblendsteen met witte speklagen.

Begane grond bakkers- en broodjeswinkel, ingang op de hoek, één raam op gracht, twee aan straat, met grote witstenen bogen rond- en boven de ramen.

Het hele pand is vier ramen breed aan de gracht, twee aan de straatkant. Staat kaarsrecht, doch onderhoud (balkon bv) matig.

Werd aangeboden in advertentie NRC 06-04-89 en drukwerk Nederl. Onroerend Goed Beurs, kad. nr. 885, samen met het huis ernaast op de gracht nr. 123, kadastraal nr. 886, resp. 9598 A2, A5, A1. De huuropbrengst was f 58.000. Werd geveild op 17-04-89. Volgens telef. mededeling NOGB werd aangeboden de winkel op begane grond, de zolderétage plus de aparte woning Gedempte Oude Gracht 123. Opbrengst was ongeveer 300.000 gulden.

Hist. Werkgr. Haarlem, Haarlemse Oude Gracht, p. 103: In 1902 wilde bakker de Dood zijn bakkerij slopen behalve de kelder en vervangen door een ontwerp van WFD. De auteurs vinden dat het pand een onrustig aanzien heeft, de winkelpui vormt het meest aantrekkelijke deel, neo-Hollandse Renaissance stijl. J. Gratama heeft weer felle kritiek [Bouwen en slopen 1902/222, totale nieuwbouw, Bouwk. Weekblad jg. 32, 1912, nr. 33, p. 391-394].

Idem, p. 178: het pand dateert van 1902 getuige de 'eerste steen' van 05-09-1902, die W. F. de Dood daar als elfjarig kind legde voor zijn vader bakker J. F. de Dood, bekend

om zijn speculaasjes, W.F. de Dood nam de bakkerij over, gevolgd door NV Carels bakkerijen, nu bakker Dekker. Zie foto's en brochure NOGB. GAH geen gegevens.

• Gedempte Oude Gracht, hoek Spaarne nrs. 112-114, huisvestte tot maart 1989 wijnhuis Bacchus. Indertijd firma P. Baggerman. Twee étages, schuin leidendak, twee stenen topgevels en drie houten dakkapellen, schuin hoekgeveltje met elegante erker eerste étage, balkon derde étage met deur. Rode verblendsteen met 2 gele bakstenen speklagen. De kozijnen en de deuren op de begane grond en de dakétage vertonen een sierlijk gebogen vorm in Jugendstil. Aan de Spaarne kant is het zes ramen breed met een 2e driehoekig erkertje. Aan de grachtkant is er een lange muur waarin twee rolluiken, geschikt als toegang voor een paard en wagen. Aan het eind van de muur nog een apart gebouwtje. Op de Spaarnekant een glazen deur waarin gegraveerd: bottelarij Baggerman en Heineken.

Hist. Werkgr. Haarlem, Haarl. Oude Gracht, p. 105: Een ontwerp van de architect WFD gebouwd in 1907, op de begane grond ingericht als bierbottelarij, met aan de grachtzijde een ijshuis, spoel- en flessenlokaal, een wagenhuis en stal. Het nieuwe fenomeen Jugendstil is toegepast [Bouwen en Slopen 1907/406, totale nieuwbouw, 1908 erker gewijzigd].

Idem, p. 181: lange tijd vestiging firma P. Baggerman, een bierhandel als hoofdagent van Heineken Bierbrouwerij. Idem p. 136-137: foto aanzicht gehele lengte gebouw op de Gedempte Oude Gracht. GAH summier gegevens. Foto's.

• Verspronckweg 23 t/m 43, tien herenhuisen aan de zuidkant van de weg. Twee étages en dakverdieping, in rode

verblendsteen. Alle met erker waarin drie ramen, op eerste en tweede étage, waarop balkon derde étage. Pannendak met topgevel, waarin deuren op balkon. Goed onderhouden, kaarsrecht.

GAH correspondentie WFD/Haarlem, 1910, tekening vier huizen, met balkondeuren 2e étage en ramen ernaast omsloten door één boog (nrs. 23, 25, 27, 29), kadaster nrs. 3382, 3383, 3302 gedk, vergunning 12-01-1911.

GAH bouwtekeningen nog 4 huizen, bijna identiek, maar balkondeuren 2e étage omsloten door kleinere boog, die zijramen buitensluit. Volgens foto zijn dit de laatste 4, dus nr. 35, 37, 39, 41.

Er staan in totaal 10 soortgelijke huizen, er moeten dus nog twee apart gebouwd zijn, in het midden, nrs. 31, 33.

Herman Knijtjzer: twee huizen vertonen een identieke variant op de topgevel hetgeen de levendigheid verhoogt. Zie foto's en copieën bouwtekeningen en correspondentie WFD/gemeente.

• van der Vinnestraat 1, 3, 5, 7, kadaster A 3286-3291. Het huis nr. 1 werd bij de bouw in 1909 verkocht aan J. J. Doeglas (de jongste broer van WFD) voor f 1776,- [gegevens kadaster Amsterdam].

Het zijn vier herenhuisen van grauwe baksteen, twee étages en schuin pannendak. Boven de voordeur stenen topgevel, rechts houten dakkapel. Kaarsrecht en goed onderhouden.

GAH: zie copieën correspondentie WFD/Haarlem, bouwtekening, kadaster A 3012 gedk, vergunning 19-10-1909. Zie foto's.

• Wagenweg 49, Haarlem (vroeger Herenweg 170, Heemstede), groot vrijstaand herenhuis aan de zuidkant van de

weg. Ten oosten ervan ligt verder naar achter een landhuis in een grote tuin, dat vroeger toebehoorde aan de familie Enschedé. Hierbij hoort een garage die ligt op de rooilijn met de Wagenweg. Rode baksteen, geen sierlijsten. Deurpartij, met étages iets naar voren springend en topgevel. Voordeur in gemetselde boog. Aan straatzijde uitbouw waarin tuindeuren en daarop balkon voor eerste étage. Schuin leidendak met dakkapel. Ondiep tuintje voor. Kaarsrecht, goed onderhoud. Bewoond door tandarts P.J. Bol, tel. 322-176.

Het is gebouwd door WFD voor eigen bewoning. Zijn twee neven M. H. Doeglas (0805) (de vader van 'schrijver dezes') en diens broer H.M.G. Doeglas (0806) logeerden er vaak als kind. Na de dood van WFD bewoond door zijn weduwe en dochter. Dochter trouwde vanuit dit huis en echtgenoot J. Zwart trok erbij in. Joost Zwart mocht de garage van de familie Enschedé gebruiken voor zijn auto. Hun eerste dochter Ank Woldringh-Zwart aldaar geboren. Er zijn veel foto's van Tine Zwart-Doeglas (0803) met Ankie bewaard gebleven, die gemaakt zijn in dit huis. GAH en Bouw en Woningtoezicht Haarlem zouden geen gegevens hebben. Gemeente Heemstede heeft alles overgedaan aan Gem. Haarlem. Hr. Root, 023-171-485, Bouw en woningtoezicht zoekt in archief, vond niets. Foto's. Gesprek met Bol, tandarts bewoner sinds 20 jaar. Heeft het gekocht van fam. Paap die 2e eigenaars waren. Bouwtekening waarop naam WFD. Bouwvergunning dd. 15-11-1915, reg. nr. 789, grond gekocht van Mevr. M.C. Banat, overdracht bij notaris E. F. de Bordes, 04-08-1915, kadaster nummer A 2060. hypotheek nrs. 955-43 en 772-66 (?).

Ten huize van Willem Frederik, Wagenweg 49, Haarlem.
Vnr. Albertus (0709);
Maria;
Tine;
Anna;
Willem Frederik (0705).

• Joodse synagoge, Lange Begijnstraat 11/ Wijde Appelaarsteeg, Kadaster D 5644, op 04-03-1896 vergunning van de gemeente voor de verbouw. Het gebouw werd verbreed, waardoor er meer zitplaatsen ontstonden en er werden trappenhuisen gebouwd in twee torens aan de straatkant. Volgens de huidige gevelsteen in de Wijde Appelaarsteeg, aangebracht aan het aldaar later gestichte gebouw van de drukkerij Enschedé, werd het gebouwd in 1841, het gebouw werd in de tweede wereldoorlog ontluisd door de bezetter en is in 1946 gesloopt. GAH: tekeningen en plattegronden voor- en na verbouwing, verzoek- en vergunning tot verbouw, foto's. Deze verbouwing bracht WFD veel opdrachten voor villa's oa aan de boulevard in Zandvoort, die helaas geheel werd gesloopt in 2e wereldoorlog. J. Zwart weet alleen zeker dat de zg. Mosterdhuizen door WFD gebouwd zijn, dit alles gebeurde nl. vóór hij de familie kende. Ook bouwde WFD

villaatjes op de Haarlemmerstraat, doch deze zijn te veel verbouwd om nog herkenbaar te zijn.

Wel bewaard gebleven in Zandvoort:

- Raadhuisplein 4, groot vrijstaand herenhuis, tegenover raadhuis, momenteel in gebruik bij gemeentewerken. Grauwe baksteen, twee étages, schuin leien dak met twee dakkapellen aan de voorkant. Centraal deel gevel iets naar voren geplaatst, met topgevel en voordeur in een boog. Links een uitbouw met balkon op de eerste étage waarop openslaande deuren. Rechts twee ramen. Overstekende goot met witstenen sierlijst eronder. Kaarsrecht en perfect onderhouden. Gebouwd voor de Internist Gerkes. Bouw en Woningzaken dat gevestigd is in dit pand, Hr. Lammers heeft gezocht naar gegevens in oude archief doch vond niets. Foto's.
- Mosterdhuizen, Noorder boulevard (Bd. Favauge), volgens J. Zwart door WFD ontworpen en gebouwd voor een

joodse zakenman. Hij zette zijn maitresse erin, die leefde van de huuropbrengst. Als tante Anna (weduwe WFD) met het gezin Zwart haar jaarlijkse bezoek aan Zandvoort bracht, ging ze altijd bij deze bevriende dame op bezoek. Foto Mosterdhuizen in deel 2, de Zandvoorters leer me ze kennen, met op voorgrond Duitse keizer en echtgenote. Verdere copie foto's uit collectie Cultureel Centrum Zandvoort in bezit. Oudste prentbriefkaart is van omstreeks 1900, dus huizen dateren van voor die tijd.

Hr. Lammers GA Zandvoort, 02507-61-400, zocht naar gegevens Mosterdhuizen in oude archief eveneens zonder succes.

Gegevens Dienst van het Kadaster, Prins Hendrikkade 33, 1012 Amsterdam.

In het alfabetisch register per woonplaats bevindt zich onder Haarlem, dl. 70, vak 186, een lijst van percelen aangekocht door W.F. Doeglas, architect te Heemstede, periode 1896-1922.

Zandvoort: 29-07-1909, dl. 850, nr. 77: C 1130, C 2177, C 2183, C 2185, C 2187-2190, C 2193, C 2199, C 2200, C 2203-2205, C 2207 kosten: f 1200.

08-10-1909, dl. 856, nr. 31: C 2534, kosten: f 7250.

soortgelijke gegevens zijn aanwezig over de door hem in Haarlem en Heemstede aangekochte grond en/of panden. Telefonische mededeling 28-06-1989 van hr. A.G. van der Steur (bekend amateurhistoricus/ antiquaar/ herenmode-winkelier te Haarlem), tel. 023-320089.

De architect ir. J.A.G. vd. Steur woonde van 1895-1898 aan de Gedempte Oude Gracht 82a, in 1900 werd dit nr. 84 toen de nummering veranderde, in 1903 verhuisde hij naar Grote

Houtstraat 99 (monumentaal pand later gesloopt). Hij nam zijn praktijk mee daarnaar toe. In 1907 verhuisde hij naar den Haag wegens deelname aan de bouw van het Vredespaleis. Zijn vader architect A. vd. Steur overleed in 1899.

Prof. ir. J.A.G. vd. Steur woonde later in Oosterbeek, zijn huis brandde af in de slag om Arnhem, waarbij het gehele archief van de architectenpraktijk verloren ging. Hij vluchtte naar Deventer en overleed daar korte tijd later na een val (1945).

De vd. Steur familie splitste zich al in 1800 in 3 takken, de historicus/antiquaar/herenmodewinkelier A.G. vd. Steur behoort tot een andere tak dan de architecten.

Er zou in Haarlem een tentoonstelling en boek komen over architectuur rond de eeuwwisseling, vd. Steur bereidt een artikel voor over de architectenfamilie vd. Steur. Een architect Doeglas was hem onbekend.

Het pand Gedempte Oude Gracht 84 is op 28-03-1989 in gebruik bij de 'Bijbel-In'. Onder de goot is een strook gekleurde tegels (geel/blauw) waarin rechts het jaartal 1890.

De gevel is versierd met reliëfs met de namen van Haarlemse kunstenaars: de Key, Hals, Bray. Boven de ramen van de 3e verdieping renaissancestijlische beeldhouwde kopjes. Rode baksteen, met witte zandsteen stroken, een gebogen gevel met een fraai houten Jugendstil portiekje. Er zijn 3 etages en een leistenen dak. De achtergevel is gewijzigd in een gesloten glazen pui, de parterre ligt wel hoger dan de weg, wijzend op een sousterrain. Sommige foto's van WFD met gezin en broer Albert (0709) zijn genomen in de achtertuin van dit huis met sousterrain en trapje naar de tuin. Ziet er goed onderhouden uit. Zie foto 28-03-1989.

Volgens J. Zwart (schoonzoon) is het gebouwd en bewoond als woonhuis en kantoor door architect ir. J. A. G. van der Steur (1865-1945). Hij was gevestigd als architect in Haarlem sinds 1888 aanvankelijk samen met zijn vader A. van der Steur jr.

Hij bouwde oa het Brongebouw, het Luthers- en het Hervormd Weeshuis, een bijgebouw voor de Doopsgezinde kerk, Hotel Duin en Daal, de Stadsschouwburg en hij was betrokken bij de restauratie van de St. Bavo en de bouw van het Vredespaleis, den Haag [informatie oa uit jaarboek Haerlem].

Volgens Zwart deed hij zijn architectenpraktijk en huis over aan WFD, bij zijn benoeming als hoogleraar bouwkunde in Delft. Volgens A. G. vd. Steur is dit niet waarschijnlijk daar J.A.G. vd. Steur nog tot 1907 als architect actief was in de Grote Houtstraat. Zeker is dat WFD in het huis Gedempte Oude Gracht 84 woont vanaf 1904. Inmiddels is aangetoond dat WFD leerling was van D.E.L van den Arend, die weer geassocieerd was met de vd. Steurs [krantenknipsel uit onbekende krant dd. 11-05-1923, in memoriam W. F. Doeglas, gevonden in portefeuille van Tine Zwart-Doeglas, dochter WFD, door haar dochter, fotocopie]. 05-09-1989.

05-09-1989, Mededeling Hr. Wagenaar, architect Bloemendaal, bestuurslid Ver. Oud Zandvoort, tel. ktr. 02507-146-48, hs. 139-99

• deed onderzoek met personeelslid in Archief Publieke Werken, Bloemendaal, vond twee panden ontworpen door WFD:

V1b/0706

Doeglas, Hendrik,
geboren Haarlem 25-09-1865,
portier KNGSF,
overleden Delft 12-12-1949.

1 Haltestraat, to. Raadhuis, drankhandel Baggerman, nog herkenbaar.

2 schuin to. Raadhuis, woonhuis dr. Varekamp, onherkenbaar veranderd tot winkelpand. In archief bouwtekeningen, met naam WFD en correspondentie (?).

(Zal kopiëren en sturen.)

- heeft relatie die met behulp oude kadastrumnummers mogelijk locatie kan terugvinden in Bloemendaal.
- heeft oude dame met prentbriefkaarten collectie die deze aan hr. Zwart zou kunnen tonen. (Hr. Zwart desgevraagd, accoord maar heeft weinig kennis over bouwen WFD in Zandvoort daar dit geschiedde voor hij in de familie kwam).
- vraagt tijd om onderwerp te laten rijpen, terwijl hij het voorlegt aan diverse geïnteresseerden in geschiedenis Zandvoort.

Ziet potentiële interesse in Oud Zandvoort.

- kent Herman Knijtijzer als geëngageerde op MTS Haarlem waar hij les geeft 3 dg/week. Duidelijk gemaakt dat K. eerste claim heeft op auteurschap onderzoeksverslag.

25-09-1865, Haarlem, geboren Hendrik Doeglas, zoon van Dirk Doeglas en Anna Louisa Homborg [GAH, BS. geboorten 1865, geen copie] en geboortebewijs [familie archief Doeglas].

17-07-1866, Haarlem, pokkenbriefje: no. 168, doorgehaald, 102, door mij is met voldoende afloop gevaccineerd: Hendrik Doeglas, oud 9 maanden, wonende te Haarlem, den 17 Julij 1866, Dr. P. van Regte (?), verso: teruggegeven, Haarlem, april 1878, J. van der Have [familie archief Doeglas].

05-08-1891, Haarlem, verklaring Nationale Militie, Hendrik Doeglas etc. inschrijvings register ligting 1885, 13 mei 1885 ingelijfd, en nog is dienende, Haarlem, 05-08-1891 [RANH, huw. bijlagen] (heeft dus bijna 6 jaar in dienst gezeten).

24-09-1891, Haarlem, huwelijk Hendrik Doeglas, 25 j, ambte van een Spiritusfabriek, wonend te Delft, en Gezina Lobel, (geboren Haarlem, 31-05-1863), 28 j, zonder beroep, dochter van Marcus Lobel, broodbezorger en Anna Petronella Brinkman, wonend alhier, getuigen: Dirk Doeglas, 30 j, steenhouwer, Willem Frederik Doeglas, bouwkundige, broers bruidegom, Johannes Nicolaas Lobel, 24 j, timmerman, broer van de bruid, allen wonend alhier, Johannes ter Hall, 27 j, teekenaar, wonend te Amsterdam, behuwd broer van de bruid [GAH, BS. trouwen, 1891], en origineel: Uittreksel register gehuwden Haarlem, Hendrik Doeglas en Gezina Lobel, 24-09-1891 [familie archief Doeglas].

24-09-1891, Haarlem, rekening Stalhouderij Korthals, U. Ed. ten trouw gereden, 6 rijtuigen met 2 paarden, en

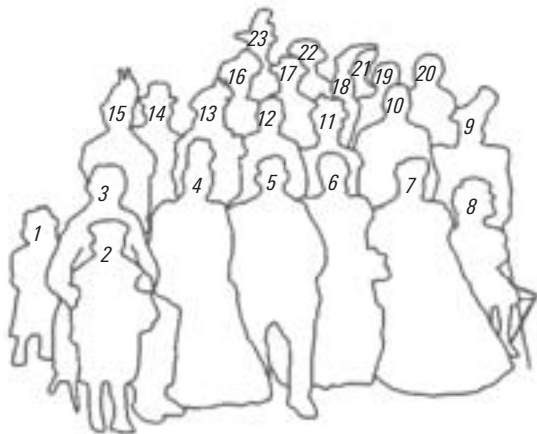

2 palfeniers, f 35, -. Stalhouderij, Uitspanning, Kleine Houtweg over de Paviljoenslaan (fraaie afbeeldingen van open caleche en koetsje met mensen erin, als briefhoofd) [familie archief Doeglas].

16-11-1891, Haarlem, rekening drukkerij Nobels, H. Doeglas, 7-9, 125 huwelijks kaarten, 12-9, advertentie, 13-9, bericht ondertrouw Spaarne Bode, 18-10, bericht getrouwd, f 5,30 [familie archief Doeglas].

22-08-1892, Delft, geboren Anna Petronella, vader Hen-

- 1 H.M.G. Doeglas (oom Henk)
- 2 Marcus Hendrik Doeglas (opa, Max, ± 4 jaar)
- 3 Marcus Lobel, de bakker van de Bakenessergracht, grootvader van 1 en 2, geboren 17-02-1835, overleden 18-05-1909
- 4 Anna Petronella Brinkman, eega, geboren 30-05-1835, overleden 23-12-1904
- 5 Jacob ter Hall, hier huwend met:
- 6 Josina Catharina Cato., Lobel
- 7 Oma ter Hall
- 8 ??
- 9 Agaathvan der Lande - ter Hall
- 10 van de Lande, klokkemaker te Haarlem
- 11 Janneberth ter Hall -..., gehuwd met:
- 12 Bert ter Hall, stationschef
- 13 Lena ter Hall - Lobel
- 14 H. Doeglas
- 15 Geziena Doeglas - Lobel
- 16 Pietje Fintelman - Lobel, knorrig, daarom tante Knor, onderwijzersdiploma
- 17 Anton Fintelman
- 18 Martha Lobel - Brouwer, gehuwd met:
- 19 Jan Lobel sr.
- 20 Tante Aagje, in hofje Haarlem (hofje van Oorschot?), bij de Houtstraat? Broodmager, vlgs haar neefje Jan Nobelaan Henk ter Hall jr: 'net een bos talhout'.
- 21 Tina ter Hall
- 22 Gerard ter Hall
- 23 Zus van Jacob ter Hall? (Annet?)

Doeglas, Anna Maria,
geboren Haarlem 03-11-1867,
overleden Menaldumadeel 27-8-1889.

drik Doeglas, moeder Gezina Lobel [origineel geboorte bewijs, familie archief Doeglas].

02-03-1893, Delft, gemeente begraafplaats van Delft, Jaffa, grafplaats van Anna Petronella Doeglas, oud 6 maanden, 4e klasse, park A, no 27 [origineel briefje, familie archief Doeglas].

17-02-1894, Delft, geboren Marcus Hendrik, zoon van Hendrik Doeglas en Gezina Lobel [uittreksel B. S. Delft, familie archief Doeglas].

11-12-1895, Delft, geboren Hendrik Maarten George, zoon van Hendrik Doeglas en Gezina Lobel [GA, Delft, BS. geboorten 1895, geen copie].

15-02-1902, Delft, getuigschrift, handgeschreven, Nederl. Gist en Spiritus Fabriek, directeuren J.C. van Marken en F. G. Waller, Hendrik Douglas, sinds 1890 in dienst, eerst ondermeester magazijn gedistilleerd, laatste jaren als portier, volle tevredenheid etc, gezin voorbeeldig, geschikt als concierge bij P. S. (school?), getekend J.C. van Marken [origineel familie archief Doeglas].

01-01-1928, Delft, NGSF, ontslag wegens leeftijd, pensioen, f 21,79 per week. Polis, Ver. Behartiging Belangen Personeel NGSF, nr. 152, f 1133, - per jaar [originelen familie archief Doeglas].

23-11-1949, Delft, Gezina Lobel overleden, Nieuwstraat 10.
 12-12-1949, Delft, Hendrik Doeglas, overleden in het huis van zijn jongste zoon, Ruys de Berenbroeckplein 14.

Is na de begrafenis van zijn echtgenote in bed gestapt, wilde niet meer leven en overleed binnen 3 weken.

03-11-1867, Haarlem, geboren Anna Maria Doeglas, dochter van Dirk Doeglas en Anna Louisa Homborg [GAH, BS. geboorten 1867, geen copie].

03-10-1888, Haarlem, huwelijk van Anna Maria Doeglas, 20 j, zonder beroep, wonend te Haarlem, dochter van Dirk Doeglas en Anna Louisa Homborg, beide overleden, met Willem Berend Kroeze, geb. Kampen 17-05-1862 hoofd ener school te Berlikum, gemeente Menaldumadeel, zn van Hendrik Kroeze en Geertrui Voerman, overl. Kampen 3-12-1955, tr. (2) 4-08-1926 (?), tikfout of pas laat getrouwd, na al een kind gehad te hebben in 1908?, wie is anders de moeder van dat kind? Tjitske Schreuder, geb. Delfzijl 8-5-1872, overl. Kampen 20-9-1950, uit deze verbintenis (?), geb. Koudekerke 5-10-1908 Hendrik Willem Kroeze [CBG, persoonskaart].

huwelijkse bijlagen,

huwelijkstoestemming Maria van Dansik, weduwe van Willem Frederijk Homborgh, zonder beroep, wonende Gasthuishofje te Haarlem, aan haar minderjarige kleindochter Anna Maria Doeglas met Willem Berend Kroeze, tekent niet [RANH, huw. bijlagen Haarlem, 1888].

02-07-1889, Menaldumadeel, 10 j. tafel geboorten, 1873 – 1902, geboren Kroeze, Anna Louisa Geertrui [RAF, 10 j. tafels BS., Menaldumadeel, geen copie].

16-08-1889, Menaldumadeel, 10 j. tafel overleden, Kroeze, Anna Louisa Geertrui (kind) [RAF, 10 j. tafels overlijden, Menaldumadeel, geen copie].

27-08-1889, Menaldumadeel, 10 j. tafel overleden, Doeglas, Anna Maria (moeder) [RAF, 10 j. tafel overlijden, Menaldumadeel, geen copie].

Doeglas, Albertus,
geboren Haarlem 02-07-1870,
overleden Haarlem 17-11-1871.

02-07-1870, Haarlem, geboren Albertus Doeglas, zoon van Dirk Doeglas en Anna Louisa Homborg [GAH, BS. geboorten 1870, geen copie].

17-11-1871, Haarlem, overleden Albertus Doeglas, 1 1/3 jaar oud [GAH, BS, overlijden 1871, geen copie].

Doeglas, Albertus,
geboren Haarlem 17-11-1872,
steenhouwer,
overleden Malmö, Zweden, 02-08-1914.

17-11-1871, Haarlem, geboren Albertus Doeglas, zoon van Dirk Doeglas en Anna Louisa Homborg [GAH, BS. geboorten 1871, geen copie].

02-05-1891, Haarlem, uitgeschreven bevolkings register, vertrek naar Malmö [GAH, klapper index bevolkingsregister 1860 – 1924, D425].

29-12-1900, Bremen, Duitsland, huwelijk Albertus Doeglas, steenhouwer, woont Bremen, Weinhanser str. 9, zoon van Dirk Doeglas, steenhouwer en Anna Louisa Homborg, beide overleden, met Maria Svensson, (geboren 15-04-1873, te Illestorp, bij Kristianstadlan, Zweden), wonend in Bremen, dochter van Nils Svenson, smid, overleden en Kersti Olsdotter, wonend te Tollarp. Getuigen steenhouwer Ernst August Rudolf Jesau, 38 j, te Bremen en zijn echtgenote Marie Auguste Reichelt, 42 j. te Bremen.

[brief 26-11-1986, Standesamt Bremen Mitte, Freie Hansestadt Bremen, familiearchief Doeglas].

18-06-1908, Malmö, 'Albertus Doeglas en Maria Svensson registered in records of St. Petri Parish, Malmö, after arrival from Germany. Maria Svensson was geboren in Vastra Vram, Kristiansstadlan (provincie Kristianstad)' [brief 10-12-1984, Stadsarkivet i Malmö, familiearchief Doeglas].

14-11-1910, geboorte Willy Maria, Parish of Caroli, Malmö, van onbekende ouders, op leeftijd 8 maanden opgenomen door Albertus Doeglas en Maria Svensson. Maria en Albert hadden geen andere kinderen. 'Willy Maria was adopted by Maria Doeglas on March 12, 1928. Willy Maria Douglas married Arne Dorch and moved to the Parish of St. Katarina, Stockholm on 29-08-1939' [idem, brief 10-12-1984, familiearchief Doeglas].

Doeglas, Johannes Willem Frederik,
geboren Haarlem 02-05-1875,
overleden Haarlem 06-08-1876.

02-05-1875, Haarlem, geboren, Johannes Willem Frederik
 Doeglas, zoon van Dirk Doeglas en Anna Louisa Hom-
 borg [GAH, BS. geboorten 1875, geen copie].
 06-08-1876, Haarlem overleden, 1 1/4 jaar oud [GAH, BS.
 overlijden 1876, geen copie].

29-05-1914, Malmö, Albertus werkzaam als onderbaas bij
 steenhouders bedrijf Frans Hause, Bild & Stenhugger,
 met de longziekte gaat het beter [briefkaart met foto be-
 drijf, familie archief Doeglas].

02-08-1914, Malmö, begrafenis, Albertus Doeglas, Her-
 mansgatan 4a [faire part, familiearchief Doeglas].

25-01-1985, Stockholm, 'Willy Maria Dorch, now calling
 herself Willy Maria Douglas, alive and living, Inedalsgatan
 5, 112 33, Stockholm' [brief 25-01-1985, pastorsambetet,
 St. Görans Forsamling, Stockholm, familiearchief Doe-
 glas].

**Doeglas, Jacobus Johannes,
Haarlem 17-08-1878,
kassier,
Haarlem 27-12-1967.**

17-08-1878, Haarlem, geboren Jacobus Johannes Doeglas, zoon van Dirk Doeglas en Anna Louisa Homborg [GAH, bs. geboorten 1878, geen copie].

Bracht jeugd door in het Gereformeerd Weeshuis, dat in 1906 het Frans Hals Museum geworden is. Aldaar opgenomen sinds 1888, zijn vader overlijdt 11-07-1883, moeder hertrouwt 22-12-1887, doch overlijdt eveneens 17-7-1888. Werd daar al jong herkend als intelligent en gestimuleerd tot studie, dit laatste informatie van zijn schoondochter, Will Doeglas-Ely.

03-11-1904, Haarlem, huwelijk met Christina Cornelia van Kampen, (geboren Haarlem 02-12-1881, dr. van Johannes van Kampen en Elisabeth Hartbrecht, overleden Haarlem 17-04-1975).

08-11-1904, Haarlem, wonen Spaarne 54.

14-09-1905, Haarlem geboorte zoon Dirk Jacobus Doeglas. werkte bij een bank, woonde daar ook naast, 1908, had bij Teylers Genootschap de functie van financieel administrateur, zijn eerste brief draagt de datum van 28-10-1919, de laatste 25-04-1945. [Teylers Stichting, Inv. nr. 606, omvattend correspondentie van J.J. Doeglas, inlichting Mw van Imhoff-Scheltema, Directeur-secretaris Teylers Stichting, brief dd. 14-02-1989, familiearchief Doeglas].

24-12-1909, Haarlem, koop door Jacobus Johannes Doeglas, boekhouder te Haarlem, volgens kadaster [Amsterdam) Alg. Register dl. 84, vak 378, A 3286-A 3291, nr. 858-65, kosten f 1776,- (hoogstwaarschijnlijk betreft dit van der Vinnestraat, nr. 1). Zijn broer WFD bouwde hier een rijtje huizen (nr. 1 t/m 5) waarvan er één bestemd was voor JJD. Het meest linkse pand (nr. 1) werd gekocht en

bewoond door J.J. Doeglas, na korte tijd verhuisde hij noodgedwongen naar dienstwoning bij Bank Guépin, Spaarne, waar hij tot 1940 bleef wonen, daarna terug naar v.d. Vinnestraat, dat nog zijn eigendom was, waar hij tot zijn dood bleef wonen. Het zijn 4 identieke herenhuizen in grauwe baksteen, 2 étages met een schuin pannendak, met gemetselde erkers. Goed onderhouden en kaarsrecht. Zie foto 28-03-1989.

07-10-1930, Leiden, promotie zoon Dirk, tot doctor in de wis- en natuurkunde (geologie).

09-10-1940, Haarlem, van der Vinnestraat 1.

*Jacobus Johannes Doeglas en Christina Cornelia van Kampen,
03-11-1904*

*Jacobus Johannes Doeglas,
ca. 80 jaar.*

13-06-1941, persoonsbewijs 013988 [CBG, persoonskaart]. 1966, toekenning pensioen van f 500,-/jaar door Teylers Stichting [brief van Imhoff-Scheltema, zie boven].

27-12-1967, Haarlem, van der Vinnestraat 1, overleden [CBG, persoonskaart en CBG, faire part].

02-12-1971, Tante Stien viert haar 90e verjaardag met een grote receptie (in Brinkman op de markt?) waarvan handtekeninglijst (166 man) bewaard. Henk en Audrey ontbreken. Er tekent een echtpaar *Douglas* (E. Douglas en H. Douglas-Nederlof). Na tante Stien's handtekening volgt die van J.Z (?) Doeglas. Wie is dat, oom Ko is al 5 jaar dood, Tine Zwart-Doeglas ook, Dik (D.J.) Doeglas haar zoon en zijn vrouw Wil Doeglas tekenen apart direct erna.

Mededeling Hr. D.F. Goudriaan, vergadering Ned. Gen. Ver. Amsterdam, (vu) werkte bij Bank Guépin, later onderdeel Ned. Handel Mij en Twentse Bank, opgegaan in ABN. Heeft archief Bank Guépin in zijn kelder. Deed oa. op eigen houtje genealogische studies van employées bank, oa Oom Ko. Kwam tot Caspar Doekles uit Friesland. Portretfoto oom Ko (briefkaartformaat) aan hem opgestuurd 08-10-1989, met verzoek met spoed retour. Zal zijn gegevens oom Ko opsturen.

0712

Doeglas, Jansje,
geboren Haarlem 01-06-1881,
naaister,
overleden den Haag 28-10-1943.

01-06-1881, Haarlem, geboren Jansje Doeglas, dochter van Dirk Doeglas en Anna Louise Homborg [GAH, BS, geboorten 1881, geen copie].

02-01-1903, den Haag, ingeschreven BS, komend uit Haarlem [brief GA, den Haag, 18-11-1982, familie archief Doeglas].

11-06-1907, den Haag, geboorte dochter Maria Louise Doeglas, vader onbekend [CBG, den Haag, persoonskaart Maria Louise vermeldt niets onder ouders, persoonskaart Jansje niets onder kinders, volgens brief GA, den Haag, 18-11-1982, is Maria Louise een dochter van Jansje Doeglas, geboren Haarlem 01-06-1881].

12-02-1908, den Haag, huwelijk met Karel Joseph Mulder, geboren Amsterdam, 05-11-1869, coupeur, overleden Utrecht, 30-12-1944, zoon van Johannes Carolus Gerardus Mulder en Maria Wilhelmina van Druten, die hun zoon en nog een dochter echtten bij hun huwelijk te Amsterdam, op 16-7-1874 [GAA, BS, geboorten 1869 en trouwen 1874, brief GA, den Haag, 18-11-1982, familie archief Doeglas].

11-05-1920, echtpaar uitgeschreven naar Nijmegen [CBG, den Haag, uittreksel persoonskaart].

25-02-1936, echtpaar ingeschreven den Haag, geen adres vermeld [idem].

05-05-1939, den Haag, 2e Schuytstraat 81 [idem].

30-08-1941, persoonsbewijs 079005 [idem].

28-10-1943, overleden den Haag [CBG, den Haag, uittreksels persoonskaarten Jansje Doeglas en Karel Joseph Mulder]

VII/0801

Doeglas, Pieter Antonie,
geboren Amsterdam, 18-03-1874,
leraar pupillen-school Gombong, O. Java,
later MTS Batavia,
overleden den Haag, 18-03-1949.

18-03-1874, Amsterdam, aangifte geboorte, 20-03-1877, Pieter Antonie, z. van Casper Johannes Jacobus Doeglas, bronswerker, 31 j, Wolvenstraat, 218, uit Auguste Oelrichs, getuigen Arend Jan van der Weerd, bediende, 34 j, Baangracht, 00 275, Jan de Vries, 44 j, kantoorbediende, Runstraat, 11 414 [GAA, BS, geboorten 1874].

Woonde als kind in Kampen, volgde onderwijzers opleiding in Deventer [meded. Mevr. Aaltje van Putten-Doeglas, de Bilt] (waarschijnlijk trok Auguste Oelrichs met haar gezin, na het overlijden Caspar Johannes Jacobus Doeglas, van Amsterdam naar Kampen omdat ze daar al connecties had).

30-08-1899, Deventer, huwelijk, Berendina Hendrika Hogenkamp, geboren Deventer, 24-06-1873, dr. van Frederik Hogenkamp en Aaltje Robberts, zonder beroep, overleden den Haag, 13-10-1954 [CBG, uittreksel persoonskaart P.A. Doeglas].

30-08-1899, huwelijkse bijlagen:

Nationale Militie, Prov. Overijssel, Pieter Antonie Doeglas, geboren te Amsterdam, 18-03-1874, wonende te Deventer, van beroep onderwijzer, zoon v. C.J.J. Doeglas en Auguste Oelrichs, in Kampen ingeschreven voor lichting 1894, vrijgesteld als enige wettige zoon, dd. Zwolle, 29-07-1899 [RA, Zwolle, huw. bijlagen Deventer, 1899].

1900, vertrek naar Nederlands Oost Indië als onderwijzer in Gombong, midden Java, residentie Kedoe, op de 'Pupillenschool'. Dit was een opleidings instituut voor jongens afkomstig van Hollandse vaders en Indonesische moeders, die niet door hun vader erkend waren. Ze werden op kosten van het gouvernement opgeleid voor het KNIL [brief mevr. Doeglas-Jochman, 28-09-1982, familiaarchief Doeglas].

Op 1e rij zittend, geheel links op foto Mevr. Doeglas-Hogenkamp, staand 2e rij, 2e van links met snor, P.A. Doeglas [Rob Nieuwenhuys, Baren en Oudgasten, Querido, Amsterdam, 1981, p. 183, identificatie Mevr. van Putten-Doeglas, de Bilt].

03-05-1902, Gombong, midden Java, geboorte zoon, August [CBG, uittreksel persoonskaart P.A. Doeglas].

15-03-1904, Gombong, midden Java, geboorte dochter, Aaltje Frederika [idem].

31-12-1906, Oudejaars viering Societeit Gombong [foto].

1910 – 1912, naar Nederland, studie voor akte MO-Wiskunde.

1912, terug in NOI, enkele maanden in Modjokerto, daarna in Batavia waar hij verbleef tot 1930. In Batavia zeer actief in de Vrijmetselarij [brief mevr. Doeglas-Jochman, 28-09-1982].

leraar wiskunde, Kon. Wilhelmina School, MTS, tegenover belastingkantoor, werd 'Paatje Doeglas' genoemd op school. Ook wel 'toean dua blas', heeft iets met het getal 12 te maken (?) [meded. Mevr. Aaltje van Putten-Doeglas, de Bilt].

13-05-1931, den Haag, gevestigd uit Mr. Cornelis, Nederlands Indië, zonder beroep [CBG, uittreksel persoonskaart].

13-07-1931, den Haag, Breitnerlaan 75.

30-08-1941, persoonsbewijs.

21-01-1943, Gorssel, Eefde, E 249.

20-09-1945, Deventer, Gr. Kerkhof 18.

15-09-1947, den Haag, Mient 326.

05-11-1947, den Haag, Prins Mauritslaan 44.

02-02-1948, den Haag, Ruychrocklaan 108.

18-03-1949, den Haag, overleden [CBG, uittreksel persoonskaart].

0802

Doeglas, Johannes Jacobus,
geboren Amsterdam, 24-04-1877,
overleden Amsterdam, 04-06-1877.

24-04-1877, Amsterdam, aangifte geboorte, 27-04-1877, door Maria Bosselina Albers, vroedvrouw, 43 j, wonende Singel 496, in het huis Spuistraat 246, uit Auguste Oelrichs, weduwe van Casper Johannes Jacobus Doeglas, een jongen, Johannes Jacobus, getuigen Arend Jan van der Weerd, bediende, 37 j, Langebleekerspad 107, en Jan de Vries, 53 j, kantoorbediende, Runstraat 17 [GAA, BS, geboorten, 1877, no 3794].

13-06-1877, Amsterdam, aangifte overlijden, 14-06-1877, twee aansprekers, in het huis Spuistraat, kanton 3, no. 246, Johannes Jacobus Doeglas, oud 5 weken, zoon van Caspar Johannes Jacobus Doeglas, overleden en Auguste Oelrichs [GAA, BS, overlijden, 1877-04-42].

Doeglas, Christina Wilhelmina Daniella,
geboren Haarlem, 12-02-1899,
huisvrouw,
overleden Groningen, 14-08-1968.

12-02-1899, Haarlem, geboren Christina Wilhelmina Daniella Doeglas, dochter van Willem Frederik Doeglas en Anna Sophia Christina van Zalen [Haarlem, bs. geboorten 1899, geen copie, CBG. den Haag, collectie faire parts, fotocopie advertentie: zeer voorspoedig bevallen van een flinke dochter A. S. C. Doeglas-van Zalen).

04-07-1924, Heemstede, voorgenomen huwelijk Joost Zwart en Tine Doeglas, waarvan de voltrekking zal plaats hebben op nader te bepalen datum, Heemstede, 4 juli 1924, aan boord ss Amstelland, Heerenweg 170. Huwelijksinzegening in de Doopsgezinde Kerk te Haarlem. Geen receptie [faire part, familie archief Doeglas].

12-08-1924, Haarlem, huwelijk Christina Wilhelmina Daniella Doeglas en Joost Siebe Jan Govert Zwart, geboren Haarlem, 14-08-1898.

Joost Zwart ging op de leeftijd van 9 jaar naar het Doopsgezind Weeshuis in Haarlem, waar hij het naar eigen zeggen zeer naar zijn zin had. Later bezocht hij de Zeevaarschool op Terschelling, waar hij in huis was bij een leraar, die hem als zijn eigen zoon behandelde.

Hij was de zoon van Govert Zwart, geb. Capelle, 16-02-1862, schoenmaker in Oudewater, later in Haarlem, en Aaltje Arendsen, geb. Blokzijl 12-10-1865, beiden overleden in Haarlem aan longtuberculose. Joost werd stuurman oa. op het ss. Amstelland.

Hij werkte eerst bij de firma Falke en Mekel een tricotagefabriek in Groningen. Introduceerde Mekel bij zijn schoonmoeder tante Anna. Later heeft hij samen met Jo Mekel, de zoon van zijn baas, een eigen bedrijf opgezet door een andere fabriek over te nemen (van Hasselt), ze

*Vnr. Maria Louise Doeglas (0809);
 Dirk Jacobus Doeglas (0808);
 Joost Zwart;
 Christina Wilhelmina Daniella (0803);
 Dirkje Martine Poelman;
 Hendrik Maarten George Doeglas (0806).*

Doeglas, Anna Petronella,
geboren Delft, 22-08-1892,
overleden aldaar, 02-03-1893.

noemden het Trimeco (tricotage, Mekel en co). Gevestigd in Helpman, Groningen, Herenweg 23.

Oom Joost verkeert in goede gezondheid, oud 90 j, woont in Zandvoort in flat aan de boulevard (Thorbeckelaan).

[CBG. uittreksel persoonskaart, meded. Lonnie Molenaar-Zwart en eigen bezoeken Henk en Audrey bij Joost, 28-03-1989 en 21-07-1989].

Uit dit huwelijk nageslacht (Ankie en Lonnie Zwart). Hr. Han Vernout, een neef, doet geneal. onderzoek, fam. Zwart, Apeldoorn, 055-213-681.

19-04-1929, Groningen, Helperoostsingel 2 [idem].

14-01-1933, Groningen, Verlengde Heereweg 23 [idem], (dit is het huis naast dat van mijn kapper in Helpman, er zitten nu studenten in, de fabriek lag op het terrein erachter).

21-07-1941, persoonsbewijs Tine 018368 [idem].

04-05-1962, Groningen, Tine, Oude Ebbingestraat 40a [idem].

28-03-1967, Groningen, Tine, Guldenstraat 14 [idem].

14-08-1968, Groningen, Guldenstraat 14, overleden, Christina Wilhelmina Daniella Doeglas, leeftijd 69 jaar, begraven op de begraafplaats Westerveld te Velsen. (getekend) J. Zwart, Arnhem: A.T. Woldringh-Zwart et al, Beverwijk: Y.J. Molenaar-Zwart et al, Groningen: Mej. A. Kunst, huisgenote. [CBG. persoonskaart; faire part, familie archief Doeglas].

22-08-1892, Delft, geboren, Anna Petronella Doeglas, dochter van Hendrik Doeglas en Geziena Lobel [geboorte bewijs, familie archief Doeglas].

02-03-1893, Delft, begraven, Anna Petronella Doeglas, oud 6 maanden, begraafplaats Jaffa, 4e klasse, park A, no. 27, de directeur D. Houtzager [begraaf bewijs, familie archief Doeglas].

Doeglas, Marcus Hendrik,
geboren Delft 17-02-1894,
procuratie-houder Laboratorium BPM, Amsterdam Nrd.,
overleden Eelde 26-10-1979.

17-02-1894, Delft, Verwersdijk, tegenover de brug, geboren zoon van Hendrik Doeglas en Geziena Lobel.

1898, Delft, verhuist naar Vrouw Jutteland 34 (boven winkel).

19-04-1901, Delft, verhuist naar Buitenwatersloot 31, bovenhuis boven café (dit café is nooit in enig verhaal opgedoken, na korte tijd opgeheven?) wonen daar nog in 1924 [rekening verhuizer in familiearchief].

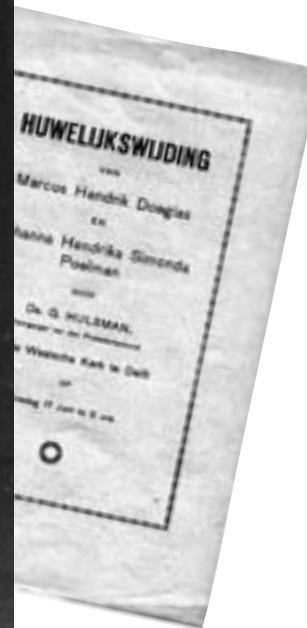
bezoekt de HBS te Delft, wordt voorzitter school vereniging, roeit, haalt boekhouddiploma en krijgt zijn eerste baan bij de Twentse Bank in den Haag. Komt later in dienst bij hoofdkantoor BPM, Carel van Bylandlaan, den Haag.

17-06-1924, Delft, Remonstrantse Kerk, huwelijk met Johanna Hendrika Simonda Poelman (geboren Delft 17-6-1897, dr. van Jacobus Dirk Adriaan Poelman en Martine Hermine Houtman).

Ze gaan wonen te den Haag, Laan van Nieuw Oost Indië. Later naar Amsterdam, Zocherstraat (1 of 2?) hoek Overtoom, étagewoning (boven woonde een pianist, Wouter de Nijjs)

Werkzaam bij BPM Laboratorium, Amsterdam Noord. Kreeg daar enkele malen aanbiedingen voor werk in buitenland doch wees die af, zogenaamd omdat Jo haar ouders niet kon missen. Meer waarschijnlijk omdat Max niet het type van de snelle zich vlot aanpassende ondernemende zakenman was. Oa. Argentinië (Comodoro Rivadavia) en Mexico (voorganger, kassier vermoord).

30-06-1928, Amsterdam, geboorte zoon Hendrik Maarten George, Diaconessenhuis, Overtoom, wonen nog in de Zocherstraat vlak bij Vondelpark.

04-08-1930, van Amsterdam, verhuizen naar Velsen van Tuylweg 29. Bep en Jacques Vermeulen waren ons al voorgegaan. Eigen huis, nieuwbouw, twee onder één dak, architect was Kaub een nsber met een Stalinsnor, die in het buurhuis ging wonen. Rondom woeste duingrond met eikenhakhout en kamperfoelie, een ideaal speelterrein voor kinderen. Tegenover het Park Velserbeek met de tennisbaan, die een belangrijke rol speelde in het sociale leven met vrienden en kennissen. In die tijd een doodstille natuurrijke buurt, nog niet onder de schaduw van de industrie aan het kanaal. Vader ging 's morgens met Jacques Vermeulen met de '8.16' trein uit Velsen via Haarlem naar Amsterdam en met het BPM bootje vanachter het Centraal Station naar 'het lab' aan de overkant van het IJ. De familie Vermeulen woonde op de andere hoek van het bouwblok, daartussen alleen de 'bosjes', waar Indiaantje gespeeld en hutten gebouwd werden met Jan Vermeulen. Weekenden werd er veel getennist en gebridget en opa en Henk wandelden 'rondom Waterland' of 'rondom Beekenstein'. Henk Doeglas en Door Vermeulen haalden vaak hun vaders 's avonds van de trein op met hun autopedjes. Henk bezocht zaterdagavond om 5 uur altijd Jan Vermeulen om samen naar 'Ome Keesje' te luisteren op de VARA radio. Een detective die in een bejaardenhuis zat geleid door 'juffrouw Betje'. Dit tijdvak werd door oma vaak beschreven als de gelukkigste tijd van haar leven. Henk ging op kleuterschool eerst bij Edi Breitenstein thuis, later op de Driehuizerkerkweg bij mevrouw van Splunter (puntje op puntje). Jaap bezocht nog de kleuterschool in het oude dorp Velsen bij de kerk.

De scholen die een rol speelden waren eerst de OL 'school K' aan het eind van de van Tuyllweg, waar Henk in 1934 naar de eerste klas ging. Eerste activiteit: alle tweede klinkers in open lettergrepen wegstrepen in de leesboekjes (invoering spelling Marchand). Het is nu de locatie van een scholen-gemeenschap met gymnasium enz. Als school toen primitief met twee klassen in één lokaal. Daarom naar de schoolvereniging 'Cort van der Linde' in IJmuiden waar Henk Tusenius (broer Bep Vermeulen) en opa in het schoolbestuur zaten. Het transport ging met de fiets of bus. De bus stopte voor het huis als we niet bij de halte waren en toeterde, waarna oma hem doorzwaaide als we ziek waren. Edi en Edna Breitenstein zaten er ook op. Het fietsen langs het Noordzeekanaal met spoorbrug en schepen was een dagelijks feest. Fietswedstrijden op het sintelpad langs het kanaal leverden de bekende blauwe tattooages in de knieën op bij ongevallen. Jaap zat nog op de C. v.d. Lindeschool o.a. in de klas bij 'zus' Tusenius, waarvoor hij briefjes mocht rondbrengen aan collega juffen. In het oorlogsjaar verhuisde de school naar de 'achterlijke school' bij de Watertoren, waar we getuige waren van de Duitse intocht. Soldaten ondergebracht in klaslokalen, over de grond kroelend met kleine meisjesleerlingen (heel lief maar het waren typisch de kinderen van NSBers die zo weinig schroom vertoonden).

Het huis is na de oorlog verbouwd. De tuin is versmald en de zijingang verplaatst naar de straatkant waarvoor het leuke erkertje gesloopt moest worden. Het is daarmee een gewone 'doorzonwoning' geworden, erg jammer. Ook is het later gebouwde buurhuis er dus erg dicht bovenop geko-

men. Overigens zijn er tussen ons huis en dat van de Vermeulens wel aardige villaatjes gebouwd op de van Tuyllweg. Het huis van de Vermeulens heeft een gevelsteen dat het het eerste huis in het villapark Velserbeek was in 1927. 30-04-1932, Velsen, van Tuyllweg 29, geboorte zoon Jacob Dirk Adriaan Doeglas. 23-11-1936, Velsen, van Tuyllweg 29, geboorte zoon Marcus Hendrik Doeglas.

17-09-1940, verhuizing naar Wassenaar, Laan van Koot 5. Door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd een deel van de activiteiten van het Laboratorium van de BPM in Amsterdam gestaakt, oa de contacten met buitenlandse laboratoria die een rol speelden bij het werk van vader. Hij werd 'uitgeleend' als personeelschef aan het net opgerichte Rijksbureau voor Chemische Producten, Koningskade, den Haag. Directeur Rijksbureau is Dr. Jantje Bannier vader en moeder bevriend met collega's Bernard en echtgenote Cox Verkaaik, en Leferink. Belangrijkste doelstelling: het verduisteren van chemische producten

Met Henk in de wandelwagen, 1929.

voor de bezetter. Het bureau heeft een 'token' NSB'er in dienst, die de belofte krijgt na de oorlog gespaard te zullen worden als hij zijn mond houdt. Behalve een oproep om te verschijnen bij de 'Beauftragte' op het Binnenhof, geen narijgheid. Er werd bij dit onderhoud mee gedeeld dat Hr. Doeglas bekend stond als 'Deutsch feindlich' en er werd naar geïnformeerd hoe het mogelijk was dat zo weinig partijleden werkzaam waren op het bureau. Mocht weer vertrekken met mededeling dat hij in de gaten gehouden werd.

04-06-1941, Wassenaar, Persoonsbewijs 002644.

23-11-1944, Het huis Laan van Koot 5 werd op 23-11-1944 gevorderd . door de Duitse bezetting, ten behoeve van het personeel dat de V2 raketten afschoot, van de nabij gelegen buitenplaatsen Duindigt en Wittenburg. Laan van Koot 5 werd onderdak van een Duitse Wehrmacht arts en enige verplegers en oppassers. De rest van het blok werd huisvesting van de Armeense soldaten die bij het afvuren tewerk gesteld waren. Dit waren krijgsgevangenen die in Duitse dienst gegaan waren. Waarschijnlijk nuttig doordat ze geen talen spraken en riskant werk deden.

Een uiterst arrogante ss'er, met glimmend gepoetste laarzen belde op 23-11-44, om 15.45 huis aan huis aan en deelde mee, dat men 3 kwartier kreeg om het pand te verlaten ('Um halb fünf ausgezogen'). Het was de verjaardag van Max en we hadden voor deze gelegenheid een zeldzaam kopje echte thee gezet. Opa die de Duitser het hek in zag komen, ging voor de aardigheid naar de deur met onze Schotse collie. Het beest had nl. een hekel aan uniformen en liet dan ook grommend zijn tanden zien. De Duitser

Met Henk, Jaap en Max op het strand.

greep naar zijn geweer en riep 'jetzt erschiess ich den Hund', doch maakte rechtsomkeert toen de hond verdween. Na enig overleg over de inhoud van deze boodschap holde Jory en Henk de Duitser na en vroegen 'was heisst das ausgezogen?'. De Duitser schreeuwde over zijn schouder 'ausgezogen ist ausgezogen'. Dat was het dus. Niets mocht meegenomen worden behalve lijf en beddegoed. Het gezin werd verspreid over enkele gastadressen. We staken dus de Binnenweg over naar de familie van Toen, met de theepot in de hand, alwaar onderdak werd geboden. Een ander deel sliep bij de familie van Schalkwijk aan de overkant van de Laan van Koot. Na enkele uren, er was al een prikkeldraadbarrière rond het blok getrokken, bedachten we ons dat het misschien verstandig was ook de rest van de kostbaarheden mee te nemen. Helaas de Armenen hadden dit onderdeel al verzorgd en er was niets meer over.

Het huis en dat van de burens werd de woning van de Wehrmachtarts en zijn oppassers. Ze lieten ons af en toe binnen om wat spullen op te halen. Toen Opa en Henk een keer in het huis waren, kreeg Opa het idee om de radio die op zolder verborgen stond, mee te nemen. We deden er een beddesprei om en sjuwden hem de trap af. Onderaan de trap stond één van de aardige Duitse oppassers die zei: 'kann ich Ihnen helfen?' Dit terwijl ik peentjes zweette van angst dat de radio ontdekt zou worden (radio-bezit was verboden). 'Geht schon' riep opa vrolijk en zo wandelden we het huis uit. Dit radiotoestel (Mende) heeft nog tot in de zeventiger jaren in het huis op de Brahmweg in Eelde gestaan. Nadat Henk wegens voedselproblemen

Max, Jaap en Henk.

en razzia's op jongens van zijn leeftijd naar Delft was vertrokken, ontwikkelde zich een vrij gemoedelijke relatie met de Duitsers. Opa sprak af en toe met de Duitse arts. Na de capitulatie woonde opa ook de plechtigheid (!) van de commando-overdracht aan de Canadezen bij waarbij de Duitse arts hem bezweerde dat we spoedig samen tegen de Russen zouden vechten.

Na een eerste brandje met kerstmis 1944 waarbij een vuurpijl van de Duitsers de bank doorboorde, brandde het hele huis tot de eerste étage af, in het begin van 1945 nadat Duitsers de kachel hadden aangemaakt met benzine. Blussen was bij gebrek aan benzine voor de brandweerauto niet mogelijk. Omwoners reddden de meest wonderbaarlijke za-

ken uit de brand. Ook het bankstel dat nu in de tv kamer op de Brahmweg staat is er toen uitgesleept. Na de oorlog toen Henk terugkeerde in Wassenaar onderzochten Henk en Jaap het afgebrande huis. Op de kamer van Henk hing in de lucht het oude mahoniehouten bureau afkomstig van opa Poelman in Delft, met een halfverbrande balk door het blad. Dit werd meegenomen en gerestaureerd. Opa had het jarenlang op de Araweg, nu is het bij Hein. Merkwaardig was het lot van Henks boekenkast. Blijkbaar niet verbrand maar door druk van balken en vocht waren veel boeken ingezakt tot halve hoogte, andere nog goed. Bv Stapel, Gouverneur Generaals van Nederlandsch Indië en Veluwse Sagen.

*Ankie Jansen en Jaap Doeglas trouwen, 1960.
Verder oma, Audrey, opa en Henk.*

20-03-1945, Na 'dolle dinsdag' stond het huis Laan van Koot 45 leeg, doordat de NSB-bewoners gevlucht waren. Enige meubels waren achter gebleven op een verzegelde zolderkamer. De eigenares Mw Steinmetz verbleef in Zwitserland. Het pand werd dientengevolge door de familie Doeglas 'gekraakt' en provisorisch bewoond. Na de overgave werd het verder gemeubileerd met van de gemeente gekochte meubels, die uit NSB- en ander vijandelijk bezit afkomstig waren (er moet nog een lijst zijn van wie alle spullen waren geweest en wat het kostte). 1945, na opheffing Rijksbureau voor Chemische Producten, terug naar de BPM, Carel van Bylandlaan. Verzorgt de financiële zaken van de 'Indische Weduwen' en geniet bij deze dames grote populariteit.

08-11-1947, Wassenaar, Mevrouw Steinmetz wilde terug in haar eigen huis Laan van Koot 45 en het gezin verhuisde naar het huurhuis Araweg 2, hoek Schouwweg. Een heel prettig huis met een grote tuin met later een zandbak voor de kleinkinderen. De gelegenheid om dit huis te kopen deed zich enkele malen voor, maar geld was schaars in die naoorlogse jaren en het kwam er niet van. Vanuit dit adres ging Max naar de MULO in de Karel Doormanlaan en het Rijnlands Lyceum, Jaap naar het Lyceum Bildersstraat, studeerde Henk in Leiden, vertrok Jory Kromhout naar Indië, om te trouwen met Ad van Nes, vertrok Henk naar Albany, NY als intern, Jaap naar Leiden om psychologie te studeren, Max naar de HTS in Haarlem. Henk kwam er te-

Opa met Alexandra en Mark, 1961.

rug met zijn bruid Audrey in 1954, en bracht er met Audrey de laatste weken voor de geboorte van Alexandra door in 1956, waarna het gezinnetje nogmaals naar Amerika vertrok. Tenslotte kwamen alle drie de jongens er regelmatig met hun gezin op bezoek of brachten er de vakantie door met hun kinderen in de tuin en op het strand Dit huis is het centrum van de familie geweest gedurende meer dan 30 jaar (1947 – 1979). Op weekendbezoeken werd er veel gewandeld met Opa en kleinkinderen in de duinen, of er werd op het strand gegeten in strandtenten zoals de Gouden Bal. Achteraf een gouden tijd.

0806

Doeglas, Hendrik Maarten George,
geboren Delft 11-12-1895,
meester brander KNGSF (Delft),
overleden Leiden 23-06-1972.

11-12-1895, Delft, geboren Hendrik Maarten George Doeglas, zoon van Hendrik Doeglas en Gezina Lobel (hij is genoemd naar een broer van zijn paternale grootmoeder, H.M.G. Homborg, een familie van Duitse afkomst).

Bezoekt in de Delft de RHBS. Wordt bij het uitbreken van de 1e Wereldoorlog, terwijl hij in de 4e klas HBS zit, opgeroepen voor de militaire dienst, wegens afkeuring van zijn oudere broer. Hij blijft de gehele duur van de oorlog in dienst als infanterist, oa. te Assen. Haalt een officiersrang en blijft reserve officier tot de pensioen gerechtigde leeftijd. Hij is dan majoor. Blijft altijd zeer verknocht aan zijn militaire loopbaan.

1922, in dienst van de KNGSF, te Delft. Werkt in het Gistproductie bedrijf, eerst in de branderij, later in Fabriek C. Valt enkele malen in als bedrijfschef in de gistfabriek in Monheim, Duitsland. Wordt in 1927 'Meester Brander', (een soort assistent bedrijfsleiders functie. Deze meester branders vormden een hecht clubje. Traditie bij hen was het altijd klaar staan voor het bedrijf: 'het werk gaat voor het meisje'. Daarbij hoorden ook nacht diensten. Ook in hun priveleven gingen ze veel met elkaar om [verjaardagen, tennisclub]). [de Fabrieksbode, 91, no. 14, 7-7-1972 en herinneringen auteur]. 27-06-1926, Delft, huwelijk met Dirkje Martine Poelman, Delft, 04-10-1900, overleden Wassenaar, 30-06-1979, dochter van Jacobus Dirk Adriaan Poelman en Martine Hermine Houtman. Haalde MULO-A examen 1917, volgde opleiding tot huishoudster 's Gravenhaagsche Vakschool voor Meisjes (1917 - 1919).

1953, met pensioen bij de BPM, wordt administrateur van de Remonstrantse Broederschap, Prins Hendrikstraat, den Haag tot leeftijd 70 jaar. Blijft de Indische weduwen bijstaan met oa. belastingaangiften.

Zit in oprichtingsbestuur Bejaardenhuis de Burght, Wassenaar.

20-12-1978, Leidschendam, verpleeghuis Prinsenhof, overlijden Johanna Hendrika Simonda Poelman, oud 81 jaar, na een kort durend ziekbed tengevolge van een cerebros vasculair accident en een fractuur, na een val.

26-10-1979, Eelde, Brahmsweg 3, het huis van zijn oudste zoon, overlijden Marcus Hendrik Doeglas, 85 jaar, na een korte ziekte periode met cardiale klachten.

**Doeglas, Willy Maria,
geboren Malmö, Zweden, 14-11-1910,
huisvrouw.**

29-11-1937, Delft, verhuist van Koningsplein 89 (waar het echtpaar waarschijnlijk sinds hun huwelijk al woonde) naar (nieuwbouw huis) Ruys de Beerenbrouckplein 14. (uitziend op het 'Aagnetapark', het park met personeels woningen van de KNGSF, aangelegd door de voor zijn tijd vooruitstrevende directeur van Marken) [CBG, den Haag, uittreksel persoonskaart]. 4, 1970, Delft, verhuist naar bejaardenflat 'de Burght', Zanderijpad 4, flat 24, Wassenaar (gesticht door de Remonstrantse Broederschap, waarbij zijn broer M.H. Doeglas een actieve rol speelde).

23-06-1972, Leiden, overleden in Academisch Ziekenhuis, afd. Urologie. (na zonder enige waarschuwing tijdens een vacantie in de Achterhoek ziek te worden. Hij was nooit een dag van zijn leven ziek geweest. Wilde niet opgenomen worden in Lochem en liet zich door een chauffeur in zijn eigen Dafje naar huis rijden. Ik trof hem in de Burght aan in deplorabele toestand en belde de bevriende hoogleraar urologie in Leiden (afkomstig van St. Franciscus Gasthuis in Rotterdam), omdat urineretentie het presenterende probleem was. Hij is daar al zeer spoedig overleden).

28-06-1972, Den Haag, crematie Ockenburg, toespraken oa door S.F.J. van Royen zijn chef bij de KNGSF en Ds. M.G.D. Boerlage.

14-11-1910, Malmö, Stadsarkivet, 'Willy Maria, was born in the parish of Caroli in Malmö on November 14, 1910, by unknown parents, when the girl was 8 months old, Maria and Albertus Doeglas took care of her'.

12-03-1928, Malmö, 'Willy Maria was adopted by Maria Doeglas (Svensson), Willy Maria was later married to Arne Dorch'.

29-08-1939, Stockholm, 'They moved from Malmö to the parish of Katarina in Stockholm' [tot zover brief: Stadsarkivet i Malmö, Lars Jorwall, brief 10-12-1984, familiearchief Doeglas].

09-01-1985, Stockholm, Stadsarkivet, 'Willy Maria Dorch, lived in 1978 on Inedalsgatan 5, S: t Göran Parish', Stockholm [brief: Stockholm Kommun Stadsarkivet, sekr. Magnus Aberg, familiearchief Doeglas].

25-01-1985, Stockholm, 'Willy Maria Douglas (she has taken back your uncles aftername) is alive and living at Inedalsgatan 5, 112 33 Stockholm' [brief: Pastorsambetet i St. Görans Forsamling, Stockholm, ex officio, Stefan Eliasson, familie archief Doeglas].

Er zijn veel foto's van Maria Doeglas en haar geadopteerde ouders tijdens bezoeken aan Nederland, oa met Willem Frederik Doeglas in Haarlem. Klaas van Slooten gebruikte een foto van het gezin Doeglas in Zweden tijdens een picknick (zie pagina 67) op het gras voor een poster.

Doeglas, Dirk Jacobus,
geboren Haarlem 14-09-1905,
hoogleraar Geologie,
overleden Ede 02-01-1974.

13-04-1905, Haarlem, geboren Dirk Jacobus Doeglas, zoon van Jacobus Johannes Doeglas en Christina Cornelia van Kampen.

1924 – 1925, studie geologie aan de GU Amsterdam.

1925 – 1930, studie geologie aan de RU Leiden.

07-10-1930, RU Leiden, promotie tot Doctor in de Wis- en Natuurkunde op dissertatie 'Die Geologie des Monte San Georgio und des Val Mara', promotor prof. dr. B.G. Escher. 1930, publicatie: 'Ostracoden van Noord Borneo', waardoor zijn interesse gewekt werd voor de sedimentologie. 1930, in dienst van het Sediment Petrografisch laboratorium van Dr. C.H. Edelman, dat na diens benoeming tot hoogleraar in Wageningen, overging naar de Bataafsche Petroleum Maatschappij.

1933 – 1946, in dienst van de BPM als chef van dit laboratorium. Ontwikkelde samen met Edelman de zware mineralen analyse, van belang voor stratigrafische en regionale verspreiding van sedimenten. Studiereizen naar Trinidad en de USA.

18-05-1933, Haarlem, huwelijk (1e) met Elizabeth Maria Verdell (Fick) geboren Haarlem 31-03-1906, overleden Haarlem, 26-03-1945, dr van Hendrik Nicolaas Verdell en Dorothea Elisabeth Benraadt.

03-1936, ontwerp nieuw onderzoeks programma voor de BPM. Toonde samen met Edelman aan, dat zware mineralen analyse van sediment pakketten het mogelijk maakt de geologische ontwikkelingen in het achterland te volgen.

22-09-1936, Haarlem, verhuist naar Velsen, Wijnand Daniëlsaan 20, (in de 2e WO. werd de naam veranderd in Harddraverslaan 6).

30-05-1941, persoonsbewijs 006639.

19-07-1941, verhuist naar Bloemendaal, Joh. Verhulstweg 56. 26-03-1945, overlijden te echtgenote, Elisabeth Maria Verdell, Verspronckweg 5, Haarlem. Begraven op de begraafplaats Bergweg te Bloemendaal [faire part, familie archief Doeglas].

12-05-1946, Houston, Texas, USA, huwelijk (2e) met Wilhelmina Roseboom Ely (Will) (2e), zij werd geboren te New York City, NYC, 12-08-1912, als Louise Broras, overleden Arnhem, 16-03-1983, in 1914 werd ze geadopteerd door Robert Erskine Ely, geboren NY 13-09-1861, overleden te NYC 1948 en Hermine Maria Rudolphina (Rudy) Scheffer, actrice, geboren Buitenzorg, NOI, 19-07-1872, overleden Toronto, Canada 09-08-1941. Zij huwde te, Pully, Zwitserland, 05-05-1938, Robert Jan Ziegeler, geboren Bloemendaal 02-07-1906, architect, het huwelijk werd door scheiding ontbonden 16-04-1946. [fotocope P. H. Honig, Acteurs en Kleinkunstenaars Lexicon, Diepenveen, 1984 en uittreksel persoonskaart CBG, familiearchief Doeglas]. De familie Ely was volgens Will vermogend. Ely bestuurde een filantropische instelling in Manhattan genaamd 'City Hall' (een voormalig stadhuis?) dat gebruikt werd voor voordrachten. Hij was oa directeur van de 'League for Political Education' in NY 1901 – 1937.

Over Rudy Scheffer bestaan tegenstrijdige berichten. Volgens Honig was ze dochter van de directeur van de plantentuin in Buitenzorg. Ze wijdde zich aan de opvoeding van vier geadopteerde kinderen.

Volgens het boek 'Onze Toneelspelers, portretten en biografieën', Rotterdam, Nijgh en van Ditmar, 1899, geen auteur [fotocopie familiearchief Doeglas] heette ze Hermine Rudolphine Marie Scheffer en was ze een 'Javaansche van geboorte' (Buitenzorg). Haar opvoeding kreeg ze in het moederland waar ze zich moest toeleggen op onderwijs. Later was ze 2 jr. gouvernante in Engeland. Daarna toneelschool Amsterdam 1894 – 96. Wordt hier gesuggereerd dat ze Indisch bloed had?

Bij de crematie van Will ontmoetten we Will's twee neven Ely die alles in het werk stelden om ons te ontlopen, ihb. cousin John de Neef waarmee Will veel contact had. Hij werkte voor een muziekuitgeverij in New York. De andere broer was blijkbaar een succesvol oliehandelaar. Toen Audrey en ik dezelfde zomer in NYC toevallig de muziekwinkel van Schirmer's binnenliepen ontwaarden we daar neef John achter de toonbank met een 'mug' koffie in zijn hand, waarmee hij resoluut de straat opliep. Nog steeds aan de haal voor ons. De gedachte be kroop ons dat hij bang was voor moeilijkheden over de erfenis van Will.

16-09-1946, verhuist naar Wageningen, Marktstraat 33. Benoemd tot Lector in de 'Aardkunde, Delfstofkunde en Gesteentenleer' aan de Landbouwhogeschool te Wageningen.

15-05-1948, verhuist naar Nassauweg 14, Wageningen.

1949 – 1950, geeft als visiting professor colleges sedimentologie en historische geologie aan de Louisiana State University in Baton Rouge, Louisiana, USA.

1952, gekozen tot President van de International Association of Sedimentologists.

27-03-1953, verhuist naar Hertenlaan 8, Wageningen (15-12-1969 gewijzigd in Hertenlaan 11).

1953 – 1954, gedurende een jaar in Bogor, Indonesie, op verzoek van de Food and Agricultural Organisation, ter reorganisatie van de mineralogische afdeling van het Bodemkundig Instituut aldaar en het opleiden van personeel. 04-1955, Utrecht, benoemd tot Bijzonder Hoogleraar in de Sedimentologie, namens het Utrechts Universiteitsfonds.

De eerste leerstoel Sedimentologie in den lande.

20-06-1955, Utrecht, Inaugurele Oratie: Over doel en betekenis van de leerstoel in de sedimentologie.

09-1955, Wageningen, benoemd tot Hoogleraar in de Aardkunde, Delfstofkunde en Gesteentenleer aan de Landbouwhogeschool.

1960, uitgenodigd tot het geven van gast colleges op een 'Distinguished Lecture Tour' van 4 maanden, in de USA.

1960 – 1967, Oprichter van het tijdschrift 'Sedimentology'. Na de eerste President geweest te zijn van de International Association of Sedimentologists, volgde zijn benoeming tot General Secretary.

1970, Voorzitter van een Commissie die de Minister van Onderwijs en Wetenschappen moest adviseren over de herstructurering van de aardwetenschappen in Nederland, de enigszins beruchte commissie Doeglas (daarbij zouden de meeste geologische afdelingen van de Nederlandse Universiteiten gecentraliseerd worden in Utrecht, een voorstel dat nogal opzien verwekte en als ik mij goed herinner de woede opwekte van W. F. Hermans, destijds nog lector in de fysische geografie te Groningen).

30-09-1970, afscheid Landbouwhogeschool, collegezaal Duivendaal 10, toespraken prof. Pons, prof. Schuffelen, dr. Nota, student Edelman, drs. Halma die 'wisten te vermelden dat professor Doeglas een man was, die al jaren geleden leiding gaf zonder autoritair te zijn, de baas was zonder de mensen met wie hij werkte hun verantwoordelijkheid te misgunnen, een onderzoek stimuleerde zonder orders te geven, en onderwijs gaf met een enthousiasme dat zijn toehoorders aanzette tot denken en zien' [LHBerichten, 07-10-1970, 6e jaargang, nr. 5].

07-10-1970, Wageningen, benoemd tot Ridder Nederlandse Leeuw, bij zijn eervol ontslag op verzoek, op 65 jarige leeftijd, per 01-10-1970.

1973, verschijnen 2e druk van 'Algemene Geologie', Wolters-Noordhoff, Groningen, ISBN 90 01 68975 2, door D.J. Doeglas, G.B. Engelen, G.C. Maarleveld, A.J. Pannekoek, M.G. Rutten, L.M.J.U. van Straaten, A.C. Tobi en A.J. Wiggers, onder redactie van A.J. Pannekoek. Hij verzorgde daarin hoofdstuk 16, Rivieren en het ontwerp van hoofdstuk 15, dat voltooid werd door Pannekoek, Transport en afzetting van sedimentaire deeltjes.

Doeglas, Maria Louise,
geboren den Haag, 11-06-1907,
overleden Rotterdam, 19-06-1939.

02-01-1974, overlijden Dirk Jacobus Doeglas te Ede.
 11-06-1982, brief aan Mevrouw W. Douglas, Utrechtseweg
 80, flat 7II, Heesum, de Kanselarij der Nederlandse Or-
 den, verklaart ontvangen te hebben: een ridderkruis der
 Orde van de Nederlandse Leeuw, afkomstig van wijlen
 Professor dr. D.J. Doeglas [familie archief Doeglas].
 16-03-1983, overlijden Wilhelmina Roseboom Ely te Arn-
 hem.
 [bronnen:
 CBG, den Haag, uittreksel persoonskaart.
 D.J.G. Nota, L. van der Plas, In memoriam,
 Prof. Dr. D.J. Doeglas, Geologie en Mijnbouw, 1974.
 Wie is Dat, Biografische gegevens van vooraanstaande Ne-
 derlanders, Martinus Nijhoff, 1956, 6e uitgave.
 P. H. Honig, Acteurs en kleinkunstenaars lexicon. Die-
 penveen, 1984, p. 823.]

11-06-1907, den Haag geboren Maria Louise dochter van
 Jansje Doeglas, ongehuwd [GA, den Haag, Sv.E. Veld-
 hijzen, Hoofd Afdeling Inlichtingen, brief 18-11-1982, fami-
 lie archief Doeglas en CBG. uittreksel persoonskaart].
 26-11-1926, ingeschreven den Haag komend uit Wassenaar
 [GA, den Haag, brief]. (leeftijd 19 jaar, zou ze tot die leeftijd in
 een tehuis gezeten hebben, in Wassenaar?)
 07-09-1938, den Haag, huwelijk met Gerrit Jan Kloppert,
 geb. den Haag 12-09-1907, verkoopleider, overl. Leiden
 30-12-1982, zn van Gerrit Jan Kloppert, geb. Rotterdam
 20-11-1862 en Jannetje Heines, geb. Leeuwarden 31-01-1870
 [brief GA Leiden 22-12-1988].
 10-09-1938, ingeschreven Rotterdam, Beukelsweg 15a [uit-
 treksel persoonskaart].
 19-06-1939, Rotterdam, overleden (het tijdstip doet vermoe-
 den dat ze overleed in het kraambed) [uittreksel persoons-
 kaart].

Doeglas, August, geboren Gombong,
Oost Java, NOI, 03-05-1902,
veearts,
overleden Utrecht, 18-07-1964.

03-05-1902, Gombong, O. Java, geboren August, zoon van
 Pieter Antonie Doeglas, leraar pupillenschool, en Berendi-
 na Hendrika Hogenkamp [CBG, den Haag, uittreksel per-
 soonskaarten en meded. echtgenote].
 1914 – 1920, Batavia, bezoekt de HBS [schriftelijke medede-
 ling echtgenote].
 1920 – 1927, Utrecht, studie Veeartsenijkundige Hogeschool.
 1925, Utrecht, examen als veearts.
 11-02-1927, Utrecht, verdedigt dissertatie, ‘Over de curatie-
 ve en preventieve waarde van den bacteriophage
 (D’Herelle) bij enkele infectieziekten der dieren’, promo-
 tor prof. de Blicke [fotocopie titelpagina dissertatie, fami-
 liearchief Doeglas en informatie universiteits bibliotheek
 RU Utrecht].
 01-03-1927, Utrecht, huwelijk met Ada Wilhelmina Joch-
 man (met één N), geboren 06-09-1904, te Utrecht, doch-
 ter van Johan Erik Gustaf Frederik Jochmann, geb.
 07-11-1856 te Orebrö, Zweden, en Wilhelmina Veltman
 (eigenlijk Vjeltmann, van Noorse afkomst) geboren
 18-06-1870 te Utrecht [CBG. persoonskaart en persoonlijke
 mededeling echtgenote, correspondentie in familiearchief
 Doeglas].
 1927 – 1930, vertrek naar Nederlands Indië, na verblijf van
 4 maanden als gouvernementsveearts te Soerakarta, naar
 standplaats (eiland) Soembawa [schr. meded. echtgenote,
 familiearchief Doeglas].
 1931 – 1933, standplaats Soekaboemi, gouvernements
 veearts [schr. meded. echtgenote, idem].
 24-04-1931, Soekaboemi, geboorte zoon Pieter Antonie
 Doeglas [CBG. persoonskaart].

**Doeglas, Aaltje Frederika,
geboren Gombong, Oost Java, Nederlands Oost Indië,
15-03-1905.**

1934, 9 maanden met verlof in Nederland [echtgenote].

1934 – 1938, standplaats (eiland) Soemba.

03-08-1937, Waingapoe (Soemba), geboorte zoon Sven Doeglas [CBG, persoonskaart].

1938 – 1940, standplaats Padang.

1941, Bali, bij uitbreken 2e wereldoorlog, te luitenant reserve officier, paardenarts.

1942 – 08-1945, krijgsgevangene Japanners, werkt aan Birma spoorweg.

1945 – 1946, na bevrijding aangesteld als 'supply officer', KNIL, in Thailand [alles meded. echtgenote].

20-08-1946, aankomst uit Nederlandsch Indië, inschrijving bevolkings register: Maartensdijk, Dorpsweg 187 [CBG, persoonskaart].

23-10-1947, Oudenrijn, Rijksstraatweg 45.

24-08-1948, Utrecht, Stadhouderslaan 89.

1946 – 1958, Utrecht, Wetenschappelijk Medewerker, Universiteitskliniek Kleine Huisdieren. In 1958 op medische gronden, met vervroegd pensioen [meded. echtgenote].

23-12-1958, Utrecht, Lodewijk Napoleonplantsoen 21.

18-07-1964, Utrecht, overlijden August Doeglas.

06-08-1983, de Bilt, Rubenslaan 1, bejaardenhuis 'Het Oosten', overlijden Ada Wilhelmina Jochman.

15-03-1904, Gombong, Oost Java, geboren Aaltje Frederika Doeglas, dochter van Pieter Antonie Doeglas, leraar pupilenschool, en Berendina Hendrika Hogenkamp, geboren Deventer 24-06-1873 [CBG, persoonskaart P. A. Doeglas en meded. Mevr. Doeglas-Jochman].

29-07-1926, Weltevreden, NOI, verloofd F. Doeglas met G. A. van Putten Jr. [CBG, faire part collectie].

17-09-1926, Batavia, NOI, huwelijk Aaltje Frederika Doeglas met Gerard Anton van Putten, geboren 29-03-1898 te Cheribon, Administrateur Pandhuisdienst in Nederlandsch Indië, overleden de Bilt 16 II 1988, zoon van Gerardus Antonius van Putten, geboren te Semarang en Catharina Reeling Brouwer, geboorteplaats niet bekend.

16-04-1939, den Haag, geboorte Gerardine [CBG, faire part].

(vóór de geboorte van Gerardine moet er nog een dochter geboren zijn).

27-05-1985, het echtpaar van Putten-Doeglas, woont te De Bilt, Rubenslaan 1, bejaardenhuis van de Vrijmetselaars 'Het Oosten'. Bezoek van de 'jonge tak' van de familie Doeglas (H.M.G. Doeglas en A.J. Doeglas-Lester) aan 'de oude tak'. Historisch moment, eerste contact na ongeveer 150 jaar tussen de enige 2 overlevende families, die afstammen van het echtpaar Doekle Jacobs Hilverda en Petronella Carstens van der Stoep, die in 1710 trouwden te Bolsward. Ze waren heel aardig, vroegen ons terug te komen, met ze te eten etc. Ze lieten schitterende foto's zien uit Indië. Groot formaat, afgedrukt met een wat paarsachtige gloed. Oa. jachtpartij met August erop, rond een dode tijger met geweren en inlands hulppersoneel. Verder waran-

da's met familiegroepen. Verder toonde mevrouw van Putten ons een zg. haarwerkje, uit familiebezit. Een foto van een graf versierd met haar van de overledene, waarin de letters CJJJD verwerkt waren. Ze wist niet wie dat was. Het moet de vader van Pieter Antonie Doeglas geweest zijn, Caspar Johannes Jacobus Doeglas. Desondanks wilden ze 'er niet aan' te geloven dat ons onderzoek juist zou zijn. 18-II-1988, de Bilt, overlijden Gerard Anton van Putten. Op brief met condoleancebetuiging geen antwoord ontvangen. Volgens Mevr. Elema, ervaren genealoge in Groningen, is het beter familieleden die niet geïnteresseerd zijn, niet 'lastig te vallen' met informatie. Mevrouw van Putten-Doeglas had nog vaak tegen 'tante Lotte' (Boeke), die ook in 'Het Oosten' woont, betoogd dat ons onderzoek niet op haar familie sloeg.

**Doeglas, Hendrik Maarten George,
Amsterdam, 30-06-1928,
huidarts.**

Johanna Hendrika Simonda Doeglas-Poelman met zoon Hendrik Maarten George, 1930.

30-06-1928, Amsterdam, geboren, Diaconessen Huis, Overtoom, Hendrik Maarten George Doeglas, zoon van Marcus Hendrik Doeglas en Johanna Hendrika Simonda Poelman. Woont Zocherstraat 1.

04-08-1930, verhuist naar Velsen, van Tuyllweg 29,

17-09-1940, verhuist naar Wassenaar, Laan van Koot 5.

Volgt opleiding HBS-B, Lyceum Bildersstraat 11, den Haag.

*Op de Cort van de Linden-
school, IJmuiden, 1934 - 1940.*

23-11-1944, vordering Laan van Koot 5 tbv. Duitse troepen (ss) die V2 lanceren. Huis bewoond door Duitse arts en oppassers. Rest van het blok Laan van Koot/Zijdeweg/Clingelaan/Binnenweg wordt bewoond door Armeense soldaten, oorspronkelijk krijgsgevangenen die in Duitse dienst gegaan zijn. Gezin wordt ondergebracht bij burens (van Toen, Schalkwijk). Mochten niets meenemen uit het huis. Laan van Koot 5 brandt af, begin 1945.

20-03-1945, gezin trekt in Laan van Koot 45. Dit huis was verlaten door NSB bewoners op Dolle Dinsdag. Deel van

meubels was opgeslagen op zolder en verzegeld, dit werd onverwijld in gebruik genomen. Na bevrijding werd inventaris uitgebreid met verdere meubels uit NSB bezit verstrekt door gemeente Wassenaar.

1946, eind examen HBS-B, gaat Medicijnen studeren Leiden.

08-11-1947, verhuist naar Araweg 2, Wassenaar.

1951, Leiden, doctoraal examen geneeskunde.

16-06-1952, vertrek naar USA, via Halifax naar New York met aanstelling als 'assistent scheepsarts' (gratis overtocht versierd door vader via bedrijfsarts BPM en vriendje be-

Henk, Audrey en Alexandra in 1956, voor hun vertrek naar Boston.

drijfsarts HAL) op liberty ship Grote Beer. Aan boord landverhuizers voor Canada en bevriende Leidse artsen: Hans Kylstra, Frans van der Helm, Jaap Vrolijk.

1952 – 1954, Albany, NY, Albany Hospital, 2 jaar Rotating Internship, ipv. co-assistenten in Nederland.

03-07-1954, Poughkeepsy, NY, Dutch Reformed Church, ds. Miner Stegenga, huwelijk met Audrey Joan Lester, B.S., R.N., geboren Jersey City, NJ, 27-9-1932, School Nurse, werkzaam bij een scholengemeenschap in Kinderhook, NY, dochter van Peter P. Lester (Lesniewski) en Nora Foster (Fersterowski).

14-11-1954, vestiging Scheveningen, Harstenhoekweg 103 op gemeubileerde étage. Mogelijk doordat Audrey baan kreeg als onderwijzeres 4e klas, Amerikaanse school. School werkte met Calvin methode ontworpen voor ouders die hun eigen kinderen onderwijzen in afgelegen delen van de wereld. Haar diploma als 'school nurse' werd daarvoor ruimschoots voldoende gevonden.

Mark, Alexandra en Hein, 1965.

1955, Leiden, Artsexamen.

14-05-1956, geboorte dochter Alexandra Ann Doeglas, Oranjekliniek Scheveningen.

1956 – 1957, Boston, Mass, Boston City Hospital, Department of Dermatology, Tufts Medical School, Chief Prof. Dr. Bernard Appel, senior resident in Dermatology. Wonen in 'housing project', Racine Court, Roxbury.

09-08-1957, inschrijving BS Rotterdam, Joost Banckertplaats 224, nieuwgebouwde NILLMIJ flat, 4e étage.

1957 – 1961, Rotterdam, in opleiding tot dermatoloog, Afd. Dermatologie, Stichting ter Bestrijding van Huid en Geslachtsziekten, Baan 170, Hoofd Prof. (later) Dr. E. H. Hermans Sr.

04-11-1958, geboorte Marcus Hendrik (Mark), Oranjekliniek Scheveningen, dr. Ebbinge, wordt krap op een 2 kamer flat.

In die periode part time aanstelling als Wetenschappelijk medewerker, later Hoofd medewerker bij het Histologisch Laboratorium, N. Beetsstraat, Rijks Universiteit, Utrecht, Prof. Dr. M.T. Jansen, werk op Biochemisch Laboratorium, hoofd Dr. Cees Poort: extractie LE factor uit rattenpancreaskernen.

20-08-1960, met Dr. Joop Huisman, epidemioloog GG en GD, Rotterdam, na epidemiologisch onderzoek in Rotterdam, eerste aanwijzing gegeven voor rol van Planta Marga-

*Audrey, Hein, Klaas van Slooten en Vegter, Mark,
Lester en Alexandra en Henk.*

rine bij epidemie huidziekten. Na overleg met directie Unilever blijkt emulgator MEI8, een soya product, de belangrijkste verandering in de margarine te zijn.

01-07-1961, Rotterdam, praktijk associatie met Dr. C.Ph. Schokking, huidarts, Bergweg 187.

18-07-1961, geboorte zoon Hendrik Maarten George Doeglas, Kweekschool voor Vroedvrouwen, Rotterdam.

09-08-1962, Adrianalaan 141, Schiebroek. Flat geruild met dit huis. Eigenaar was schoonvader van Carel Weeber, toen student architectuur Delft, later hoogleraar.

1963, dr. Schokking vertrekt naar de Vrije Universiteit, Amsterdam om een Universitaire Afdeling Dermatologie op te zetten. Zet de praktijk alleen voort aan de Bergweg en in de Polikliniek in Overschie en in het Groene Kruisgebouw in Ridderkerk. Polikliniek Hoogvliet en Wester polikliniek worden overgedragen aan drs. W.C. Cohen Tervaart.

24-03-1966, verhuizing naar Bergweg 187, na ingrijpende verbouwing vooral begane grond.

1968, aanstelling tot staflid en Hoofd Afdeling Dermatologie, Sint Franciscus Gasthuis, Schiekade, Rotterdam. Er moet een geheel nieuwe dermatologie afdeling opgezet worden. Voordien alleen een consultant, dr. E.H. Hermans Jr. Aanvang voorbereiding nieuwbouw ziekenhuis in Schiebroek.

01-07-1971, Rotterdam, praktijk overgedragen aan dr. A.L. Heimans. Aanstelling tot Hoofd van de Kliniek Dermatologie, Academisch Ziekenhuis Groningen. Er wordt een vrijwel geheel nieuwe staf benoemd, na emeritaat prof. dr. Ruiter en aanstelling dr. A.H. Klokke.

05-07-1971, vestiging Otto Eerelmanweg 37, Eelde, huur-

huis Kamminga, opslag meubels voorzover niet weggedaan in 2 garages.

1973, bouw huis Brahmsweg 3, Eelde, architect Arthur Helfferich, na stormschade met aannemer Bos en lastige bouwvakkers toch klaar gekomen.

1975, Groningen, promotie tot Doctor in de geneeskunde op dissertatie 'Chronic Urticaria. Clinical and pathogenetic studies in 141 patients'. Promotores Prof. dr. A.H. Klokke, dr. E. Bleumink.

1984, na vertrek Klokke waarnemend afdelings hoofd (Nater doet onderwijs) tot benoeming Nater 1987.

Doeglas, Jacob Dirk Adriaan,
geboren Velsen, 30-04-1932,
drs. psychologie,
Medische Dienst, N.V.Philips Gloeilampenfabrieken.

30-04-1932, geboren Velsen, van Tuyllweg 29, zn. van Marcus Hendrik Doeglas, procuratiehouder BPM en Johanna Hendrika Simonda Poelman.

17-09-1940, verhuist naar Wassenaar, Laan van Koot 5. Bezoekt L.S. Bloemcampaan. Vervolgens het Lyceum Bilderstraat 11 (later Maerlant Lyceum) te Den Haag. Behaalt in 1951 eindexamen HBS-B met ernstige visus stoornissen tgv. een ongeval met lichtkogel in eerste week na capitulatie (5-05-1945). Periode met vele plastische operaties aan gelaat (Dr. 'Charly' Koch, Diaconessenhuis, Amsterdam) en oogoperaties (enucleatie en cataract aanprikken andere oog. Visus met correctie in overblijvende oog goed).

09-1951, begin studie RU Leiden psychologie, woont in het 'St. Caecilia Gasthuis', Lange Vrouwenkerksteeg 12, waar eertijds de ziekenzalen van Boerhaave gevestigd waren. Doet stage klinische psychologie bij Berthold Stokvis in het Psychosomatisch Centrum van de Jelgersma-kliniek in Oegstgeest en in het Psychiatrisch Ziekenhuis Hulp en Heil te Leidschendam bij de directeur J.H. Plokker (die later promoveert met de dissertatie 'Geschonden beeld', over kunst gemaakt door psychotici). Doet in mei 1961 doctoraal examen klinische psychologie en psychopathologie. 20-08-1960, Naarden, trouwt Johanna Maria Jansen, geb. Haarlem 23-12-1933, maatschappelijk werkende, van 1959 tot 1960 werkzaam bij het Nederlands Sanatorium te Davos, en als relatie-, gezins- en groepstherapeute van 01-01-1971 tot 01-01-1991 bij het Protestants Bureau voor Levens- en Gezinsvragen (later RIAGG) te Eindhoven, dr van Willem Jansen, geb. Apeldoorn 26-02-1896, overl. Bussum

Jacob Dirk Adriaan (Jaap) Doeglas,
ca. 1935.

19-12-1981, procuratiehouder Borsumij, NOI en Elisabeth Maria Luytjes, geb. Ginneken 24-05-1896, overl. Naarden 09-05-1965. (huwelijk Ginneken, 17-07-1918)

01-09-1959 in dienst bij de Medische Dienst van de n.v. Philips Gloeilampenfabrieken te Eindhoven. Werkt er tot zijn pensioen op 01-01-1991 binnen de bedrijfsgezondheidszorg in functies op het raakvlak van geestelijke gezondheidszorg en personeelbeleid. Medeoprichter (1964)

Jaap Doeglas, 1941.

en president (1984-1986) van het International Committee on Occupational Mental Health. Medeoprichter en later voorzitter van het stichtingsbestuur van de Kliniek voor abortushulpverlening (Stimezo) te Eindhoven. Gastdocent opleidingen tot bedrijfsarts aan de universiteiten te Leiden, Nijmegen en Amsterdam.

Huwelijk Jacob Dirk Adriaan Doeglas en Johanna Maria Jansen, 20-8-1960, Naarden.

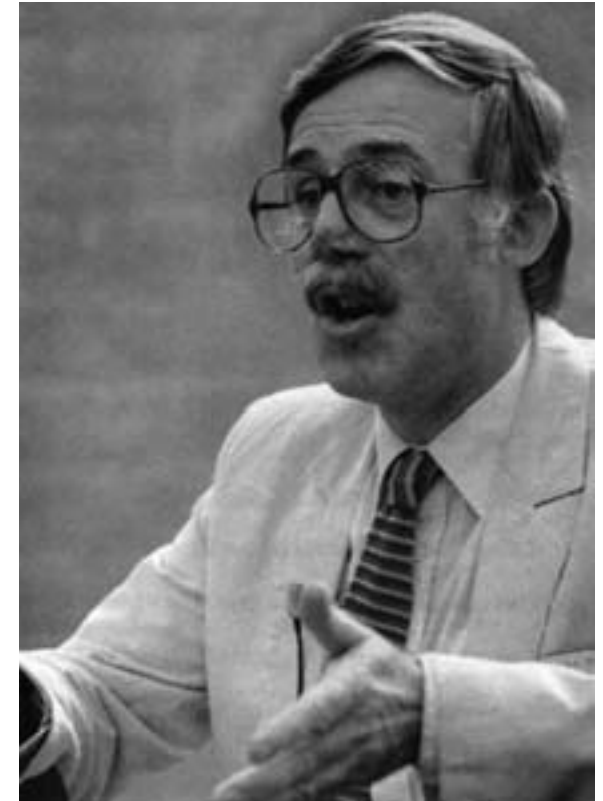
Johanna Maria (Ankie) Doeglas - Jansen met Dirk Maarten en Gijs Willem, zomer 1969.

Uit dit huwelijk:

- *Dirk Maarten*, geb. Eindhoven 29-03-1961, doctoraal examen sociologie RU Groningen (1989), wordt assistent in het Gronings Instituut voor Gezondheidsvraagstukken waar hij werkt aan een dissertatie in het kader van een vergelijkend onderzoek naar de invloed van sociale steun bij chronisch reuma.
- *Gijs Willem*, geb. Eindhoven, 24-02-1966, HBO examen Milieukunde Prof. H.C.van Hall Instituut, Rijks Agrarische Hogeschool Groningen (1992), vervolgens student (IVEM) Interfaculteit voor Milieu en Energie van de Rijksuniversiteit Groningen.

Curriculum vitea W. Jansen:

Na de Postschool te Leiden in 1918 één jaar PTT-employee NOI, beheerder van postkantoor in een buitengewest. Treedt dan in dienst van de N.V. Handelsmaatschappij BORSUMIJ. Heeft in- en exportfunctie in achtereenvolgens: Pontianak (Borneo), Bandjermassin, Pangkal Pinang (Billiton), Djakarta, laatst in Medan. Tijdens de tweede wereldoorlog is het gezin met verlof in Nederland. Werkt dan bij de handelsmaatschappij N.V. Zeeland, Visserstraat, Groningen, terwijl het gezin te Sneek in het Hotel Poelman woont. 1946-1951, gaat na de tweede wereldoorlog voor de BORSUMIJ als personeelfunctionaris terug naar Indië voor de repatriatie van landgenoten.

Jaap Doeglas, 1984.

Doeglas, Marcus Hendrik,
geboren Velsen, 23-11-1936,
werktuigbouwkundig ingenieur (ing), directeur beheer
Faculteit der Psychologische-, Pedagogische- en
Sociologische Wetenschappen, RU Groningen.

*Marcus Hendrik (Max) Doeglas ca. 3 jaar en
Max 4 jaar in 1941.*

23-11-1936, Velsen, van Tuyllweg 29, geboren, zn. van Marcus Hendrik Doeglas en Johanna Hendrika Simonda Poelman.

1940, verhuist naar Wassenaar, Laan van Koot 5. Bezoekt de school aan de Stoeplaan, waar hij afgehaald wordt door zijn 8 jaar oudere broer en diens vriend, die het heerlijk vinden om de schattige schooljuf te zien blozen. Daarna de Bloemcamplaanschool in Wassenaar.

1948, naar de Mulo aan de Karel Doormanlaan, speelt hockey in het plaatselijke hockey team. Vervolgens naar het Rynlandslyceum en tenslotte naar de MTS (later HTS) in Haarlem waar hij het ing. diploma behaalt en in het bestuur van de schoolvereniging zit.

16-03-1962, Amsterdam trouwt Elisabeth Charlotte Boeke geboren 's Gravenhage 22-09-1940, in opleiding tot maatschappelijk werkende, uiteindelijk werkzaam bij de psychiatrische kliniek Academisch Ziekenhuis Groningen, dochter van Cornelis Benjamin Boeke, huisarts te Valthermond, overleden Zwolle 30-09-946 en Maria Wils, onderwijzeres, overleden Amsterdam 18-01-1979.

*Huwelijk Marcus Hendrik Doeglas en Elisabeth Charlotte Boeke
16-3-1962, Amsterdam.*

- 16-01-1963, Amsterdam geboorte *Esther Elisabeth*.
- 13-03-1964, Amsterdam geboorte *Richard Cornelis (Gijs)*.
- 06-12-1967, Amsterdam, geboorte *Pieter Joost (Joost)*.

omstreeks 1966, na de studie aan de HTS in Haarlem trad hij in dienst bij de Kon. Ned. Zwavelzuurfabriek v.h. Ketjen nv. Binnen dit bedrijf werd hij technisch commercieel medewerker voor de verkoop van 'carbon black' aan de rubberindustrie, bij Ketjen Carbon. Hij ontwierp een speciale truck voor het vervoer van carbon black, de zg. 'hoogkieper' (us patent 3, 378, 302). woonachtig te Lisse.

Verhuist in 1975 naar Groningen, in dienst bij de RUG, eerst als beheerder klinische psychologie, later algemene psychologie en tenslotte directeur beheer van de faculteit psychologische-, sociologische en pedagogische wetenschappen.

*Max en Lot, 22-9-1990,
Mozartweg Groningen.*

*Joost, Esther en Gijs, ca. 1992,
Mozartweg Groningen.*

Doeglas, Pieter Antonie,
geboren Soekaboemi, NOI, 24-04-1931,
mijnbouwkundige.

24-04-1931, Soekaboemi, NOI, geboren zoon van August Doeglas en Ada Wilhelmina Jochman.

1941, zat met moeder en broer in interneringskamp Japaners. 20-08-1946, Maartensdijk, Dorpsweg 187, ingeschreven in bevolkingsregister op adres van zijn grootvader, P. A. Doeglas.

02-09-1946, Apeldoorn, Rembrandtlaan 5, [Uittreksel bevolkingsregister Apeldoorn, familiearchief Doeglas], volgt opleiding aan School Vakopleiding Autohandel (niet te vinden in telefoonboek).

18-08-1947, Maartensdijk, Dorpsweg 187, bij ouders.

07-10-1954, Utrecht, huwelijk met Carolina Catharina van der Wilt (Linda) [CBG, faire parts Doeglas], dr van Gerrit van der Wilt, geboren Utrecht 21-05-1904, overleden Utrecht 15-09-1987, trouwt de Bilt 04-09-1930, Carolina Catharina van Reenen, geboren de Bilt 25-12-1903, Lomanlaan 49, Utrecht [brief GA, Utrecht dd. 19-12-1988, familiearchief Doeglas].

13-10-1954, vertrekt naar Australië.

1982, woont 50 Houston View Street, Dianella, 6062, West Australia. Is na omzwervingen, oa in de autohandel, in de mijnbouw terecht gekomen. Heeft 2 kinderen, Peter Anthony en Carolyn, noemt zich Douglas [mededeling Mevr. Aaltje van Putten-Doeglas en Mevr. Ada Doeglas-Jochman]. (Er kwam geen reactie op een brief met een samenvatting van deze familiegeschiedenis, verzonden aan P. A. Doeglas, in Australië, in een vroeg stadium van het onderzoek, omstreeks 1982)

14-12-1988, brief Bevolkingsregister gemeente Utrecht, gegevens Linda [familiearchief Doeglas].

Doeglas, Sven Gustaf,
geboren Waingapoe, eiland Soemba, NOI, 03-08-1937,
ambtenaar Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
den Haag.

03-08-1937, Waingapoe, Soemba, NOI, geboren, zoon van August Doeglas, en Ada Wilhelmina Jochman.

04-06-1974, uitgeschreven Bevolkingsregister Utrecht, naar Amsterdam [Uittreksel Bevolkings Register Utrecht, 10-08-1982].

07-03-1979, uitgeschreven Bevolkingsregister Amsterdam, naar Purmerend, Atletenstraat 7 [Uittreksel bevolk. register Amsterdam, 24-08-1982] Tel. nr. Kaiser, 02990-22647. Aldaar telefonisch contact. Neemt van begin af aan een zeer afwerende houding aan. Beloofd herhaaldelijk met documenten tevoorschijn te zullen komen betreffende afstamming via Helgoland maar heeft steeds uitvluchten, zoals examens. De spullen zitten in een koffer in de bank in Amsterdam. Tenslotte opgegeven als bron.

1987, Staatsalmanak voor het Koninkrijk der Nederlanden, Staatsuitgeverij 's Gravenhage 1987, VII-13. Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Dienst Inspectie Arbeidsverhoudingen, Buitendienst mdw: S.G. Doeglas. Volgens moeder ongehuwd, doch wel voorzien van een vriendin, waarmee hij in Friesland zeilt. De enige overgebleven mannelijke naamdrager Doeglas van de 'oude tak' in Nederland.

- 30-06-1928, Amsterdam, geboren in Diaconessen Huis, Overtoom, dr. van Dongen (de latere bibliothecaris van de KNMG) wegens stuitligging bij oudere primipara. Hendrik Maarten George Doeglas, zoon van Marcus Hendrik Doeglas en Johanna Hendrika Simonda Poelman. Woont Zocherstraat 1.
- 04-08-1930, verhuizing naar Velsen, van Tuylweg 29.
- 1932, op de kleuterschool olv mevrouw van Splunter, eerst bij Edi Breitenstein thuis, met een groepje kinderen (Els Bentz van den Berg, Noortje Vreugdenhill, Edna Breitenstein, Edi, Door Vermeulen, Dodo van Splunter). Later voortgezet op de Driehuizerkerkweg bij van Splunter aan huis. Ze leeft voort in de zin: 'puntje op puntje', de aanwijzing om mooi blaadjes papier te vouwen. Het schooltje is later opgeheven want Jaap ging naar de kleuterschool in het oude dorp Velsen bij de kerk.
- 1934, naar OL school 'K', aan het eind van de van Tuylweg, achter de Verloren van Themaatlaan. Een eerste en tweede klas samen onder juffrouw Witteveen. Veel nablijven om werk over te schrijven, wegens vlekken maken met inkt. De juf maakte bloemetjes van de vlekken. Het hoofd heette meneer Pleyler, kwam op de fiets naar school met bolhoed op. Aangekomen op het schoolplein werd hij omstuwd door kinderen die hij de sleutel van het hek toewierp. Er is een foto van de school met Pleyler en Witteveen waarop ik naast de juf zit, depressief kijkend. Ik vond het er vreselijk. Edi Breitenstein zat in de 2e klas maar ging al gauw naar de schoolvereniging (Cort van der Linden) in IJmuiden, welk voorbeeld ik volgde. School K is nu de locatie van een scholen-gemeenschap met gymnasium enz. De Cort van der Lindenschool is onlangs gesloopt.
- 1935, Deze Cort van der Lindenschool zat in een gebouw samen met OLS 'A', aan de hoek Kerkstraat/ Kanaalstraat. Henk

Tusenius woonde ernaast en zijn vader zat in het schoolbestuur. Hoofd meneer Keizer (6e klas) een lange magere man, niet onvriendelijk, meneer Bijl (5e klas) zeer leuke man, die belangstelling voor Indië kweekte met klasse tentoonstellingen van Indië met krantenberichten (Athene, Bagdad, Karachi, Bangkok, Batavia ed). Derde klas meneer Rijpma, een Fries, die mooi tekende. In de 2e en helaas wéér in de 4e klas mevrouw van Kralingen ('Krakepit') een NSB dame die ons dwong walgelijke nationalistische liederen te zingen zoals 'Wien Neerlands Bloed'. Wij maakten daarvan: 'wien neerlands bloed in een pannetje doet en zet het op het vu-huur'.

Zaterdagochtend werd er in een verdonkerd lokaal voorgelezen met lantaarnplaatjes, hetgeen ik zeer op prijs stelde. Hoogtepunt van de dag was het naar school en naar huis fietsen, over het sintelpad langs het Noordzeekanaal, met hele groepen kinderen die daarbij wedstrijden hielden. Ongevallen leidden tot de bekende tattooages aan knieën en handen. Verdere attractie de vreemde schepen gemeerd langs de kant, uit Rusland en de Baltische staten met hout voor de papierfabriek van van Gelder. Het opengaan van de spoorbrug was boeiend, eronder staand zag je de bovenleiding uit elkaar schuiven, waarna het reusachtige gevaarte op talloze wielte rondraaide op de centrale pijler. Dit gaf tevens gelegenheid de langzaam passerende schepen nauwkeurig te bekijken zoals de kruisers Java en Sumatra en het gloednieuwe passagiersschip de Oranje.

Bij slecht weer was er een bus. Met de chauffeurs ontstond een vriendschappelijke relatie. Er werd gemeenschappelijk gezongen waarbij de chauffeur de maat sloeg met een engelse sleutel op het stuur, 'Daar bij die molen' en 'bei mir bist du schön'. Als we

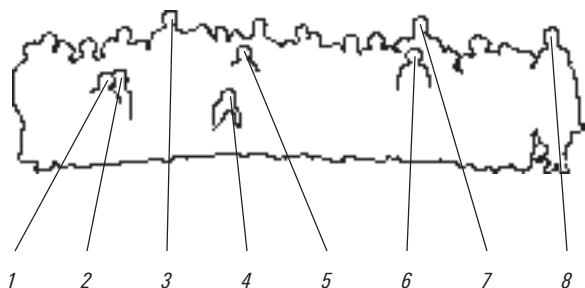
niet bij de halte waren, stopte de bus voor ons huis en toeterde. De tuin van Edi Breitenstein lag aan de Stationsweg en reikte tot langs het kanaal. Als we daar een schip hoorden toeteren voor de brug holden we naar het kanaal om te zien of het iets bijzonders was. Het gebied tussen de Stationsweg en het water met alle huizen aan die kant van de weg, is na de oorlog weggebaggerd voor de verbreding van het kanaal. Naast het huis van Edi lag een groter huis (Wilfred) waar Edi's vader was geboren en waar in onze tijd de familie van Hattem (baggeraars) woonde. Het stond ook vele jaren leeg, de kleuterschool was er enige tijd in gevestigd. De tuinen liepen in elkaar over. Er was een tennisbaan met een houten prieltje waar we bij regen met de kleuterschool in zaten te tekenen.

Zaterdagavond om 5 uur was er altijd Ome Keesje, op de VARA radio. Dit moest bij Jan Vermeulen beluisterd worden omdat daar een betere radio was. Ome Keesje was een detective die samen met zijn vriend Arie in een bejaardenhuis zat, geleid door de heerszuchtige 'juffrouw Betje'.

- In 1939, ik zat in de 5e klas, brak de 2e wereldoorlog uit, het geplande schoolkamp ging niet door. Meneer Bijl ging bij de luchtafweer en schoot een Duits vliegtuig neer, hij was de held van de school, maar wilde er niets van weten.

Jaap zat op de C. vd. Lindenschool oa in de klas bij 'zus' Tusenius, waarvoor hij briefjes mocht rondbrengen aan collega juffen, die hem dan onder hun tafeltje verstopten. God weet wat hij daar gezien heeft.

- Vóór mei 1940 verhuisde de school naar de 'achterlijke school' bij de Watertoren, waar we getuige waren van de Duitse intocht en inkwartering in deze school. Wij kregen vervroegd vacantie.

1 Henk Tusenius
2 Henk Doeglas
3 Dhr. Keizer
4 Edi Breitenstein

5 Els Bentz van den Berg
6 Edna Breitenstein
7 Dhr. Bijl
8 Dhr. Rijpma

Eén moment, het moet in de zomer van 1940 geweest zijn, herinner ik me nog heel goed. Ik speelde Indiaantje met Jan Vermeulen en Jantje Groosmuller, beiden iets jonger dan ik. Ik zie me daar nog staan met een houten bijltje in mijn hand en opeens overspoelde me het gevoel dat dit niet meer kon. Maar hoe het verder moest wist ik ook niet.

- 17-09-1940, verhuizen naar Wassenaar, Laan van Koot 5. Ik had hierover vreselijk verdriet. Velsen was voor mij het paradijs. Ik begreep ook helemaal niet dat Door Vermeulen het prachtig vond om naar Amsterdam te verhuizen. Het Tweede Gymnasium in den Haag was dat jaar Lyceum Bildersstraat geworden. Gorge Semprun had er op gezeten tot 1939. Het had terecht de reputatie van een heel serieuze school. Kenmerkend is dat van de mij bekende leraren er vijf hoogleraar geworden zijn (Soeteman, Kroes: Duits, Wind: Frans, Hunninger: Nederlands Columbia University, Ormeling: geografie, maakte de Bos atlas). Ik had het er aanvankelijk moeilijk, het tempo was hoog, ik werd geplaagd om mijn IJmuidense accent en de puberteit sloeg acuut toe met verwarring en onzekerheid. Ik bleef zitten in de eerste klas. Later ging het steeds beter en aan het eind wilde ik eigenlijk niet weg om-

dat alle vakken me begonnen te interesseren. Het niveau van onderwijs aan de Universiteit in Leiden viel me tegen na wat ik op de Bildersstraat gewend was. Ik heb tot in Amerika veel profijt gehad van die superieure middelbare schoolopleiding.

- schooljaar 1941/42, In de Wassenaarse tram op weg naar school maakte ik grapjes met een vriendje over de komende be wapening van NSBers, waarover de krant bericht had. Naast ons zat een man in een burgerpak, met in zijn rever een klein doodskopspeldje, dat wij te laat gezien hadden. Toen we uitstapten bij de halte Jozef Israëlsaan (toen Thorn Prikker genaamd) sommeerde hij ons hem te volgen. Weglopen leek ons niet verstan-

dig. We liepen naar zijn kantoor. Onderweg wees hij ons op propaganda-aanplakbiljetten van de ss voor dienstname aan het Oostfront: 'Zorg dat je er bij komt' en dat soort teksten. Hij zei het te betreuren dat jongens zoals wij niet mee deden aan 'de nieuwe tijd'. Hij werkte bij een bureau genaamd 'Inlichtingen- en Documentatiedienst' of iets dergelijks op de Laan Copes van Katenburg, den Haag. In een grote suitekamer op de begane grond, werd ik met mijn gezicht naar de muur gezet. Achterin de kamer zaten wat mannen te praten. Als ik uit vermoeidheid (na uren) met mijn voorhoofd tegen de muur leunde, kreeg ik een klap. Aan het eind van de ochtend werd ik meegenomen naar een klein ka-

mertje. Daar zat een man die beweerde 'goed' te zijn. In een spleet in de deur zat een papiertje dat hij er uittrok om te zien of er niemand achter de deur luisterde. Ik mocht gaan zitten. De man toonde mij een Esperantoboekje dat hij bestudeerde 'aangezien de Russen nu spoedig zouden komen en die spraken Esperanto'. Ik had onmiddellijk door dat zijn verhaal karakteristiek was voor de Nazi denkwereld. Vervolgens informeerde hij naar het laatste nieuws over de oorlog. Het was uiterst doorzichtig. Ik besepte zeer op mijn hoede te moeten zijn. Ik vertelde dus dat mijn ouders angstige lieden waren die niet naar de Engelse radio durfden te luisteren. Hij vroeg nog wat door over potentieel gevaarlijke zaken doch ik wist van niets. Na enige tijd werd ik in een kamer gebracht met een meneer achter een groot bureau, waar mijn moeder aanwezig bleek te zijn. Na een toespraak met bedreigingen mocht ik gaan. De andere jongen (van Hilten) die een jaar jonger was dan ik, werd op soortgelijke wijze behandeld. Het was een angstig avontuur, een gevolg van onvoorzichtig gedrag, dat grote indruk op me maakte.

Ik had grote problemen met discipline en kon niet laten grapjes te maken in de les, dit leidde regelmatig tot 'eruit gestuurd worden', met een gele (ongelogen) kaart. Je moest dan naar de rector en bij de deur van zijn kamer wachten tot hij verscheen. De zeer strenge rector Hoving (latinist) van het 2e gymnasium, nam je dan een eindje mee door de gang waarbij hij een oor van je omdraaide zodat je met een scheef gedraaid hoofd liep. De straf was onveranderlijk de vrije woensdagmiddag op school doorbrengen. Na een tijdje besloot ik dat dit geen zin had en veranderde mijn gedrag. Hoving overleed jong aan leukemie, jammer het was een prima vent.

Halverwege de oorlog werd de HBS Duinweg uit Scheveningen,

gefuseerd met onze school, waardoor een heel ander soort leraren (en leerlingen) zijn intrede deed. Dat ging vrij vlot. Arie Blonk de geschiedenisleraar was een aanwinst, had met Jan Romein een eigen boek geschreven en hield er verfrissende linkse en historisch onorthodoxe ideeën op na. De nieuwe rector van Dam (van de Duinweg) die mechanica gaf, was een beetje een zak.

- 05-09-1944, Dolle Dinsdag, vlucht van veel NSBers en Duitsers wegens geruchten over de snelle opmars van de geallieerden. Volgens Lou de Jong overwogen de Duitsers inderdaad de ontruiming van de randstad, omdat ze afgesneden dreigden te worden. Door de mislukking van de slag bij Arnhem is dat pas begin 1945 geworden.

- 07-09-1944, aankomst van de ss in Wassenaar, de volgende dag vonden de eerste twee V2 lanceringen plaats op het kruispunt van de Koekoekslaan en de Konijnenlaan, beide zijn neergekomen in Londen [Winston G.Ramsey, '40-'45, toen en nu, nr.6, Uitgeverij erven J.J.Tijl, Zwolle, 1976, vert. Battle of Britain, Prints International, 3 New Plaistow road, London E153JA]. We waren er getuige van op Laan van Koot 5. We werden gewaarschuwd door het enorme lawaai van de raketmotor. Het viel mij op dat het ding vertikaal opsteeg, en dat het dus een raket moest zijn. We hadden toen nog alleen van de V1 gehoord, maar wisten daarover ook nog haast niets. De eikebomen op dat kruispunt waren na de lancering verschroeid hetgeen nog jarenlang zichtbaar bleef.

- 13-09-1944, eerste gedwongen evacuatie van de bevolking van Wassenaar wegens de dreiging van bombardementen op de lanceerplaatsen van de V2 wapens. Met geleende en met de hand voortgeduurde groentekarren (opbouw met kastjes waarin de wijnglazen uitstekend pasten) en andere voertuigen werd veel

huisraad in veiligheid gebracht. Onze spullen gingen in het schoolgebouw Louise Henriëttestraat (Bezuidenhout). Hier was het Rijksbureau voor Chemische Producten ondergebracht (dat zelf geëvacueerd was van de Koningskade die aan de tankgracht lag). Ons gezin trok in bij tante Ditta en oom Henk Doeglas in Delft.

- 15-09-1944, de volgende gegevens zijn ontleend aan mijn brieven aan Edi Breitenstein in Aerdenhout: vandaag gaat de 17e de lucht in, het is geen V1 maar een V2. De eerste lancering was vrijdag 8 september. Zaterdag 9 kwam het evacuatiebericht, Zondag moesten we verhuizen. Woensdag waren opa en ik nog een keer terug in het huis ondanks een officieel verbod. De wijk was uitgestorven. Terwijl opa wat zilver in zijn actetas pakte, hoorde ik het geluid van een duikende jager. Ik keek uit het raam en zag de tip van de vleugel van een geallieerde jager vlak boven ons dak. Op dat moment trok hij alle 4 zijn boordkanonnen open. De kogels ricocheteerden met een lichtspoor over de Binnenweg en sloegen in het dak van ons huis en de gevel van de buurvrouw. Ik scheet haast in mijn broek van de angst.

Brief aan Edi: 'De V2's arriveren met trucks, waarop ze rusten in twee beugels, ze zijn grijs, 15 m lang, en hebben 4 staartvinnen, ik zag er één op de Zijdeweg staan ter hoogte van Wittenburg. Ze worden afgeschoten met vloeibare koolzuur en waterstof (?). We hebben korte gedrongen tanktrucks bedekt met ijs gezien. Bij de lancering is er eerst een bruine wolk. Daarna komt uit de staart een oranje pluim. Het geluid zwelt aan als van een aanrijdende trein maar komt tenslotte van alle kanten en is ongekend hard. De snelheid is aanvankelijk niet erg hoog, zodat je de tijd hebt om buiten te gaan kijken als het lawaai begint. Na 30 seconden heeft hij al grote hoogte bereikt en houdt de motor op. Er is er een rookslert, waarna hij uit het zicht verdwijnt. Het geluid rommelt nog minuten na'.

- 22-10-1944, terugkeer naar Wassenaar met verhuisauto daar de verwachte luchtaanvallen uitbleven. Het schoolgebouw Louise Henriëttestraat werd later vernield bij het bombardement van de Bezuidenhout. Dit bombardement op een dichtbevolkte woonwijk was een tragische planningsfout van het commando in Engeland, het doel had Duindigt en omgeving moeten zijn. Onze woonwijk, Nieuw Wassenaar wordt begrensd door de Zijdedeweg waarachter Duindigt begint. De fout heeft waarschijnlijk ons leven gered.
- 10-11-1944, 'vijf lanceringen per dag. Voorbij fietsend op de Rijksweg op de Beukenhorst één V2 zien staan, op 10 meter afstand, staat loodrecht op de grond, in een stellage, is zo hoog als de boomtoppen. Op wacht staande Duitser maant me snel door te fietsen als ik vertraag om te kunnen kijken. Er is daar voor enkele dagen een V2 teruggevallen. We zagen hem opstijgen, de vlam ging uit, hij bleef een ogenblik doodstil in de lucht hangen en viel toen kaarsrecht naar beneden, enorme klap, overall ruiten stuk maar geen ontploffing. Ditta Schellekens en een vriendinnetje haalden een kruiwagen met onderdelen uit het bos, die we met elkaar sloopten. Het spul maakte een zeer knullige indruk, isolatie met papier, schroeven omwonden met ijzerdraad, doch vitale onderdelen goed, prachtige lichtgewicht aluminium klepjes met adelaar en hakenkruisstempel. De buitenkant is van blik. Een onderdeel met 4 dubbele spiralen (koelapparaat?) meegenomen. {Al deze verzamelobjecten verdwenen in de brand van Laan van Koot 5}. Voedsel wordt schaars'.
- 23-11-1944, Het gehele blok Laan van Koot/Zijdedeweg/Clinge-laan/ Binnenweg werd gevorderd door de ss ten behoeve van het personeel dat de V2 raketten afschoot van de nabij gelegen buitenplaatsen Duindigt en Wittenburg. Laan van Koot 3 en 5

werd onderdak van een Duitse Wehrmachtsarts en enkele verplegers en oppassers. De rest van het blok werd betrokken door de Armeense soldaten die bij het afvuren te werk gesteld waren. Dit waren krijgsgevangenen die in Duitse dienst getreden waren. Waarschijnlijk speciaal hierbij ingezet omdat ze geen andere talen spraken en dus niets verraden konden over de 'geheime' wapens. Het waren halve wilden die vuurtjes maakten in de huizen op de houten vloer met boeken uit de boekenkasten. (in het boek *Gravity's Rainbow* door Thomas Pynchon, Bantam books, maart 1974, 4e druk, dat over de V2's gaat, vervangt hij de Armeniërs door Hottentotten uit Duits Zuidwest Afrika, het huidige Namibië) 15-45 uur, een uiterst arrogante ss-er, met glimmend gepoetste laarzen belde aan met de mededeling: 'um halb fünf ausgezogen'. Wegens de verjaardag van Max was er een pot echte vooroorlogse thee gezet. Opa die de Duitser het hek in zag komen ging naar de deur met onze Schotse collie. Het beest had een hekel aan uniformen en liet grommend zijn tanden zien. De Duitser greep naar zijn geweer en riep: 'jetzt erschieße ich den Hund', doch liet dit plan varen toen de hond verdween. Na enig overleg over de betekenis van deze boodschap holden Jory en Henk de Duitser na en vroegen: 'was heisst das ausgezogen?'. De Duitser schreeuwde over zijn schouder 'ausgezogen ist ausgezogen'. Dat hadden we dus al begrepen. Niets mocht meegenomen worden behalve beddegoed en kleding. Het gezin werd verspreid over enkele gastadressen. We staken met de theepot in de hand de Binnenweg over naar de familie van Toen, alwaar onderdak werd geboden. Een ander deel van het gezin sliep bij de familie van Schalkwijk aan de overkant van de Laan van Koot. Na enkele uren, er was al een prikkeldraad versperring rond het blok getrokken, bedachten we dat het misschien verstandig was

ook de rest van de kostbaarheden uit het huis te halen. Helaas hadden de Armenen dit al verzorgd. Het huis en dat van de burens (NSB-ers) werd de woning van de arts en zijn personeel. Ze lieten ons af en toe binnen om wat spullen te halen. Toen Opa en Henk een keer in het huis waren, kreeg opa het idee om de radio die op zolder verborgen stond mee te nemen. We deden er een beddesprei om en sjuowden hem de trap af. Onderaan de trap stond één van de beleefde Duitse oppassers die zei: 'Kann ich ihnen helfen?'. Mij brak het angstzweet uit bij de gedachte dat de radio ontdekt zou worden, radiobezit was streng verboden. 'Geht schon', riep opa vrolijk en we wandelden ongestoord het huis uit. Dit radiotoestel, een Mende heeft nog tot in de zeventiger jaren in Eelde gestaan.

- 5-12-1944, ingetrokken in een leegstaand huis aan de Laan van Koot 45, de NSB bewoners waren gevlucht op dolle Dinsdag. Een deel van hun meubels was opgeslagen op de zolder en de deur verzegeld. Die werd onverwijld opengebroken en het spul in gebruik genomen. Na de bevrijding werd onze inventaris uitgebreid met verdere meubels uit in beslag genomen NSB bezittingen, verstrekt door de gemeente Wassenaar. De witte rieten tuinstoel die nu nog op onze logeerkamer in Eelde staat (11-06-1989) is afkomstig van een NSB familie-Bontekoe, wonend op de Kerkdam. Ik heb me altijd afgevraagd of dit de Bontekoe was, die mij indertijd arresteerde {nakijken burgerlijke stand Wassenaar, evt. aan hand verkoopprijst meubels met namen en adressen, deze lijst is momenteel zoek}
- 16-12-1944, Begin van het Ardennenoffensief. Ik herinner me op een stralende ochtend gewekt te worden op de bovenvoorkamer van L.v.K. 45, door het geluid van laagvliegende vliegtuigen. Er waren geen gordijnen, we leefden op de planken vloer

ren. Uit het raam zagen we zeer laag, twee vliegtuigen over het land van Koot scheren, met Duitse kentekens. Dit was zeer ongebruikelijk want er was allang geen benzine meer voor de Luftwaffe en alles wat vloog was geallieerd. Later hoorden we dan ook dat er één was neergeschoten door de Duitse luchtafweer. Het laatste oorlogsjaar was onze school ingekwartierd in de HBS 2e van den Boschstraat (nu verdwenen in het tunneltracee door den Haag). Ik ben er de hele 4e klas slechts sporadisch geweest daar ik het druk had met de voedsel- en brandstofvoorziening. De voedselsituatie werd nijpend. We kregen 1x daags eten uit de gaarkeuken, meestal soep, 's morgens was er het broodrantsoen dat bestond uit 2 boterhammetjes van 8 x 8 cm, het was bijelkaar minder dan 1000 calorieën per dag. Teneinde iets voor de lunch te vinden ging ik er dagelijks op de fiets op uit, naar boeren in de omgeving om spruitjes, bieten of uien te kopen en op het land overgebleven aardappelen (groene) te verzamelen. Op een dag was het niet gelukt wat te vinden en fietste ik toevallig naar huis met mevrouw Schellekens toen ik bewusteloos van mijn fiets viel. Met een boterham van mevrouw Schellekens (die uiteraard teruggegeven moest worden) ging het weer. Ik besloot dat ik dit niet langer volhield.

Behalve het fourageren was er het brandstofprobleem. Eerst hakten we bomen om langs de weg in de buurt, 's morgens vroeg, één van ons stond op wacht (Jaap), ik hakte zo snel als ik kon. Het gevaarlijke moment was als de boom om lag en dus zeer zichtbaar was. Dan moesten heel snel de takken eraf en de boom in hanteerbare stukken gezaagd worden. Het grootste deel van de stam werd op de as van een damesfiets tegen het stuur gezet waarna we ermee tussen ons in wegwandelden. Het werd door de Duitsers beschouwd als plunderen en kon aanleiding zijn tot

ter plekke (standrechtelijk) neerschieten. Of dat ook echt gebeurde weet ik niet, maar we waren er wel bang voor. Als je een half uur later terug kwam om de rest van de boom te halen, was er nooit meer iets van over. Later gingen we zelf over op het verzamelen van de takken die anderen in het Clingebos lieten liggen. Dat was minder riskant en minder zwaar werk om klein te krijgen. We stookten er een klein noodkacheltje mee, dat op de plaat van een grotere kachel gezet werd en vooral diende om de soep van de gaarkeuken te verwarmen. Als er niets te doen was gingen we naar bed. Dat spaart calorieën.

Tenslotte kwamen er geruchten dat jongens van mijn leeftijd (16) ook opgepakt werden voor de 'Arbeitseinsatz', als ze zich op straat vertoonden. Dit alles maakte het aanbod om naar Delft te komen aantrekkelijk, waar iets meer te eten was. Verder kwam er ook in Wassenaar enige steun via de Shell die een eiwitrijkpoeder gemaakt uit paardbloed onder het personeel verdeelde. Dit ging door de soep en heeft ons gezin waarschijnlijk net levend door de hongerwinter gehaald.

Na mijn vertrek ontwikkelde zich een vrij gemoedelijke relatie met de Duitse dokter waar opa af en toe een praatje mee maakte. Volgens deze arts zouden we spoedig samen tegen de Russen vechten, iets waar wij toen totaal nog niet aan dachten. Na de oorlog trof ik in het huis een boek aan van Kafka [Erzählungen und kleine Prosa, Band 1 uit de Gesammelte Schriften, 1935]. Ik las het en was er volledig van onderste boven, vooral van 'Die Verwandlung'. Niemand in mijn omgeving had ooit van hem gehoord. De dokter las dus door de Nazis verboden boeken. Verder was er werk van Klabund.

• 17-01-1945, Naar Delft. Vlak daarvoor nog even in Laan van Koot 5 geweest. Met oudejaar was er door vuurwerk brand in de

gordijnen en de bank geweest. 'Het V2 personeel draagt blauwe overalls met bontkragen'.

• 29-01-1945, brandde het hele huis tot de eerste verdieping af. De kachel aangemaakt met benzine, was het verhaal. Duitsers en omwoners reddden de meest wonderbaarlijke zaken uit de brand. Pas na 3 kwartier kwam de brandweer en bluste vrij snel het restant.

• 27-03-1945, geen V2's meer afgeschoten sinds 2 weken.

• 05-05-1945, bevrijding, intocht van Canadezen in Delft. Ik lag in bed met 43 graden koorts en waterdunne ontlasting. Uit het raam zag ik een jeep met een soldaat erin een cirkeltje maken op het plein voor de deur. Dus zo zag een jeep er dus uit, dacht ik. Ik had er alleen incomplete foto's van gezien in door vliegtuigen uitgeworpen blaadjes. Uit de verte hoorde ik het geratel van de tanks en het gejuich van de mensen.

• 06-05-1945, de volgende dag was mijn temperatuur 38 en ging ik mee naar de markt waar de nieuwe machthebbers een toespraak hielden vanaf het bordes. Onderweg naar huis flauw gevallen, dus nog niet helemaal beter.

• 27-05-1945, Zondag, vanuit Delft op de fiets (zonder banden) Wassenaar bezocht. Jaap, Max en vriendje Gerard Roos zouden een demonstratie geven van vuurwerk met poeder uit een lichtkogel. In het gezagsvacuum (ouders hadden het te druk met zichzelf, politie was er niet) in de periode nadat ik vertrokken was, hadden de kleinere jongens uit de buurt allerlei levensgevaarlijke spelletjes bedacht. Maar dat wist ik toen nog niet. Ze volgden bv de voetstappen van de Duitsers die de weg wisten door de mijnenvelden, visten de verdwaalde voedselpakketten op en vraten de chocola eruit. Verder demonteerden ze op grote schaal munitie. Ik had dit soort dingen niet eerder meegemaakt en deed

niets. Ik keek hoe ze bezig waren, maar was net even naar binnen gegaan om met Jorie de afwas te doen. De lichtkogel ontplofte. De kinderen kwamen gillend het huis in hollen. Jaap's gezicht lag helemaal open, de andere jongens hadden bloedende handen. De telefoon werkte nog niet. Ik sprong op de fiets om de huisarts dr. Boer te halen op de Wittenburgerweg. Toen ik terug kwam werden de jongens al door Canadese militairen naar het Ziekenhuis Johannes de Deo gebracht. Onderweg op de fiets realiseerde ik mij dat ik in het verleden vele malen gedroomd had dat ik naar de dokter moest fietsen wegens een ongeluk. Nadien heb ik die droom nooit meer gehad.

- 11-06-1945, reed de eerste tram in den Haag, 15-6 werd Max ontslagen uit het ziekenhuis, 28-6 was er weer electriciteit, 03-7 werd Jaap ontslagen, 6 konijnen geboren, 06-7 intocht Koningin in den Haag, 21-7 Henk met school (unrra) naar Brussel, 05-8 atoombom op Hiroshima, die me niet verbaasde, op school was de mogelijkheid besproken, 09-8 laatste keer eten uit de gaarkeuken, 14-8 eerste weerbericht van de Bilt, Japan capituleert, 26-9 geldsanering, tientje van Lieftinck [citaten uit dagboek Henk in agenda 1945].

- Na terugkeer van Henk uit Delft onderzochten we het afgebrande huis. Op de plaats waar de kamer van Henk geweest was, hing nog vrij intact in de lucht zijn bureau met een half-verbrande balk door het blad. Het was een mahoniehouten bureau afkomstig van opa Poelman in Delft. We demonteerde het en namen het mee. Veel later werd het gerestaureerd. Opa gebruikte het jarenlang als zijn bureau op de Araweg, nu heeft Hein het. Merkwaardig was ook het lot van Henks boekenkast. Niet verbrand, maar door bluswater en vervolgens door de druk van de erop gezakte balken waren veel boeken samengeperst tot on-

geveer de helft van de oorspronkelijke hoogte. Sommige waren nog bruikbaar, bv Stapel, Gouverneur Generaals van Indië en Veluwe Sagen van de Wall Perné.

- 1945/1946, na de oorlog, in het 5e schooljaar keerden we terug op de Bildersstraat, waar we eindexamen deden. De eindexamenklas van 1945 had het examen kado gekregen, wij hadden de 4e klas eigenlijk overgeslagen.

- 1946, eind examen HBS-B, begin Medicijnen studie Leiden.

- 8-11-1947, verhuizing naar Araweg 2, Wassenaar. Geen geld om op kamers te wonen, met de tram naar Leiden.

- 1951, Leiden, doctoraal examen geneeskunde, doe stage interne geneeskunde in Bronovo bij dr. Fesevur om een beetje voorbereid te zijn op internship. Blijkt onvoldoende.

- 16-06-1952, vertrek naar USA, via Halifax naar New York met Liberty schip 'de Grote Beer'. Vader organiseerde een gratis overtocht met aanstelling als 'assistent scheepsarts' (via bedrijfsarts bpm en bevriende bedrijfsarts HAL, Koomen). Aan boord landverhuizers voor Canada en bevriende Leidse doctorandi Hans Kylstra, Frans van der Helm en Jaap Vrolijk.

- 1952-1954, Albany, NY, Albany Hospital, 2 jaar Rotating Internship, dat in de plaats kwam van co-assistentenschappen in Nederland. Zeer hard werken, om de dag nachtdienst (waarin weinig slaap) en om het weekend dienst. Wonen in het ziekenhuis. Uiterst intensieve confrontatie met geneeskunde die mijn levenslang een positief effect gehad heeft. Door de vriendschapsbanden in het ziekenhuis, de openbaring van de Amerikaanse natuur en de confrontatie met de bevrijdende mentaliteit van de Amerikanen, één van de mooiste perioden van mijn leven. Versneld volwassen worden was een gevolg. Onze medische training was onvoldoende, maar met veel lef en snel leren lukte het ons zeer populair te worden bij de staf en de verpleging.

- 03-07-1954, Poughkeepsy, NY, Dutch Reformed Church, ds. Miner Stegenga, huwelijk met Audrey Joan Lester, B.S., R.N., geboren Jersey City, N.J., 27-09-1932, School Nurse, werkzaam bij een scholengemeenschap in Kinderhook, NY, dochter van Peter P. Lester (Lesniewski) en Nora Foster (Fersterowski).

- 14-11-1954, gaan wonen in Scheveningen, Harstenhoekweg 103 op gemeubileerde étage bij mevrouw Hagenaar. Zelfstandigheid mogelijk doordat Audrey een goed betaalde belastingvrije baan kreeg als onderwijzeres van de vierde klas van de Amerikaanse school. De school werkte met de Calvin methode, ontworpen voor ouders die hun eigen kinderen onderwijzen in afgelegen delen van de wereld. Haar diploma als 'school nurse' werd daarvoor ruimschoots voldoende gevonden en ze had mede door haar onderwijstalent groot succes als 'teacher'.

- 1955, Leiden, na Artsexamen in militaire dienst. Na enige weken afgekeurd wegens doofheid en daardoor plotseling zonder inkomen. Geplande opleiding in de psychiatrie werd afgeraden wegens doofheid. Keuze voor dermatologie mede geïnspireerd door co-assistentchap bij Simons in Amsterdam. Simons onderhield veel buitenlandse contacten, publiceerde en had originele ideeën. Het visuele aspect was ook aantrekkelijk. Alleen in de USA kon ik direct beginnen.

- 14-05-1956, geboorte dochter Alexandra Ann Doeglas, Oranjekliniek Scheveningen, dr. Ebbinge, 's morgens om 06.40 uur sprak hij de gedenkwaardige woorden 'een meisje' en daar was Aal, een pracht van een baby.

- 1956-1957, weer met Libertyship als doktersassistent naar NY. Boston, Mass, Boston City Hospital, Department of Dermatology, Tufts Medical School, Chief Prof.Dr. Bernard Appel, ik werd aangesteld als senior resident in Dermatology. Wonen in 'hou-

sing project', Racine Court, Roxbury, tamelijk gruwelijk, misdadige buurt, houden het dan ook maar één jaar vol. Inmiddels werkte Audrey als special duty nurse in het Childrens Hospital van Harvard University en verdiende 30 dollar per shift, éénmaal per week. Ik verdiende 130 dollar per maand, waarvan 30 naar het apartment ging. Ik kreeg ook maar voor 50% van de tijd credit voor mijn opleiding in Nederland. Ik kon aan de slag bij Siemens in Leiden maar vond hem te oud.

- 09-08-1957, inschrijving bs Rotterdam, Joost Banckertsplaats 224, in de nieuwgebouwde NILLMIJ flat, 4e étage.
- 1957-1961, Rotterdam, in opleiding tot dermatoloog, Afd. Dermatologie, Stichting ter Bestrijding van Huid en Geslachtsziekten, Baan 170, Hoofd Dr.E.H.Hermans Sr.
- 04-11-1958, geboorte Marcus Hendrik (Mark), Oranjekliniek Scheveningen, dr.Ebbing, het wordt krap op een 2 kamer flat.
- Vanaf 1959 part time aanstelling, bij het Histologisch Laboratorium, N.Beetsstraat, Rijks Universiteit, Utrecht, Prof.Dr.M.T.Jansen, werk op Biochemisch Laboratorium, hoofd Dr. Cees Poort: extractie en agarelectrophorese LE cel factor uit rattenpancreaskernen. Het idee was denaturatie dna aan te tonen. Het bleek anders te zitten, maar het was nog een beetje te vroeg voor deze vraagstellin met de toen beschikbare technieken. Alleen gepubliceerd als voordracht op het eerste congres van Medisch Wetensch. Verenigingen.
- 22-08-1960, met Dr.Joop Huisman, epidemioloog GG en GD, Rotterdam, na epidemiologisch onderzoek in Rotterdam, eerste aanwijzing voor rol van Planta Margarine, nieuwe samenstelling, bij een sinds kort bestaande epidemie van huidziekten. Na overleg met directie Unilever blijkt emulgator ME18, een soya product, de belangrijkste verandering in de margarine te zijn.

De oudste assistent van de afd. dermatologie ging met Joop Huisman mee op huisbezoek bij patiënten met duistere exanthenen die gemeld waren aan het peilstation voor infectieziekten van de GGGD. Dit keer was er een melding van een groot aantal exanthenen in de stad, waarvan enkele opgenomen waren met hoge koorts. Als oorzaak werd oa. gemeld: blauwe pruimen en uiteraard ook virussen. Uit Overschie meldde de huisarts Treurniet het gezin Ouwerkerk, waarin alleen de gezinsleden die Planta margarine in nieuwe samenstelling gebruikten de rash hadden en de anderen niet. Ik had juist de publikaties gelezen die in die tijd in de medische pers verschenen over de 'Bläschenkrankheit', een epidemie in Duitsland in 1958, waarvan men als oorzaak Echo virussen had aangenomen. Huisman en ik bezochten in één dag 26 gezinnen met 40 patiënten. Het was een variabel erythema multiforme-achtig exantheem soms met koorts en malaise maar geen blaasjes. In sommige gezinnen 2-6 gevallen. Het beeld was volkomen identiek aan dat beschreven bij de Duitse epidemie van 1958. Vrouwen waren vaker aangedaan dan mannen. Alle gezinnen gebruikten Plantamargarine met de opdruk: nieuwe samenstelling. Na de middag meldden we dit aan Burema directeur GGGD en Hermans hoogleraar Dermatologie. Hermans belde in ons bijzijn Unilever, vroeg naar de directie, zei 'er is iets met uw Planta margarine'. Zonder enige vragen te stellen antwoordden ze, we komen naar u toe. Even later verschenen drie heren, Bolding directeur research, de directeur van de margarinefabriek van der Ven en het hoofd van de juridische afdeling Heining. Ook weer zonder voorafgaand gesprek meldden ze: we hebben de productie al stop gezet. Mijn indruk hieruit: 1. ze weten er meer van. 2. de Duitse epidemie was mogelijk ook Planta. Eerste vraag was hoeveel Planta wordt er gebruikt door de

bevolking: dit bleek niet meer dan 10% te zijn. Dat maakte de statistische correlatie (100% van 27 gezinnen) al zeer sterk. De 'nieuwe samenstelling' betrof een nieuwe emulgator (antispasmodicum) en een nieuwe smaak. De smaakstof was minder verdacht, want die betrof een gesynthetiseerde van de oorspronkelijke botersmaakstof. De volgende dag 23-8 vergadering op Dep. Volksgezondheid, Zeestraat den Haag, met Muntendam (Directeur Generaal) en Unilever: Bolding verklaarde daar: 'wij weten dat het van de Planta komt'. De emulgator bleek een ruw industrieel product uit soya dat een maleïnezuuranhydride bevatte plus vele chemische varianten. Het spul was in onderzoek bij TNO (Lammers) maar nog niet vrij gegeven. Er bleek een controverse te bestaan binnen Unilever: research wilde het product niet vrijgeven, de commerciële afdeling drukte het door. Op 25-8 2e vergadering departement, daar werd besloten tot een groter statistisch onderzoek. Na afloop opstellen protocol: Polak, Bekker, Huisman, Burema, Doeglas in hotel Promenade. RadiobERICHT. Op 27-8 enquête Rotterdam, nog voor de berichten van een inmiddels door Unilever geplande vergoeding aan slachtoffers de pers bereikt hadden.

Inmiddels was uit de diverse vergaderingen met Unilever geleidelijk aan informatie verkregen: het middel was inderdaad in 1958 in Duitsland geïntroduceerd, vanuit Hamburg. De chef van de transportafdeling in Hamburg had opgemerkt na het zien van een kaart in de krant over de verspreiding van de epidemie in Duitsland: dat is onze distributeroute. Een medisch artikel schreef 'wie eine Viruswolke, den Autobahnen entlang'. De directeur Unilever Hamburg, Kerkhof nam een liter emulgator en dronk het op, er gebeurde niets. Unilever had dus zelf gedacht aan de margarine. In Duitsland zat de emulgator in de Remia, dit

was het. Planta (10-15% bevolking) een veel gebruikt merk, zodat het lastiger vast te stellen was wie wel en wie geen Remia at. Men had opdracht gegeven aan de hoogleraar dermatologie in Hamburg tot onderzoek. Hij vond toen aanwijzingen bij de Bläschenkrankheit patiënten voor Echovirus infecties. Dit was een groep darm-virussen waarbij geen ziekte bekend was. ECHO betekent enteric-cytopathogenic-human-orphan. Er bestonden reeds vele typen van. Bij de blaasjeszieke patiënten werden ook vele verschillende typen Echovirus aangetoond. Er was geen controlegroep niet zieken onderzocht. Later bleken deze virussen vaak bij gezonden voor te komen.

Unilever vertrouwde het eigen product toch niet. Het middel werd uit de circulatie genomen. In december 1959 werd het gedurende de Kerstdagen (wegens het bakken) nogmaals gebruikt in Westberlijn, ook daar traden weer gevallen op. Men deed vervolgens in Nederland pilot studies bij personeelsgroepen en bij de bevolking in Noord Holland (Egmond ed), zonder dat dit aan de consument gemeld werd, in de loop van 1960. Er werd geen aanwijzingen gevonden voor ziekte. Later bleken deze mensen wel degelijk exanthemen gehad te hebben. De commerciële afdeling drong desniettemin aan aan op introductie. TNO was nog bezig. Lammers meldde later dat hij het middel nooit vrij gegeven zou hebben omdat het bij subcutane injectie granulomen veroorzaakte, hij was woest dat het al ingevoerd was. Tenslotte werd de researchafdeling overruled. Dit was niet ongebruikelijk bij Unilever. Het argument was dat de researchmensen nooit klaar waren en het ging altijd goed zo. Geen wonder dat iedereen bij Unilever met gespannen aandacht de introductie afwachtte in Nederland. De voor ons artsen toen onbegrijpelijk snelle reacties van Unilever (komen zonder te weten waarover het ging en pro-

ductie staken voor er iets door ons gezegd was over een huid-ziekte) waren hiermee verklaard.

Enkele dagen (?) na dit gesprek meldde zich bij Burema ir. Thomasson, de Unilever man die aan het hoofd stond van de vetchemie research. Hij wilde een verklaring afleggen in bijzijn van getuigen (Doeglas, Huisman), hij vertelde het product ontwikkeld te hebben, niet tevreden te zijn geweest met de veiligheid en geen toestemming gegeven te hebben het te gebruiken, wilde ons als getuigen van zijn onschuld ingeval van een proces. Waarna hij in tranen uitbarstte.

- 01-07-1961, Rotterdam, praktijk associatie met Dr.C.Ph.Schokking, huidarts, Bergweg 187, koop helpt praktijk voor 150% (schandelijk hoog) jaaropbrengst plus verplichting tot aankoop andere helft plus woonhuis bij vertrek Schokking. Slapeloze nachten. Door de snelle stijging van de honoraria na 1961 is dit goed afgelopen. Er waren in die tijd geen banen als chef de clinique in de dermatologie beschikbaar, doorgaan in de Histologie lokte me niet aan. Zelfstandigheid, eigen winkel, was erg aantrekkelijk. Het eerste jaar was een proefjaar, na afloop andere adviseur (Nationale ipv Nillmij) die veel professioneler was. Bij vertrek Schokking naar de vu, kon deze andere condities bedingen, ipv 150% over de 2e helft, werd een lager afgerond bedrag afgesproken. Het onredelijke was dat de praktijk door mijn inzet sterk gegroeid was en ik ook voor de groei moest betalen.
- 18-07-1961, geboorte zoon Hendrik Maarten George Doeglas, Kweekschool voor Voedvrouwen, Rotterdam.
- 09-08-1962, Adrianalaan 141, Schiebroek. Flat geruild met dit huis. Eigenaar was schoonvader van Carel Weeber, toen student architectuur Delft, later hoogleraar.
- 1963, dr.Schokking vertrekt naar de Vrije Universiteit, Am-

sterdam om een Universitaire Afdeling Dermatologie op te zetten. Zet de praktijk alleen voort aan de Bergweg en in de Polikliniek in Overschie en in het Groene Kruisgebouw in Ridderkerk. Polikliniek Hoogvliet en Wester polikliniek worden overgedragen aan drs.W.C.Cohen Tervaart.

- 24-03-1966, verhuizing naar Bergweg 187, na ingrijpende verbouwing vooral begane grond.
- 1968, aanstelling tot staflid en Hoofd Afdeling Dermatologie, Sint Franciscus Gasthuis, Schiekade, Rotterdam. Er moet een geheel nieuwe dermatologie afdeling opgezet worden. Voordien alleen een consulent, dr.E.H.Hermans Jr. Aanvang voorbereiding nieuwbouw ziekenhuis in Schiebroek.
- 01-07-1971, Rotterdam, praktijk overgedragen aan dr.A.L.Heimans. Aanstelling tot Hoofd van de Kliniek bij de afdeling Dermatologie, Academisch Ziekenhuis Groningen. Er wordt een vrijwel geheel nieuwe staf benoemd, na emeritaat prof.dr.Ruiter en aanstelling dr.A.H.Klokke.
- 05-07-1971, vestiging Otto Eerelmanweg 37, Eelde, huurhuis Kamminga, opslag meubels in 2 garages.
- 1973, bouw huis Brahmsweg 3, Eelde, architect Arthur Helfferich, na stormschade, met aannemer Bos en lastige bouwvakkers toch klaar gekomen, intocht in de loop van de zomer.
- 1975, Groningen, promotie tot Doctor in de Geneeskunde op dissertatie 'Chronic Urticaria. Clinical and pathogenetic studies in 141 patients'. Promotores Prof.dr.A.H.Klokke, dr.E.Bleumink. 1984, na vertrek Klokke waarnemend afdelings hoofd (Nater doet onderwijs) tot benoeming Nater 1987.

01-06-1989

Lijst van afkortingen en begrippen

Afkondiging, ondertrouw werd afgekondigd voor geref.kerkelijken tijdens de kerkdiensten. Wie niet geref. was had keus: geref. trouwen (meestal gedaan), of trouwen op stadhuis, dit werd afgekondigd op de 'pui' van het stadhuis. Gemengde huwelijken werden op beide plaatsen afgekondigd. Moesten extra lang wachten (3 afkondigingn met 6 weken ertussen ipv een week)

Baaseboeck, in Amsterdam bij het timmergilde, een lijst met namen en data van afleggen gildeproof.

Begr., begraven (overlijdens data zijn vaak niet bekend).

Begraafboek, meestal per kerkhof bijgehouden met namen van begravenen, weinig andere informatie, vaak geheel afwezig.

BS, Burgerlijke stand, bestaand sinds 1811, registers van geboorte, overlijden, huwelijken en echtscheidingen.

Carolie(us)gulden, gouden munt met Karel V erop, waard 12 gulden, later zilver à 2,50 gulden of rekeneenheid. Lang gangbare munt in grote delen Nederland, oa Friesland. Verdeeld in 20 stuivers, stuiver in 8 duiten, geschreven: ..!..!..

CBG, Centraal Bureau voor Genealogie

Comite van Justitie, na omwenteling 1789 werd het kerkelijk huwelijk onwettig, het was noodzakelijk te trouwen op stadhuis.

Dr., dochter.

DTB: Doop, trouw begraafboeken, kerkelijke registers tijdens de periode voor de invoering vd. Burgerlijke Stand, beginnen in het Noorden omstreeks 1650, hoe verder naar het Zuiden, hoe vroeger ze beginnen (RK kerk hield goed bij).

GAA, Gemeente Archief Amsterdam

GAALK, Gemeente Archief Alkmaar

GAH, Gemeente Archief Haarlem

GAL, Gemeente Archief Leeuwarden

Geb., geboren.

Ged., gedoopt, vaak geboorte datum niet bekend in oudere tijd.

Gem., gemeente.

Gerecht, de rechter dus. Voor niet gereformeerden bestonden twee mogelijkheden tot trouwen: 1) trouwen in de Geref. Kerk (werd het meest gedaan). 2) te trouwen voor het Gerecht. Meestal Katholieken, die dan tevens in de RK schuilkerk (in het geheim, want verboden) trouwden. Ook gemengd gehuwden trouwden soms voor het Gerecht (Geref x RK).

Geref. gereformeerd, bedoeld wordt Nederlands Hervormd. Deze laatste uitdrukking kwam pas na 1830 in gebruik, dus na de afscheiding van wat zich nu de 'gereformeerden' noemen. De 'gereformeerden' pretenderen nl dat zij de enige echte gereformeerden zijn.

Get., getuigen, bij doop van een kind meestal 2 getuigen, vaak peetouders (vooral bij RK). Namen geven inzicht in familieverhoudingen en relaties. Bij overlijdensactes BS in de 19e eeuw zijn de getuigen meestal 'aanzeggers' van de begrafenis ondernemers. Bij huwelijken vaak veel getuigen.

Gilden, tot Omwenteling (1789) beroepsorganisatie, in steden. Men werd opgeleid bij baas, als leerling, vaak in de kost. In Chirurijnsgilde 3 jaar als Leer(ling)knecht, dan 2 jaar als Knecht. Een baas mocht maar een bepaald aantal leerlingen hebben. Alles nauwkeurig stedelijk per gilde geregistreerd. Er werden ook examens afgenomen, na de gildeproof was men 'Meester'. Dat examen was erg kostbaar en werd daarom vaak niet gedaan. Men mocht dan alleen als knecht bij een meester blijven werken.

Hypotheekboek, stedelijk, bevat behalve tekst van hypotheke, bijna alle financiële transacties die in een stad plaatsvonden, getekend door een notaris en de cliënten.

Informatieboek, stedelijk boek met verslagen van politie verhoren.

Jd, Jm, jonge dochter, jongman, gebruikt voor mensen die niet eerder getrouwd geweest zijn.

Knecht, zie gilden.

Midd. op begr., Midd. op tr., middel op, zie recht op begraven en trouwen.

Minvermogen, er waren 4 klassen bij midd. op tr. en begr. IV = minvermogen, was gratis; III, II, en I, steeds duurder en chiquer. Dus vaak een eerste indruk van welstand.

M., moeder.

Memorie van Successie, bij overlijden moet die altijd gemaakt worden, als opgave voor de belasting. Vrij volledige beschrijving van vermogen.

Naamdrager: een groep van mensen die dezelfde achternaam draagt, hoeven geen familie te zijn.

NH, Noord Holland

NK, Noorderkerk

OK, Oudekerk

Otr., ondertr., ondertrouw, veel vaker gegevens over aanwezig dan over werkelijke huwelijk, soms in DTB boeken achterelkaar: ondertrouw datum, afkondigingen (op de kansel) en huwelijk op zelfde pagina.

Overl., overleden, datum vaak onbekend, vaker is de begraafdatum bekend.

PA, particuliere archieven

Patroniem: een persoonsnaam afgeleid van de voornaam vd. vader, wisselt dus per generatie.

Plaatselijke Commissie voor Geneeskundig Toezicht, na opheffen gilden (1789) door de overheid ingesteld, oa voor afnemen examens en actief inspecteren van de Chirurgijns praktijken. De universitair opgeleide Medicinae Doctores waren hiervan vrijgesteld. Er waren plaatselijke commissies voor de steden en aparte Provinciale Commissies voor het platteland.

Poorterboek, iedere stad hield boeken bij waarin nieuwe poorters werden ingeschreven. Vaak alfabetisch, aanvankelijk op voornaam en indien aanwezig achternaam. Later op achternaam of patroniem. Vermeldt ook vaak stad van herkomst en beroep.

Poorterschap, in Nederlandse steden. Eisen: sinds bepaalde tijd woonachtig, goede reputatie, fors bedrag betalen, eed afleggen, verplichtingen: verdediging stad, brandweer ed. Was nodig voor lidmaatschap gilden. Joden waren uitgesloten van beiden. Kinderen van poorters waren erfelijk poorter.

Pupillenschool, Gombong, Midden Java, ingesteld door regering voor semimilitaire opleiding tot KNIL militair van achtergelaten kinderen van Nederlandse militairen en inlandse vrouwen.

RAF, Rijksarchief Friesland

RANH, Rijksarchief Noord Holland

Recht (Middel) op begraven, belasting verschuldigd bij een begrafenis, aangifte vaak door niet familieleden, uitsluitend in provincie Holland, ook gaarders registers of impost genoemd.

Recht op trouwen, idem voor huwelijken, nuttig als extra informatie voor spelwijzen namen bv.

sak, Stint Anthoniekerkhof

Tester, een testament maken bij de notaris, als er een testament gemaakt is, zit het in het Rijksarchief (Provincie), op naam notaris. Goudmijnen van informatie.

Tr., trouwdatum.

V., vader.

Wed., weduwe.

Winkel visitaties, jaarlijkse bezoeken van een commissie van de overheid bij alle Chirurgijns en Apothekers. Er werd gelet op netheid en aanwezig zijn van verplicht instrumentarium, receptenboek en hoe de armen behandeld werden. Rapporten zijn meestal verdwenen maar voor N.Holland bijna volledig bewaard.

wk, Westerkerk

zk, Zuiderkerk

Zn, zoon.

Foto's en illustraties

Voor zover foto's en illustraties niet uit familiearchief afkomstig en de herkomst te achterhalen bleek.

Pagina 23

Kaart Bolswaert, Fries Museum, Leeuwarden.

Pagina 24

Schets *Onze Lieve Vrouwepoort*, J. Gardenier Visscher, Fries Museum, Leeuwarden.

Pagina 26

Foto rechts uit: *Amsterdam gefotografeerd in de 19e eeuw*, Jacob Olie. © Historisch-topografische Atlas van het Gemeentearchief van Amsterdam.

Pagina 48

Tekening van het fregatschip *Prins Frederik der Nederlanden* van J. Spin (1861) Historisch Scheepvaart Museum.

Pagina 71

Oudejaars viering Societeit Gombong, © Rob Nieuwenhuys, Amsterdam. Deze foto werd eerder afgedrukt in *Baren en oudgasten, Tempo doeloe – een verzonken wereld*, Rob Nieuwenhuys, Querido, Amsterdam, 1981.

Pagina 94

Particulier archief F.E. Breitenstein, Blaricum.

Colofon

Ontwerp, tekstbewerking en opmaak
Klaas van Slooten, bNO, Groningen

Films

Raster Prepress, Groningen

Druk

Drukkerij Bariet bv, Ruinen

Oplage

250 exemplaren

Papier

Dit boek is gedrukt op Bioset 150 grams papier. Bioset is totaal chloorvrij en zuurvrij. Daarmee is rekening gehouden met de toekomstige generaties Doeglas.